

**İLKÖĞRETİM FEN VE TEKNOLOJİ (2004) DERSİ
İLE FEN BİLGİSİ (2000) DERSİNİN
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ
KAZANIMLAR BOYUTUNUN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE
KARŞILAŞTIRMALI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Sevcan DOĞAN

2007
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM FEN VE TEKNOLOJİ (2004) DERSİ İLE
FEN BİLGİSİ (2000) DERSİNİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ
KAZANIMLAR BOYUTUNUN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE
KARŞILAŞTIRMALI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı
Yrd.Doç.Dr. Sevil YALÇIN

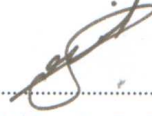
Hazırlayan
Sevcan DOĞAN

(Bu çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel
Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenmiştir. Proje No: 2007/38)

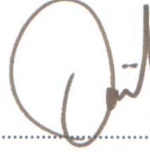
Çanakkale – 2007

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Sevcan DOĞAN' a ait "İlköğretim Fen Ve Teknoloji (2004) Dersi İle Fen Bilgisi (2000) Dersinin Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutunun Öğretmen Görüşlerine Göre Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi" adlı çalışma, jürimiz tarafından İlköğretim Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

.....
Başkan: Yrd.Doç.Dr. Sevil YALÇIN

.....
Üye: Yrd.Doç.Dr. Bülent GÜVEN

.....
Üye: Dr. Mustafa Aydın BAŞAR

ÖZET

Bu araştırma, 2004 İlköğretim 1. Kademe (4. ve 5. Sınıflar) Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı ve 2000 İlköğretim 1. Kademe Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programının, kazanımlar boyutunun sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Bunun için, 2006–2007 öğretim yılı güz ve bahar döneminde Çanakkale il merkezi ve ilçelerinin ilköğretim okullarından oranlı küme örnekleme tekniğiyle seçilen 60 ilköğretim okulunda yürütülmüştür. Araştırma örneklemini bu okullarda görev yapan 148 Sınıf Öğretmeni oluşturmuştur.

Araştırma betimsel nitelikte olup, araştırmayla ilgili verilere tarama modeli kullanılarak ulaşılmıştır. Bu nedenle öğretmen görüşleri ile ilgili verileri almak için ölçek geliştirilmiştir. Ölçekten elde edilen veriler frekans, yüzde hesaplamaları, t-testi ve tek yönlü varyans analizi gibi istatistiksel ölçümlerle analiz edilmiş ve tablolastırılarak sunulmuştur.

Bu analizler sonucunda, sınıf öğretmenlerinin, 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programında yer alan kazanımlara ilişkin görüşlerinin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programında yer alan kazanımlara ilişkin görüşlerine göre daha olumlu olduğu, sınıf öğretmenlerinin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile cinsiyet ve hizmet içi eğitim alma durumları arasında anlamlı bir fark olmadığı, eğitim durumu, mesleki kıdem, görev yaptıkları yer arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile eğitim durumu, mesleki kıdem, görev yaptıkları yer değişkenleri açısından anlamlı bir fark olmadığı, cinsiyet, hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

Ayrıca Sınıf Öğretmenleri iki programın kazanımlarının da toplumsal bir gerçek olan Ortaöğretim Kurumları Sınavına hazırlamada eksikleri olduğu görüşündedirler. Araştırma sonunda ek olarak öğretmenler, kazanımların hazırlanmasında yerel ve bölgesel özelliklerin dikkate alınmadığını, görev yaptıkları

okullarda fen öğretimi için gerekli olan laboratuvar alt yapısı ve donanımı konusunda eksiklikler bulunduğunu ve yardımcı ders aracı olarak deney kitabı basılması yönünde istekleri olduğunu belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Fen Eğitimi, Fen ve Teknoloji, Öğretim Programı, Program Değerlendirme,

SUMMARY

This research was been performed with the purpose of “Comparative Evaluation of Acquisitions Dimension of Science and Technology Teaching Programme (2004) and Science Teaching Programme (2000) in Primary Education 1st Grade (4th and 5th grade classes) according to the Opinions of Teachers”. In 2006–2007 education and teaching years, the research was been made at 60 primary schools which has been chosen by cluster/ area sampling by 148 class teachers who work at these schools in city general of Çanakkale.

The research is in descriptive property and data related with the research have been collected by scanning model. Therefore data collection implement was been improved to reach the data about the ideas of teachers. The data as a result of the data was been analyzed with statistics measurements which are frequency, percentage account, t-test and one-way variance analysis has been presented in tables.

As a result of these analyses, it was been clarified that the ideas of class teachers about 2004 Primary Education Science and Technology Teaching Programme’s Goals are more positive than the ideas of about 2000 Primary Education Science Teaching Programme’s Goals, there is no meaningful difference between the ideas of class teachers about 2000 Primary Education Science Teaching Programme’s Goals and sex and the situation of in service training according to the t-test and one-way variance analysis. on the other hand there is important difference among educational level, service year in profession, the place of duty. There is not a significant difference among the ideas of about 2004 Primary Education Science and Technology Teaching Programme’s Goals and education level, service year profession, the place of duty, and lastly there is an important difference among sex, in service training according to the t-test and one-way variance analysis.

Moreover, it has been determined that the class teachers did not find the benefits of two programmes suitable according to the OKS that is social reality, that the benefits haven't been prepared by taking local and regional features into consideration. There are lacks of laboratory facilities and hardware, the class teachers have demanded an experiment book to be published as a supplementary material.

Key Words: Science Education, Science and Technology, Teaching Programme, Programme Assessment.

İÇİNDEKİLER		Sayfa
		No
ÖZET		I
SUMMARY		III
İÇİNDEKİLER		V
TABLO LİSTESİ		VIII
ÖNSÖZ		XI

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Eğitim Programı	3
1.1.2. Program Geliştirme ve Program Değerlendirme İlişlisi	7
1.1.3. Program Değerlendirme Modelleri	11
1.3.1.1. Hedefe Dayalı Program Değerlendirme Modelleri	11
1.1.3.2. Metfessel- Michael Değerlendirme Modeli	13
1.1.3.3. Provus' un Farklar Yaklaşımı İle Değerlendirme Modeli	14
1.1.3.4. Stake' in Uygunluk-Olasılık Modeli	15
1.1.3.5. Stufflebeam' in Çevre, Girdi, Süreç ve Ürün Değerlendirme Modeli (CIPP Değerlendirme Modeli)	16
1.1.3.6. Eisner' in Eğitsel Eleştiri Modeli	17
1.1.4. Araştırmada Kullanılan Değerlendirme Modeli ve Kullanım Gereçesi	18
1.1.5. İlköğretim ve Fen Eğitimi	19
1.1.6. İlköğretim I. Kademe Fen Bilgisi (2000) ile Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programları	23
1.1.6.1. İlköğretim I. Kademe 4. ve 5. Sınıf Fen Bilgisi Dersi 2000 Öğretim Programı	23
1.1.6.2. İlköğretim I. Kademe 4. ve 5. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi 2004 Öğretim Programı	24
1.1.7. İlköğretim I. Kademe Fen Bilgisi (2000) ile Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programlarının Karşılaştırılması	28

1.2. Araştırmanın Amacı ve Alt Amaçları	30
1.3. Araştırmanın Önemi	33
1.4. Araştırmanın Varsayımları	34
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	35
1.6 İlgili Araştırmalar	35

İKİNCİ BÖLÜM: YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli	43
2.2. Çalışma Evreni	44
2.3. Araştırmanın Örneklemi	44
2.4. Veri Toplama Aracı ve Süreci	44

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

3.1. Kişisel ve Mesleki Bilgilere Ait Bulgular	48
3.2. Konuya Ait Bulgular	51
3.2.1. Sınıf Öğretmenlerinin Fen Bilgisi Dersi (2000) ve Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutu İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum	51
3.2.1.1. Sınıf Öğretmenlerinin Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programının Kazanımlar Boyutu İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum	51
3.2.1.1.1. Sınıf Öğretmenlerinin Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşleri	51
3.2.1.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşleri	55
3.2.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programının Kazanımlar Boyutu İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum	60
3.2.1.2.1. Sınıf Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşleri	61

3.2.1.2.2. Sınıf Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşleri	65
3.2.2. Sınıf Öğretmenlerinin 2000 Fen Bilgisi ve 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programlarındaki Kazanımlara İlişkin Görüşleri Arasında Cinsiyet, Eğitim Durumu, Mesleki Kıdem, Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri, Hizmet İçi Eğitim Alma Durumları Değişkenleri Açısından Analizi	70
3.2.1.3. Sınıf Öğretmenlerinin Fen Bilgisi Dersi (2000) ve Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutu İle İlgili Görüşlerine Ait Genel Ortalamalara İlişkin Bulgular ve Yorum	99
3.2.3. Sınıf Öğretmenlerinin 2000 Fen Bilgisi ve 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programlarındaki Kazanımlara İlişkin Görüşleri Arasında Cinsiyet, Eğitim Durumu, Mesleki Kıdem, Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri, Hizmet İçi Eğitim Alma Durumlarına Göre Oluşan Farklıklar	100

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar	107
4.2. Öneriler	109
KAYNAKLAR	111
EKLER	120
EK 1: Araştırma İzni	121
EK 2: Veri Toplama Aracı	125

TABLO LİSTESİ

Sayfa

No

Tablo1:	2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı' nın 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı' na göre Getirdiği Yenilikler ve Farklılıklar	28
Tablo2:	2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı' nın 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı' na göre Ünite ve Kazanım Dağılımları Arasındaki Farklılıklar	29
Tablo3:	Katılımcıların Kişisel ve Mesleki Özellikleri	49
Tablo4:	Katılımcıların Görev Yaptıkları İlköğretim Okullarındaki Fen ve Teknoloji Dersine Yönelik Donanım ve Alt Yapı Özellikleri	50
Tablo5:	Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşleri	52
Tablo6:	Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşleri	55
Tablo7:	Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşleri	61
Tablo8:	Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşleri	66
Tablo9:	Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Analizi	71
Tablo10:	Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Analizi	72
Tablo11:	Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Eğitim Durumu Değişkeni Açısından Analizi	73

Tablo12: Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Eğitim Durumu Değişkeni Açısından Analizi	75
Tablo13: Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Analizi	76
Tablo14: Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Analizi	78
Tablo15: Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri Değişkeni Açısından Analizi	80
Tablo16: Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri Değişkeni Açısından Analizi	82
Tablo17: Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkeni Açısından Analizi	83
Tablo18: Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkeni Açısından Analizi	84
Tablo19: Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Analizi	85
Tablo20: Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Analizi	87

Tablo21: Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Eğitim Durumu Değişkeni Açısından Analizi	88
Tablo22: Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Eğitim Durumu Değişkeni Açısından Analizi	90
Tablo23: Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Analizi	91
Tablo24: Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Analizi	93
Tablo25: Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri Değişkeni Açısından Analizi	94
Tablo26: Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri Değişkeni Açısından Analizi	96
Tablo27: Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkeni Açısından Analizi	97
Tablo28: Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkeni Açısından Analizi	98
Tablo29: Öğretmenlerin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programlarının Kazanımlarına İlişkin Görüşlerine Ait Genel Ortalamaları	99

Tablo30: Öğretmenlerin İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Kazanımlarına İlişkin Görüşlerinin Puan Ortalamalarının Cinsiyet Açısından Analizi	101
Tablo31: Öğretmenlerin Eğitim Durumu Özelliklerine Göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Kazanımlarına İlişkin Görüşlerinin Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Analizi	102
Tablo32: Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Kazanımlarına İlişkin Görüşlerinin Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Analizi	103
Tablo33: Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Yerine Göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Kazanımlarına İlişkin Görüşlerinin Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Analizi	105
Tablo34: Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumlarına Göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Kazanımlarına İlişkin Görüşlerinin Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Analizi	106

ÖNSÖZ

İlerleme, bilimde kalıplaşmış dogmalar bütünü değil yeni ve özgün arayışlara duyulan özlemin ürünüdür. Bu özlem kamçıları ile başlar insanlardaki araştırma, geliştirme ve yenilenme çabalarının tümü. Bu çabalar sistemleri kalkındıran ve daha iyiye yönlendiren eğilimler aracılığıyla gerçekleşir.

Günümüzde bu eğilimlerin eğitim odaklı olarak başladığı ve diğer alanlara yayılarak; dünya üzerindeki ülkeleri ekonomik, kültürel, bilimsel ve teknolojik bir yarış ortamına endeksledikleri görülmektedir. Bu yarışta günümüz itibariyle ön sıralarda yer alan ülkelerin bu konularını eğitim sistemlerine mevcut değişme ve gelişmeleri yansıtarak kazandıkları evrensel bir gerçektir.

Ülkemizde de yukarıda ifade edilen tüm etkilerin gücünü hissedilerek, eğitim alanında yenilenme çalışmalarına gidilmiştir. Bu çalışmaların temelini mevcut ilköğretim programlarında yapılan değişim ve yeniden yapılanma süreci oluşturmaktadır.

Bu değişim ve yeniden yapılanma sürecinin ürünlerinden biri olan fen programlarındaki değişim; “İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi (2004) ile Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutunun Öğretmen Görüşlerine Göre Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi” amacıyla yapılan bu araştırma ile irdelenecektir.

Araştırmanın gerçekleşmesi adına sağladığı tüm yardımlardan dolayı Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu’ na teşekkür ederim.

Bu araştırmanın gerçekleşmesinde her türlü destek ve özverilerinden dolayı Sayın hocam ve tez danışmanım Yrd.Doç.Dr. Sevil YALÇIN’ a, İlköğretim Bölümü’ nde görevli tüm hocalarıma özellikle de araştırmanın gelişim ve veri analiz sürecinde bana destek veren değerli hocalarım Yrd.Doç.Dr. Bülent GÜVEN, Yrd.Doç.Dr. Ebru

AKTAN KEREM ve Yrd.Doç.Dr. Çavuş ŞAHİN' e, yine yardımlarını ve sabırlarını benden esirgemeyen sevgili arkadaşlarım (iyi ki varsınız) Ersin ERSOY ve Hüseyin BALVAN' a ve veri toplama aşamasında emeği geçen saygıdeğer idareci ve öğretmen arkadaşlara çok teşekkür ederim.

Ayrıca en zorlandığım anlarda bir nefes gibi içimde hissettiğim Biricik ve En Değerli Varlığım Olan Annem AYŞE DOĞAN' a, maddi ve manevi tüm destekleri ile beni yücelten Babam İbrahim DOĞAN' a şükranlarımı sunarım.

Sevcan DOĞAN

Çanakkale, 2007

Biricik ve En Değerli Varlığım Olan Anneme;

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Dünya üzerinde yaşamaya başlayan ilk insandan, günümüz insanına kadar değişmeyen tek şey merak ve onu bütünleyen öğrenme eğilimidir. Bu eğilimler ışığında, insanlar var oldukları ilk andan bu yana; içinde buldukları ortamdaki bir takım olay ve durumlara anlam verme, gereksinim duydukları kaynakları araştırma, inceleme, geliştirme ve bunları yaşamlarını kolaylaştırıcı biçimde kullanma yollarını keşfetmeye çalışmışlardır. Bu çabaları sonucunda bireylerde; varlığı bilme, tanıma ve anlama sonucu ortaya çıkan ürün olarak adlandırılan bilgiler, bireyin bedensel ve düşünsel bir çaba göstererek bir işi kolaylıkla ve ustalıkla yapabilmesi olarak adlandırılan beceriler ve bireyin, kişi, nesne, olay ya da durumlarla ilgili düzenli ve sürekli olan inanç ve duygularının bütünü olan tutumlar oluşmuştur. Bireyler kazandıkları bilgi, beceri ve tutumlara dayalı olarak teknolojiler geliştirmişler ve bu teknolojileri ihtiyaç duydukça yaşamlarını kolaylaştırmak amacıyla kullanmışlardır. Bunları toplumun diğer bireyelerine de öğretmişlerdir. Bireyler arasındaki bu alışveriş günümüzdeki ilerleme ve gelişmenin temeli olan bilgi ve teknoloji birikimini başlatmıştır. Bu birikim her geçen gün daha da artarak eğitim vasıtasıyla toplumların hizmetine sunulmuştur (<http://fakulteliler.net/forum/archive/index.php/t-129.html>, <http://www.rehberlikportali.com/Yazi.asp?ID=465>, <http://www.webhatti.com/felsefe-sosyoloji-ve-psikoloji/48588-felsefenin-alani-bilgi-ve-bilgi-cesitleri.html>).

Bu hizmet sayesinde insanların mükemmeli arama çabaları, zihinlerini kullanma kapasitelerini arttırmış ve böylelikle dünya yüzeyindeki ülkeler arasında önu alınmaz bir rekabet ortamı doğmuştur. Bu ortamdan galip çıkan ülkenin dünyaya hükmetme ve insanlığa yön verme gücüne sahip olacağı düşünüldüğünde, bunu gerçekleştirecek nitelikli bireylere ihtiyaç duyulduğu ortadadır.

Bu ihtiyaçtan yola çıkarak, eğitimin temel amacı; öğrencilere mevcut bilgiyi aktarmaktan çok bilgiye ulaşma yollarını kazandırmak olarak değişmiştir. Bu amaçla, bilimsel düşünen, olaylara eleştirel bakan, bilimselliğe ve bilimin gücüne inanan, çağın gereklerine uyum gösterebilen, karşılaşılan yeni durumlarla ilgili problemleri çözebilen üretken ve verimli bireylerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Sözü edilen bu nitelikteki bireylerin yetiştirilmesinde, bu özelliklerin kazandırıldığı Fen bilimleri şüphesiz ayrı bir öneme sahiptir.

Fen bilimleri, insanların kendisi, doğal çevresi (gözlenen doğa ve doğa olayları) ile ilgili bilgileri sistemli bir şekilde inceleme, henüz gözlenmemiş olayları kestirme gayretleri ve bunların tümünü durmadan geliştiren ve yenileştiren bilgi edinme yollarını kapsamaktadır. Yaşamın adlandırılmasındaki önemi açıkça görülen fen bilimlerinin alt yapısının, öğrencilere temel ve sağlam bir anlayış içinde kazandırılması ancak nitelikli bir fen eğitimi ve öğretimini gerektirmektedir. Bu amaçla fen bilimleri öğretiminin temelleri ilköğretim düzeyinde birinci kademedeki Fen Bilgisi, yeni adıyla Fen ve Teknoloji dersi içinde atılmaktadır. Bu ders kapsamında merak, ilgi, kuşku duyma gibi tutumlardan yola çıkarak; öğrencilerin, çevreyi inceleme merakları gelişir, yakın çevresinde yer alan fen ile ilgili bilgilerle ve bu bilgileri edinme yollarıyla tanışmaları sağlanır. Aynı zamanda öğrencilere her zaman, her yerde, her konuda bir problemin kurulması, problemi sonuca ulaştıracak bilgi ve verilerin toplanması, açıklanması, organizasyonu, veriler arası ilişkinin sezilmesi ve bu ilişkinin kurulması, ilgili kararların verilmesi ve sonuca ulaşma becerilerinin kazandırılması hedeflenir (Bayrak 2003, Turgut ve diğerleri 1997, Gürdal 1992).

Gelecek elli yıla damgasını vuracak kişilerin yukarıda belirtilen temel beceriler ile donanan ilköğretim öğrencileri olduğu düşünülürken; en temel rehber rolünü öğretim programları üstlenmektedir. Bu kadar büyük bir öneme sahip olan öğretim programının üstlendiği rolü en iyi şekilde yerine getirebilmesi için; program değerlendirme ve geliştirme çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu doğrultuda bu araştırma; “İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi (2004) ile Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutunun Öğretmen Görüşlerine Göre Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi” amacıyla yapılmıştır.

1.1.1. Eğitim Programı

Bir insanın yaşamı boyunca geçirdiği evrelere bakılacak olursa, Dünyaya ilk olarak merhaba dediğinde sadece emme yetisine sahip olduğu görülür. Bir yaş civarında yürümeyi ve konuşmayı öğrendiğini görmek mümkündür. Hızlı bir zihinsel, bedensel ve duygusal gelişim içinde ilerlediği şüphesiz ortadadır. Daha ileriki yaşlarında örgün eğitim kurumları ile tanışır ve doğduğu an itibariyle başlayan öğrenme ve eğitim ihtiyacı bütün ömrü boyunca onun için vazgeçilmez bir hal alır. Eğitim ve öğrenme büyük bir çaba gerektiren eğilimlerdir ve doğduğu andan itibaren insanın hizmetine sunulur.

Bu eğitim çabalarının genel amacı, yetişmekte olan çocukların ve gençlerin sağlıklı ve verimli bir şekilde topluma uyum sağlamalarına yardım etmektir. Bu uyumun gerçekleşmesi için, bireylerin yetenekleri eğitim yolu ile en son sınırına kadar geliştirilir. İnsan davranışları, belirlenen milli eğitim politikası amaçları doğrultusunda değiştirilir. Eğitim, bireylere bilgi ve beceri kazandırmanın ötesinde, toplumun yaşamını ve kalkınmasını devam ettirebilecek ölçüde ve nitelikte değer üretmek, var olan değerlerin dağılmasını önlemek, yeni ve eski değerleri bağdaştırmak sorumluluğu taşır (Gülcan ve diğerleri 2003).

Diğer yandan eğitim, bir ülkenin ekonomik, sosyal ve siyasi alanlarda ileriye dönük uzak ve uzun süreç gerektiren hedeflerin belirlenmesinde ve gerçekleştirilmesinde tüm sistemlerin temel bir yapı taşı niteliğindedir. Eğitim sistemi bilgi çağında kendini sürekli yenilemek zorunda olan toplumlarda en önemli sistemdir. Tüm sistemlerin başarılı olması eğitim sisteminden elde edilen başarıya bağlıdır. Bu sistem üretilen bilgi ve teknolojiyle değişen toplumda, toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak bireylerin yetiştirilmesi ile görevlidir (Bilen 2002, Yıldırım 2006). Yetiştiricilerin gerçekleştirmek zorunda oldukları belli başlı görevler şöyle

sıralanabilir: bireye yeni kazandırılacak ve onda var olan geliştirilmesi hedeflenen davranışları önceden kararlaştırılıp bir sıraya konması, bu davranışları geliştirici ve kazandırıcı eğitim öğretim faaliyetlerinin ve içeriğin belirlenmesi ve son olarak da alt basamaklardaki etkileşim ve gelişimin etkililik derecelerinin araştırılması kısaca değerlendirilmesidir (Ertürk 1986).

Bireyin etkileşimde bulunduğu çevre şartlarını kontrol ettiğimiz oranda, toplumun istediği özelliklere sahip insanı yetiştirme şansımız artmaktadır. Bu da bizi eğitim faaliyetlerinden etkili ve verimli sonucu alabilmek için tutarlı ve ayrıntılı bir planlamanın yapılması gerekliliğine götürür. Planlamada gaye, bireyde istenilen davranış değişmesini sağlamaktır. Bireyde meydana gelen önceden tasarlanmış bu davranış değişmesi öğrenme olarak tanımlanmaktadır. Toplumların ideal olarak benimsedikleri eğitim hedeflerine ulaşabilmeleri ile eğitim ve öğretim faaliyetlerinin bir program çerçevesinde yapılması arasında pozitif bir ilişki vardır (Büyükkaragöz 1997, Çeliköz 2004, Tan 1990).

Profesyonel anlamda da eğitimin planlı, organize olması gerekliliği eğitimin her aşamasının programa bağlanmasını zorunlu kılmakta bu zorunlulukta bizi eğitim programı kavramına getirmektedir (Küçükahmet 2001).

Eğitim literatüründe, eğitim programı kavramına ait birçok tanımın yer aldığı görülmektedir. Bunlardan bazıları şunlardır.

Eğitim programı, bir eğitim kurumunun, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı, milli eğitimin ve kurumun amaçlarının belli bir süreç içinde gerçekleşmesine dönük tüm düzenli faaliyetleri kapsar (Varış 1988, Ertürk 1986).

Eğitim programı, eğitimin başarılı olarak yerine getirilebilmesi için yapılacak öğretim etkinliklerinin rehberi, düzenli ve organize yapısı olarak tanımlanmaktadır (Doğan 1997, Wiles ve Bondi 1998).

Diğer yandan eğitim programı, bir ülkenin eğitim kuram ve uygulamaları ile yönetici, öğretmen, öğrenci ve çevrenin bulunduğu eğitim uygulayıcıları arasında etkileşimin sağlandığı ve bağlayıcı niteliği olan bir köprüdür (Babadoğan 1993, Akt. Akpınar 2002).

Genel anlamda ise eğitim programı, öğrencilere kazandırılmak istenen davranışlara dayalı yaşantılar düzeni olarak tanımlanabilir.

Nasıl bir insan yetiştirileceği sorusunun cevabını vererek; ülkelerin eğitim sistemlerinin temelini oluşturan eğitim programları dört temel öğeden oluşmaktadır (Yüksel 2003).

Bu dört temel öğe; hedef/davranış (kazanım), içerik (konu alanı), öğretme-öğrenme süreci (öğrenme yaşantıları, eğitim durumu) ve değerlendirme olarak ifade edilmektedir (Sönmez 2005, Demirel 2000, Ertürk 1986).

Bu öğelerin kısaca tanımlanmasında yarar görülmektedir;

1. Öğrenciye planlanmış ve tertiplenmiş yaşantılar sayesinde kazandırılmak üzere seçilen istendik özellikler olarak adlandırılan hedef /davranış (kazanım) boyutu,

2. Belirli amaçlara ulaşmak için “Ne öğretilim?” sorusuna cevap aramak amacıyla; ünite ve alt üniteler biçiminde düzenlenmiş bir araç olarak ifade edilen içerik boyutu,

3. Kişide gözlenmesi kararlaştırılan davranışların kazandırılmasını sağlayacak öğrenme yaşantılarının düzenlenmesi faaliyetlerini kapsayan eğitim durumu boyutu,

4. Öğrencide gözlemlemeye karar verdiğimiz her bir istendik davranışı öğrencinin kazanıp kazanmadığını, kazandıysa ne derece kazandığını yoklayarak bir yargıya varma kısaca “Ne kadar Öğrettik?” sorusuna cevap arama işi değerlendirme boyutudur.

Eğitim programının bu kapsam ve özelliklere sahip bir alt basamağı ise öğretim programlarıdır.

Öğretim programı, eğitim programı içinde ağırlık taşıyan bir kesim olarak, genellikle bilgi kategorilerinden oluşan ve bir kısım okullarda beceri ve uygulamaya ağırlık tanıyan, bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasına dönük bir programdır (Varış 1988).

Bir başka deyişle öğretim programı; belli bir öğretim basamağında çeşitli sınıf ve derslerde ele alınan konuların ve bunların amaçlarının; sınıflara, öğrencilerin ilgi, yaş ve zihin düzeylerine göre düzenleniş biçimi ve her dersin haftada kaçır saat okutulacağını gösteren bir kılavuzdur (Binbaşoğlu 1988).

Bloom (1998)' a göre öğretim programı, bir dersin özel amaçlarını bu amaçların davranış olarak tanımlarını ve davranışların gerçekleşmesinde yapılacak eğitim durumunu, amaçların gerçekleşme derecesini belirleme yollarını gösteren bir yazılı kaynaktır.

En genel anlamda ise öğretim programını; bir derste bireye kazandırılması planlanan bilgi, beceri ve tutumlara dayalı okul ve okul dışı etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneği olarak tanımlamak mümkündür.

Tüm bu tanımlar birleştirildiğinde, fiziksel ve doğal çevre içinde bedensel ve ruhsal sağlıklı, disiplinli, temiz ve planlı olma, demokratik çalışma ve davranma, sorumluluk alma, çevreyi koruma, düşünelere saygılı olma ve düşündüklerini söyleyebilme vb. şekilde sıralanan insan ile ilgili bilgi, beceri ve tutumların öğretim programı kapsamında yer alarak toplumsallaşmaya ve içinde bulunan ülkenin gelişimine dolaylı yoldan katkıda bulunmaktadır (<http://www.ncert.nic.in/sites/publication/schoolcurriculum/cs1.htm#Summary>).

Bu bağlamda, eğitim ve öğretime yön veren bu programlar belli bir süreç içerisinde sistematik bir düzene göre işleyen bir lokomotif benzetilebilir. Bu süreç

içinde oluşabilecek bir aksaklık lokomotif rayından çıkararak zarar görmesine sebebiyet verecektir. Böyle bir durum ile karşılaşmamak için; programların geliştirilmesi ve değerlendirilmesi aşamaları titiz ve özenli ekip çalışmalarının bir ürünü olarak anlam kazanmaktadır. Bu nedenle bir sonraki bölümde program geliştirme ve program değerlendirme kavramları açıklanarak; bu iki kavram arasındaki ilişkiler yumağı irdelenecektir.

1.1.2. Program Geliştirme ve Program Değerlendirme İlişkisi

İnsanoğlunun ilk dönemlerinde eğitim denilince ilk akla gelen aile idi. Çünkü; insanların öğrenmesi gereken şeyler sınırlıydı. Oysa günümüzde bilimsel ve teknolojik gelişmelerin sonucunda bireylerin fiziki ve sosyal çevresinin değişmesine bağlı olarak, topluma uyum sağlamaları için öğrenmeleri gereken davranışlar nitelik ve nicelik olarak artmakta, bu arada bireylerin öğrenmesi gereken bazı kavramlar, ilkeler ve uygulamalar da değişikliğe uğramaktadır. Bu değişimler sonucunda eğitimde reform ve düzenleme adı altında yürütülen çalışmaların temelinde, eğitim programlarında yapılan düzenlemeler bulunmaktadır (Kıncal 2005, Senemoğlu 1987).

Eğitim sisteminde yapılan düzenlemeler, programlarda yer aldığı ölçüde anlam kazanır. Programlar ulaşılabilecek amaçları, bu amaçlara ulaşabilmek için seçilecek ve belli ilkelere göre düzenlenecek içeriği, uygulanacak yöntemleri, destekleyici araç gereçleri, amaçlara ne kadar ulaşılabilirdiğini gösteren değerlendirme ölçütlerini kapsamaktadır (Gözütok 2003).

Eğitim sisteminde yapılacak değişikliklerin program geliştirme çalışmalarına dayandırılması gerektiği bütün dünya tarafından kabul edilmiş bir gerçektir. Öğretmen eğitiminden, ders kitabına, sınıf yönetiminden uygulanacak öğretim yöntemine ve ne tür bir insan tipi yetiştirmek istediğiniz sorularının cevabına kadar uygulanan programlarda bulmak mümkündür (Akbaba 2004).

Eğitimin niteliği büyük ölçüde uygulanan programlara bağlıdır. Uygulanan programların aksaklık ve eksiklikleri giderildikçe, toplumdaki ve bilim alanındaki değişmelere göre yeniden düzenlendikçe eğitimin niteliğinin artması beklenir (Erden 1998).

Eğitimin verimliliğinin artması da ayrıntılı bir planlamayı ve bu planın etkili bir biçimde uygulanmasını gerektirir. Ayrıntılı bir eğitim planının hazırlanması, program geliştirmenin konusudur (Çeliköz 2004).

Bu nokta da program geliştirme kavramına ait farklı tanımlara yer vermek doğru olacaktır.

Çilenti (1985) ve Erden (1998) program geliştirmeyi, toplumun beklentileri doğrultusunda herhangi bir konu alanı içinde yer alan davranışların kazandırılması anlamında bir eğitim programının tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi, değerlendirme sonucu elde edilen veriler doğrultusunda durmadan daha iyiye götürülmesi ve yeniden düzenlenmesi süreci olarak tanımlamaktadır.

Öğretmenler öğrencilerindeki gelişimi görmek için önlerine planlanmış fırsatlar sunarlar. Verilen bu fırsatlar sayesinde gelişen öğrencilerde oluşan değişim hakkında getirileri görme ve bu süreci değerlendirme program geliştirme kapsamındadır (Nicholls and Nicholls 1978). İlişkiler bütünü olarak ortaya çıkan tüm bu dinamikler yeni bir gereksinimi karşılama ya da mevcut uygulamaların yetersiz görülmesi ve yeni bir seçenek sunulması amacıyla yürütülmektedir (Çeliköz 2004).

Toplumsal değişimler ve insan hakları alanındaki gelişmeler, öğrenmenin demokratikleşmesine, kişinin ilgi, yetenek ve tercihlerine odaklanmasına ve alternatif eğitim programlarının yapılandırılmasına yol açmıştır. Bu değişimler öğretim programlarının içerik ve sunumunu da etkilemektedir. Yeni değerlerin içerik üzerindeki etkileri, eğitim programında köklü değişiklikler ön görmektedir. Yeni değerler, ders sayısı ve türünün yeniden belirlenmesini; buna paralel olarak da

içeriklerin yeni değerlere göre düzenlenmesini zorunlu hale getirmektedir (Bulut 2006).

Demirel (2004)'in belirttiği gibi, gelişen teknolojiye ayak uydurmak, değişikliklere uyum sağlayabilmek için eğitim programlarının sürekli yenileştirilmesi, ileri ülkelerin eğitim sorunlarının başında gelmektedir.

Eğitim anlayışlarını dünyadaki değişme ve gelişmelere paralel olarak güncelleyen toplumlar her zaman ayakta kalmıştır. Bu bakımdan eğitim programlarının her zaman yeniliklere açık olması ve sürekli geliştirilmesi ihtiyacı geçmişten geleceğe aktarılacak önemli bir mirastır.

Bu nedenle, Türkiye' de Cumhuriyetin ilanından başlayarak, Türk toplumunun yeni sosyal, siyasi, kültürel ve ekonomik yapısına uygun şekilde, geleceğin emanetçileri olacak olan yeni nesilleri yetiştirmede kullanılacak eğitim-öğretim programları üzerinde çalışmalar süre gelmiştir (Ünsal 2004).

Eğitim programlarını iyi tasarlamak, uygulamak ve programı uygun yöntemlerle değerlendirip, değerlendirme sonuçlarının program tasarımına yansıtılması gerekir. Bu döngüde programın etkiliğinin sorgulanması program geliştirme için başlangıç noktası programın etkililiğinin değerlendirmesi ise bitiş noktası olarak tasvir edilebilir.

Program geliştirme çalışmaları değerlendirme olmadan tamamlanamaz (Bilen 2002). Eğitimde program geliştirme ile değerlendirme iç içedir. Bu nedenle değerlendirme program geliştirme faaliyetinin önemli bir aşamasını oluşturmaktadır (Varış 1988).

Programın amaçlarına ne derece ulaştığı, değişikliklere ve gelişmelere ne ölçüde uyum sağladığı konusunda bilgi sahibi olmak ve program geliştirme yönünde adımlar atmak kısaca programın başarısının tespit edilmesi değerlendirme ile mümkün olacaktır (Akpınar 2002).

Değerlendirme eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçası eğitimde nitelik arayışlarının temel unsurudur. Değerlendirme işleminin başta gelen işlevi eğitim çalışmalarının kalitesini ölçmek, etkililik derecesini belirlemek ve bu etkililiği artırıcı tedbirlere zemin hazırlamaktır (Yıldırım 1983, Balcı ve Tekkaya 2000).

Eğitim ve öğretim faaliyetleri, (1) hedeflerin ve davranışların saptanması, (2) öğretim konularının, araç ve yöntemlerinin planlanması, (3) öğretimin yapılması, (4) öğrencilerin saptanan hedef ve davranışlara ulaşip ulaşmadıklarının araştırılması gibi dört temel başlık altında; planlı ve sistematik bir şekilde gerçekleşen sürekli bir döngü gibi düşünülebilir. Bu döngü içinde “değerlendirme” son basamakta yer alır (Özgüven 1999).

Eğitimde önemli olan yalnızca eğitim-öğretim faaliyetlerinin önceden planlanarak uygulanması değil aynı zamanda bu faaliyetlerin amacına ne ölçüde ulaştığının belirlenmesi ve programın eksik ya da aksayan yönlerinin tespit edilip uygulamaya konulmasıdır (Fidan 1995).

Uygulanmakta olan programlarda, kazanım, içerik, öğretim durumları ve değerlendirme boyutlarında bazı aksamalar ve eksiklikler görülebilmektedir. Bu nedenle programın uygulanması sonucunda, yetersiz kalan ya da ters işleyen öğelerin olup olmadığı; varsa aksaklıkların programın hangi öğelerinden kaynaklandığını belirlemek ve gerekli düzeltmeleri yapmak amacıyla programın değerlendirilmesi gerekir (Demirel 2004).

Ertürk (1986)' e göre program değerlendirme, programın etkililiği hakkında karar verme, eğitim hedeflerinin gerçekleşme derecesini tayin etme sürecidir. Aynı zamanda program geliştirmenin son ve tamamlayıcı halkasıdır. Bu halka sayesinde eğitim sisteminin en önemli parçasını oluşturan öğrencilerin bu sistem içindeki ilerleyişi ile akışı düzenlenir ve bu akışa hız katacak girdiler eklenir (Arık, 2006).

Program uygulamasının değerlendirilmesi türündeki çalışmaların sürekli ve nitelikli olarak yapılması ve hedeflenen öğrenme yaklaşımının eğitim sistemi içinde

en kısa sürede beklenen düzeyde kullanılması açısından bunların sonuçları üzerinde önemle durulması gerekmektedir (Genç ve Küçük 2004).

Günümüzde program değerlendirme amacıyla çeşitli eğitimciler tarafından geliştirilen hem niceliksel hem de niteliksel yöntemlere ağırlık veren program değerlendirme modelleri bulunmaktadır (Erden 1998).

1.1.3. Program Değerlendirme Modelleri

Yeni kuşakların yetiştirilmesi için okulların kurulması ile beraber gündeme gelen öğrencilere ne öğretileceği ve nasıl öğretileceği tartışmaları çok eskilere dayanmakla birlikte okul programlarını düzenlemek için eğitimcilerin genel prensipleri oluşturmak üzere sistematik olarak çalışmaya başlamalarının tarihinin yeni olduğu söylenebilir. Bununla birlikte eğitim felsefeleri ve program geliştirme yaklaşımlarını temel alarak birçok program değerlendirme modeli önerilmiştir. (Çeliköz 2004).

Program geliştirmedeki çeşitlilik nedeniyle program değerlendirme çalışmalarında tek bir model önermek mümkün değildir. Program değerlendirme araştırmalarında araştırmacılar kendi amaç ve koşullarına en uygun modeli seçebilir ya da bu modellerden yararlanarak yeni bir model geliştirebilirler (Erden 1998).

Bu bölümde program geliştirme yaklaşımına göre farklılık gösteren çeşitli program değerlendirme modellerine yer verilecektir.

1.1.3.1. Hedefe Dayalı Program Değerlendirme Modeli

Uzak, genel ve özel olarak adlandırılarak etkinlik, ölçüt, koşul öğelerinden meydana gelerek programa yön veren, beklenen ürünü tanımlayan ve değerlendirmede esas alınan kriterler olarak tanımlayabileceğimiz hedefler program değerlendirmede bir model oluşturmaktadır.

R. Tyler tarafından 1933–1941 yılları arasında geliştirilen bu model günümüzde halen geçerliliğini korumaktadır. Tyler’ in modeli daha sonra geliştirilen birçok modelin odak noktası olmuştur. Tyler’ in değerlendirme modeli, program geliştirme modeline dayalıdır. Tyler’ a göre bir programın üç temel ögesi vardır. Bunlar; hedefler, öğrenme yaşantıları ve değerlendirmedir. Hedefler, Program sonucunda öğrencilerin kazanmaları beklenen istendik davranışları, öğrenme yaşantıları, öğrencilerin istendik davranışları kazanmaları için geçirmeleri gereken yaşantı ve etkinlikleri, değerlendirme ise hedeflere ulaşma derecesini tayin etmek için yapılan etkinlikleri kapsar. Tyler’ a göre bu üç öge karşılıklı etkileşim içindedir. Değerlendirme sürecinde hem hedeflerin hem de öğretim yaşantılarının etkililiğine bakılır (Erden 1998).

Bu modelin merkezinde eğitim hedefleri vardır. Değerlendirme de belirlenen eğitim hedeflerine dayalı olarak aşamalı bir süreç izler. Ornstein ve Hunkins (1988), ile Demirel (2004) yedi basamaktan oluşan bu aşamaları şu şekilde belirlemişlerdir:

1. Programın hedeflerinin belirlemesi
2. Hedeflerin kazandırılmak istenilen özelliğe göre sınıflama ve sıralama
3. Hedeflerin davranışlara dönüştürülerek ifade edilmesi
4. Hedeflerin ulaşıp ulaşılmadığını gösterecek durumların tespiti
5. Ölçme işleminde kullanılacak teknik ve araç seçimi ve geliştirilmesi
6. Öğrencilerin davranış, yetenek ve bunlara dayalı yeterliliklerinin belirlenmesi amacıyla veri toplama
7. Elde edilen verilerle belirlenen hedeflerin karşılaştırılması

Günümüzde bilim ve teknikte, toplumsal, ekonomik, siyasal ve sosyal yaşamdaki değişme ve gelişmelere paralel olarak eğitimin evrensel ve ulusal bazda belirlenen hedeflere dayandırılması gerekliliği Tyler’ in bu modelini kabul edilebilir ve kolayca uygulanabilir kılmaktadır.

Diğer yandan bireye kazandırılacak davranışların gerçekçi bir biçimde tespiti, bu değişikliklerin gerçekleşmesi için uygun eğitim ortamının düzenlenmesi,

tasarlanan davranış değişikliklerinin ne ölçüde gerçekleştiğinin güvenilir biçimde kontrol edilmesi belirlenen hedeflere bağlı olduğu düşünöldüğünde, hedeflere dayalı değerlendirme modelinin geçerliliğini koruması beklenen bir durumdur.

1.1.3.2. Metfessel- Michael Değerlendirme Modeli

Tyler' den etkilenerek oluşturulmuş ilk değerlendirme modeli Metfessel ve Michael tarafından oluşturulmuştur. Bu değerlendirme modelinde süreç sekiz adımdan oluşmaktadır (Ornstein ve Hunkins 1988, Demirel 2004):

1. Eğitim dünyasındaki öğretmenler, yöneticiler, öğrenciler ve okul çevresini oluşturan diğer vatandaşların dolaylı ya da doğrudan değerlendirme sürecine dâhil edilmesi,
2. Hedeflerin genelden özele aşamalı ve tutarlı bir şekilde sıralanması ve olası değişimlere bağlı geliştirilmesi ve yenilenmesi,
3. Bir önceki aşamada yer alan hedeflerin okul çevresinde kullanılabilir ve uygulanabilir hale dönüştürülmesi,
4. Bireylere kazandırılan hedefler üzerinden programın etkililiğini ölçmek amacıyla kullanılacak ölçüt ve ölçme araçlarının seçimi ve geliştirmesi,
5. Bir önceki aşamada belirlenen ölçüt ve ölçme araçlarını kullanarak periyodik gözlemlerin yapılması bunlara dayalı verilerin toplanması,
6. Uygun metotların kullanılarak verilerin analiz edilmesi,
7. Analiz sonuçlarının, programın felsefesine uygun olarak hazırlanan değerlendirme standartları ve değerleri ölçüsünde yorumlanması ve bu yorumlar ışığında programın etkililiği hakkındaki görüşlerin belirtilmesi,
8. Elde edilen tüm bilgilere dayanarak programın ileriye yönelik uygulanabilirliği konusunda öneriler geliştirilmesi.

Metfessel ve Michael değerlendirme modelinde aşamalar Tyler' in hedefe dayalı değerlendirme modeline göre daha açık, anlaşılır ve kapsamlı bir şekilde ifade edilmiştir.

1.1.3.3. Provus' un Farklar Yaklaşımı İle Değerlendirme Modeli

Malcolm Provus tarafından geliştirilen bu modelde program değerlendirme süreci beş evre ve dört bileşene ayrılmıştır. Bu dört bileşen (Ornstein ve Hunkins 1988):

1. Programın standartlarının belirlenmesi,
2. Program performansının belirlenmesi,
3. Program standartları ile performansının karşılaştırılması,
4. Program standartları ile performansının karşılaştırılması sonucunda bir farklılığın olup olmadığının belirlenmesi.

Bu modelde dört bileşenin koordinasyonunda meydana gelebilecek olası farklılıklarda karar verecekler için karar seçenekleri de belirlenmiştir. Bunlar:

- a. Bir sonraki evreye gitmek,
- b. Önceki evreyi yeniden kullanılacak duruma getirmek,
- c. Programı yeniden başlatmak,
- d. Program standartları ile performansını yeniden düzenlemek ya da programı sonlandırmak.

Provus' un modelinde programın yeterliliğinin belirlenen program standartlarıyla karşılaştırılması aşağıda yer alan beş evrede gerçekleşir. Bunlar (Demirel 2004):

1. Tasarım: Daha önceden hazırlanan ölçütler ve standartlar yönünden program tasarımının karşılaştırılması,
2. Oluşturma: Olanaklar, yöntemler, öğrenci davranışları olarak adlandırılan program öğelerinin değerlendirilmesi,
3. Süreçler: Öğrenci ve personel etkinlikleri, çalışmaları ve ilişkilerinin değerlendirilmesi,

4. Ürün-Sonuç: Genel değerlendirmenin yapılarak programın devamlılığı ve gözden geçirilmesine yönelik sonucun belirtilmesi,

5. Maliyet: Program çıktıları benzer program çıktılarıyla karşılaştırılarak, ekonomik, politik ve toplumsal değerleri içine alan maliyet-yarar analizinin yapılması.

Provus' un program değerlendirme modelinde; aşama, seçenek ve bileşen olarak adlandırılan kategoriler ve bu kategorilerin koordineli ve eş güdümsel çalışması gerekliliği dikkati çekmektedir.

1.1.3.4. Stake' in Uygunluk-Olasılık Modeli

Program değerlendirmede mevcut değerlendirme modellerine bir alternatif olarak katkı sağlayan Stake' in uygunluk-olasılık modelidir. Bu modelde değerlendirmenin içinde yer alan iki önemli alt boyut vardır. Biri niyetleri, sezgisel normları ve görelî yargıları içine alan düzensiz değerlendirme diğeri ise eğitimcileri gözlemlerle nesnel sonuçlara götüren düzenli değerlendirmedir. Bu modelde değerlendirme de üç bölüm vardır (Taylor ve Richards 1985):

1. Girdi: Program geliştirme uzmanlarının gelişim hakkındaki fikirleri ile uygulamaya konulan yeni program öncesinde öğrenme-öğretme sürecindeki mevcut durumlar (özellikle öğrenci-öğretmen iletişimi koşullar),

2. Süreç: Programın uygulaması sırasında meydana gelen her türlü etkileşim (sınıf iletişimi, ortam ve zaman düzenlemeleri),

3. Çıktı: Akademik başarı, tutum ve yeteneklerin gelişimini değerlendirme.

Stake' in bu modelde vurguladığı en önemli nokta sosyal, politik, tarih vb. hangi alanda olursa olsun program değerlendirme çalışmalarında uzmanların değerlendirme görevini başarıyla yerine getirebilmeleri için fikir, değer ve niyet yargılarından arınık olmaları gerektiğidir.

1.1.3.5. Stufflebeam' in Çevre, Girdi, Süreç ve Ürün Değerlendirme Modeli (CIPP Değerlendirme Modeli):

Bu model; sistem, kurum, ürün, personel, program, proje değerlendirmelerini içine alan çok kapsamlı ve çok yönlü bir değerlendirme yaklaşımıdır. Dünya çapında pek çok araştırmalarda kullanılarak; sosyal çalışmalardan, ordu hizmetlerine, rehberlik servilerinin çalışmalarına kadar pek çok alana yayılmıştır. Cipp modelinin en önemli amacı var olanı kanıtlamak değil geliştirmektir. Gelişimi bu kadar önemli bir noktaya koyduğu dikkate alındığında Cipp Modeli planlama ve gelişme çabalarının yerine getirilmesine öncelik vermektedir. Cipp Modeline göre değerlendirme, bir programın ya da diğer tür çalışmaların sistematik bir araştırmasıdır. Bu yüzden değerlendirme; öncelikle yapılan ve uzun süreç alan ihtiyaç analizi, planlama, uygulama ve mevcut durumu gözden geçirerek yeniden düzenleme faaliyetlerini kapsar. Çevre, girdi, süreç ve ürün olmak üzere dört farklı aşamanın değerlendirilmesinden oluşan Cipp değerlendirme modeli ismi her bir aşamanın baş harflerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Bu aşamalar ve her bir aşamanın değerlendirilme kapsamıdır(Stufflebeam 2003) :

Çevrenin Değerlendirilmesi: Hedeflerin belirlenmesi ve tanımlanmasında karar mercilerine yardımcı olacak fırsat, beceri, problem ve ihtiyaçların belirlenmesini kapsamaktadır.

Girdinin Değerlendirilmesi: Programın hedeflerine ulaşabilmesi için gerekli olan kaynakların (bütçe, alternatif yaklaşımlar, personel durumu, hareket planları vb.) belirlenen ihtiyacı ya da ulaşılmak istenilen noktayı karşılayıp karşılayamayacağını kararının verilmesidir.

Sürecin Değerlendirilmesi: Programın uygulanması ile ilgili kararların alınması için gereklidir. Hedeflenen nokta ile gelinen nokta arasındaki uyuma bakılır.

Ürünün Değerlendirilmesi: Bu aşamada nereye nasıl gelindiğine, plana ne derece bağlı kalındığına ve istenilen noktaya gelinip gelinmediği ve ortaya çıkan ürünün ihtiyacı karşılayıp karşılamadığına bakılır.

Genel anlamda bağlam, girdi, süreç ve ürün değerlendirmesinde ne yapılması gerektiği, nasıl yapılması gerektiği, yapılması gerekenlerin yapılıp yapılmadığı ve başarılı olup olmadığına ve gerekli bilgilere ulaşmada izlenen yöntem ve stratejilere bakılır ve değerlendirilir. Bu sorular ilgilileri ürünler hakkında bilgilendirmek, gerekli kararları almalarına yardım etmek ve personelin iş gücünü hızlandırıp arttırmak için sorulur.

Cıpp modeli diğer modellerden ayıran nokta daha kapsamlı olması yani daha geniş kullanım alanı bulması ve daha spesifik olmasıdır.

1.1.3.6. Eisner' in Eğitsel Eleştiri Modeli:

1975 yılında Eisner tarafından geliştirilen bu modelin en önemli amacı belirlenen hedeflere ulaşmada eleştiriye bir araç olarak kullanmaktır. Eisner' e göre eğitsel eleştiri, öğretmenler, değerlendirme uzmanları ve ilgililer tarafından öğrenme ortamlarında program anlayışına dayalı meydana gelen durumların daha iyisine ulaşmak adına tartışılmasıdır. Ayrıca Eisner'e göre eğitsel eleştiri eğitimsel yaşamın durumu ve kalitesi hakkındaki farklılıkları ve olması gerekenleri metaforlar yardımıyla resmetmektir (Taylor ve Richards 1985).

Bu model diğerlerinden farklı olarak niteliksel incelemeye ağırlık vermektedir. Bu amaçla betimleme, yorumlama ve değerlendirme olmak üzere üç boyutu vardır (Erden 1998):

Betimsel Boyut: Eğitimin niteliği ile ilgili özellikler tanımlanır. Betimleme sırasında, yeni program sonucunda okulda ne gibi değişiklikler olduğu, değişikliklerin öğrenci ve öğretmenleri nasıl etkilediği, tepkilerin neler olduğu gibi sorulara yanıt aranır.

Yorumlama Boyutu: Program sonucu meydana gelen olaylar göz önünde bulundurularak, bu olayların olası bazı sonuçları tahmin edilir ve yorumlanır.

Değerlendirme Boyutu: Betimleme ve yorumlama sonuçlarına dayalı olarak programın değeri hakkında yargıda bulunulur.

Günümüzde gelişmenin bir ölçütü olan eğitim kalitesi, uygulanan programların niteliğine ve verimliliğine bağlıdır. Bu yüzden dünya çapında eğitim kalitesinin artması amacıyla değerlendirme faaliyetleri büyük önem kazanmıştır. Bu amaçla da yukarıda ifade edilen birçok değerlendirme modeli ortaya çıkmıştır.

Bu nokta, çalışmada kullanılan değerlendirme modelini gerekçeleri ile açıklamakta yerinde olacaktır.

1.1.4. Araştırmada Kullanılan Değerlendirme Modeli ve Kullanım Gerekçesi

Bu çalışma hedefe dayalı program değerlendirme modelinin kullanılması amacıyla tasarlanmış bir çalışmadır. Bu değerlendirme modelinin isminde yer alan “hedefe dayalı” sözcüğünü günümüz öğrenci kazanımlı öğretim programlarında “kazanıma dayalı” şeklinde yorumlamak olasıdır.

Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor olarak üç alt boyuta ayrılarak, ayrı ayrı eğitim-öğretim faaliyetleri kullanılarak öğrencinin ulaşılması istenilen ve amaçlanan hedefler yerini yeni yapılanan ve değişen öğretim programlarında her üç boyutu da kaynaşık olarak içinde barındıran kazanımlara bırakmıştır. Kazanımlar bilgi, beceri ve tutumları kapsar.

Öğrenci kazanımlı öğretim programları hangi konuların, hangi sırayla ve hangi düzeyde işleneceklerini, ders işlendikten sonra öğrencilerin neleri kazanacaklarını, bunu sağlamak için sınıfta nelerin yapılması gerektiğini, ölçme-

değerlendirme yöntemini ve yararlanılacak kaynakları ayrıntıları ile belirlemekte ve öğretimin hizmetine sunmaktadır (Vural 2003).

Ülkemizde öğrenci kazanımlı öğretim programına geçiş ilk olarak 2000 Fen Bilgisi dersi öğretim programı ile sağlanmaya çalışılmış ve 2004 yılındaki yenilenme ile de tüm öğretim programlarına yansıtılmıştır. Buradan hareketle bu geçişin temelini oluşturan Fen Bilgisi dersi kapsamındaki kazanımların 2004 yılında başlayan geçiş sürecinin ikinci halkasındaki mevcut durumu görmek ve öncesi ile kıyaslamak hedefe dayalı program değerlendirme modeli ile mümkün ve yerinde olacaktır.

1.1.5. İlköğretim ve Fen Eğitimi

Çocuğa; ne öğretilceği (program), nasıl öğretilceği (öğretim yöntem ve teknikler), kim tarafından (öğretmen) verileceği eğitimin temel felsefesini oluşturmaktadır. Bu temel felsefe çerçevesinde öğretmenler, programlarda ön görülen hedef ve davranışları gerçekleştirmeye yönelik birçok eylemler sonucunda, öğrencide istedik bilgi ve beceriler ortaya çıkarmaya çaba göstermektedir (Türkeli 2002).

Bu çabaların temeli, ilköğretim yıllarında atılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, ilköğretimin toplum ve birey için taşıdığı önem her türlü tartışmanın dışında tutulmaktadır. Çünkü ilköğretim çocuk için gerçek fırsat eşitliği ve şanstır. Çocuğun yaşadığı topluma ait bir varlık ve öge olması ancak ilköğretim sayesinde olmaktadır (Arslan 2004). O yüzden de eğitimin bu kademesi, çocuğun yaşamında derin izler bırakan önemli bir dönemi kapsamaktadır.

Bu dönemde yaşanan coşku, sevinç, heyecan, işbirliği ve paylaşımın yıllarca unutulmadığına tanık olmaktadır (Türkeli 2002). Bu doğrultuda, eğitimin amacına ve işlevine ulaşabilmesinde en önemli ve en büyük görev, eğitim öğretim kurumları olarak okullar ve bu okulların temeli olan ilköğretim okullarına düşmektedir. İlköğretim okullarında, bireylere, yaşamları boyunca gerekli olan, okuma-yazma,

okuduğunu anlama, ana dilini doğru kullanma temel matematik işlemleri ve bunlara dayalı problemleri çözme gibi her türlü temel bilgiler, beceriler ile toplumu oluşturan diğer bireyler ile uyum içinde yaşamayı gerektiren, toplumsal yaşam kuralları kazandırılır. Kazandırılmak istenen bu temel bilgi, beceri ve kurallar bireylere hayatta daha üretken ve verimli olma olanağı sağlarken ilerideki öğrenim kademeleri için öğrenmenin temeli olan ön öğrenmeler oluşturmaktadır.

Özellikle eğitim olanaklarının sınırlı olduğu Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde, toplumlardaki tüm bireylerin en azından temel bilgi ve becerilerle donanımlı hale getirilmesi açısından ilköğretimin, eğitim sistemini oluşturan diğer eğitim kurumları arasında ayrı yeri ve önemi vardır (Fidan ve Erden 1994).

Bugünün ilköğretim öğrencileri, gelecekte topluma her bakımdan, yön veren bireyler olacaktır. Bu öğrencilerin, bilgiye dayalı küresel ekonomide diğer ülkelerin bireyleriyle başarılı bir biçimde yarışacak duruma gelebilmeleri için; sebep-sonuç ilişkilerini görüp bunlar arasında mantıklı bağlar kurabilme ve gerçek problemleri anlayıp çözebilme gibi yeterliliklerle donatılmış bireyler olarak yetiştirilme gereği vardır (Akgün 2001).

Bu yeterliliklerin temeli ilköğretim çağında eski adıyla Fen Bilgisi yeni adıyla Fen ve Teknoloji dersi ile atılır. Bu ders ile çocuklar, içinde yaşadıkları fen ve tabiat dünyasını bilimsel yönden ele alıp, inceleme fırsatını elde ederler. Ayrıca bu ders kapsamında öğrencilere daha sonraki öğretim kademelerinde temel teşkil edecek bilgilerin kazandırılmasının yanında, onların içinde yaşadıkları çevreye daha iyi uyum sağlamaları için gerekli temel becerilerin aktarımı da amaçlanmaktadır (Akgün 2001).

Howe ve Jones (1998) Fen Öğretiminin amaçlarını:

Çocukların;

- Yaşadıkları dünya hakkındaki meraklarının sürekliliğini sağlamak ve geliştirmek,
- Planlanmış eğitim öğretim faaliyetleri ile doğal çevrelerini gözlemlmelerini ve keşfetmelerini sağlamak,
- İleri fen çalışmalarını yapmak için gerekli olacak teknik ve entelektüel becerilerini geliştirmek,
- Fenin içindeki önemli kavramları anlamalarına yönelik güçlü temeller oluşturmak,
- Okulda öğrendikleri ile günlük yaşamları arasında bağlantı kurmalarını sağlamak olarak belirtmektedir.

Kaptan (1998) Fen öğretiminin amacını çocukların karmaşık olan dünyayı yorumlamak ve tanımak için doğaya ilişkin sordukları soruları en etkili bir biçimde cevaplandırmak ve değişen çevreye uyumlarını kolaylaştırmak olarak görmektedir.

Öte yandan Fen ve Teknoloji dersi ile sadece dünya hakkındaki gerçeklerin bütünü değil, aynı zamanda deneysel ölçütleri, mantıksal düşünmeyi ve sürekli sorgulamayı temel alan bir araştırma ve düşünme yolu öğretilir. Bilimsel metotlar olarak adlandırılan gözlem yapma, hipotez kurma, test etme, bilgi toplama, verileri yorumlama ve bulguları sunma süreçlerini içererek hayal gücü, yaratıcılık, yeni düşüncelere açık olma, zihinsel tarafsızlık ve sorgulama gibi hedef bireylerin doğrudan keşif yoluyla doğru bilgiye ulaşmayı öğrenmesini, öğrendikçe dünyaya bakışını revize edip yeniden yapılandırmasını ve giderek öğrenme hevesini geliştirmesini sağlayan üst düzey beceriler de Fen ve Teknoloji dersinde kazandırılmaktadır.

Yukarıdaki bilgiler ışığında; güçlü bir ilkokul fen programı, çocuklara herhangi bir deneyim kazandırmak yerine, onların fen ilkelerini öğrenmelerine yardım edecek deneyimleri dikkatle seçer. Eğer çocuklar fenin ilkeleriyle birçok kez deneyim yaşarlarsa, doğru ve önemli genellemelere ulaşma olasılıkları artar; çocuklar yaşça büyürken fen bilimlerinin insancıl boyutlarını görmeye başlarlar.

Fen bir toplumsal deneyimdir. Öğrenciler kendi düşüncelerinin doğru olup olmadığını başka düşüncelerle karşılaştırarak yoklamak için diğer kişilerle birlikte çalıştıklarında iletişim becerilerini geliştirirler, yaptıkları şeyi daha derinden kavrarlar. Çok konu yerine birkaç konuyu daha derinden işleyen bir fen programının daha etkili olduğunu gösteren birçok araştırma vardır. Bugünkü fen eğitiminde yaygın olan tema Az, daha çoktur sözleriyle ifade edilmektedir. Ders yavaş ilerlerse, öğrenciler fikirleri keşfetmeye, keşiflerini deneyimlerine dayandırmaya, fikirlerini diğer öğrencilerin düşünceleriyle karşılaştırarak yoklamaya, bilgileri biriktirmeye zaman bulurlar. İyi bir laboratuvarlı fen öğretimi zaman alır. Aktif öğrenme üzerindeki araştırmalar, öğrencilerin, kendi öğrenmelerinde, daha fazla sorumluluk yüklediklerinde, daha fazla öğrendiklerini, öğrenilen şeyleri daha uzun süre hatırladıklarını ve öğrendiklerini kullanma olasılığının arttığını göstermiştir (Turgut ve diğerleri 1997).

Fen Öğretiminde gelişmenin sağlanması ve verimliliğin artırılması amacıyla yapılacak en önemli faaliyetler, ülke koşullarına, ihtiyaçlarına ve çağdaş kuramlara uygun programlar hazırlamak ve bu programları geniş boyutlu inceleme, araştırma ve değerlendirme sonuçlarına dayandırmaktır.

Ülkemizde eğitimde yenilik ve değişim ihtiyacı hep hissedilmiş ve geçmişten günümüze program değişikliklerine gidilmiştir. Fen Öğretimi kapsamı ve itici gücüyle bu değişimin etkileneni ve etkileyici olma rolünü üstlenmiştir. Bu özelliklerinden yola çıkılarak bu çalışmanın amacını oluşturan “2004 İlköğretim 1. Kademe (4. ve 5. Sınıflar) Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı ve 2000 İlköğretim 1. Kademe Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programlarının, kazanımlar boyutunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi ve karşılaştırılması”

savının istatistiksel irdelenmesine geçmeden önce karşılaştırmaya tabi tutulan iki program hakkında genel bilgi verilerek teorik tabanda bir karşılaştırma yapılacaktır.

1.1.6. İlköğretim I. Kademe Fen Bilgisi (2000) ile Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programları

1.1.6.1. İlköğretim I. Kademe 4. ve 5. Sınıf Fen Bilgisi Dersi 2000 Öğretim Programı:

2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (T.T.K.B.)'nin 13.10.2000 tarih ve 387 sayılı kararı ile kabul edilerek Kasım 2000 tarih ve 2518 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanarak 2001–2002 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmuştur.

2000 Fen Bilgisi dersi öğretim programı, bilim ve teknolojinin doğurganlığını yaptığı değişim ve gelişimin etkisi paralelinde diğer ülkelerdeki Fen öğretim programları irdelenerek; öğrencilerin fen bilimlerine olan ilgilerini ortaya çıkaracak, bilimsel tutum ve becerilerini geliştirerek, bilimsel araştırmalara yönlendirecek, ezberden ve tekrardan uzak, öğretmenin yaratıcılığını sınırlandırmadan farklı yöntemleri uygulayabilmesine olanak verecek şekilde öğrenci merkezli bir yaklaşımla yapılandırılmıştır (Akpınar 2002).

2000 Fen Bilgisi dersi öğretim programının özellikleri şöyle sıralanabilir (Vural 2003):

- Program, bilimsel öğrenim sürecine ve aktif öğretime elverişli bir yapıdadır.
- Programda her cümle dilbilgisi kurallarına uygun, öğeleriyle tam açık ve aktif eğitime yol açacak biçimde yazılmıştır.
- Programın bütün öğeleri birbiriyle uyumludur.
- Program, ileri ülkelerde geliştirilip uygulanan programlarla karşılaştırıldığında, onların sahip olduğu temel niteliklere sahiptir.
- Program, öğretmenleri ve ders kitabı yazarlarını kısıtlamadan, onların yaratıcılıklarını ortaya koymalarına fırsat verecek esnekliktedir.
- Program, değişik koşullara ve öğrencilere uyarlanabilecek esnekliğe sahiptir.
- Program, fen bilimleri öğreniminin kalitesini iyileştirmek için önemli atılımların yapılmasına fırsat verecek vizyona sahiptir.

Programın sahip olduğu özellikler doğrultusunda belirlenen 2000 Fen Bilgisi dersi öğretim programının genel amaçları aşağıda verilmiştir:

1. Karşılaşılan her türlü sorunun bilimsel yöntemlerle çözülebileceğini fark etmelerini,
2. Yapıcı, yarıcı, eleştirel ve bilimsel düşüncenin bilim ve teknolojideki gelişmelerin temeli olduğunu kavramalarını,
3. Fen bilimlerine, bilim ve teknolojideki gelişmelere merak ve ilgi duymalarını sağlayarak bu konularda belirli düzeyde bilgiye sahip olmalarını, yaptıkları uygulamaları günlük yaşamlarına yansıtma ve yayma amaçlarını,
4. Bilimsel düşüncenin temelini oluşturan gözlem, araştırma, inceleme ve deney yapma becerisini kazanmalarını,
5. Yapacakları etkinliklerle bilgiye kendilerinin ulaşmalarını, edindikleri bilgileri analiz edebilmelerini, bu bilgilerden yaratıcı yönlerini geliştirecek yararlanabilmelerini ve doğru kararlar vermelerini,
6. Saplantılardan uzak, gözlem ve verilere dayalı bilimsel gelişmelerin önemini anlayan, bu gelişmelerin teknolojiye, topluma ve çevreye etkilerini fark edip değerlendirebilen bireyler haline gelmelerini,
7. Edindikleri bilgi ve bulguları başkalarıyla paylaşabilen, ortak çalışmaya yatkın uygar bireyler haline gelmelerini,
8. Çevreyi ve doğal kaynakları tanıma, sevme, koruma ve iyileştirme bilinci kazanmalarını,
9. Sağlıklı yaşamının gerektirdiği bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazanmalarını,
10. Doğa olaylarını, doğadaki canlılığı, canlılığın çeşitliliğini ve birbirleriyle ilişkilerini kavramalarını, amaçlamaktadır.

Öğretim programları dünyadaki gelişmelere paralel olarak ortaya çıkabilecek ihtiyaçları karşılayabilmek adına sürekli ve dinamik bir süreçte geliştirme çalışmalarına tabi tutulur. Bu amaçla 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı analiz edilerek güçlü ve eksik yönleri belirlenmiş ve uygulamadaki sorunlara çözüm bulmak adına 2004 yılında yeni bir program hazırlanmıştır. Yenilen programa teknoloji boyutu eklenerek Fen Bilgisi dersi adı Fen ve Teknoloji olarak değiştirilmiştir.

1.1.6.2. İlköğretim I. Kademe 4. ve 5. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi 2004 Öğretim Programı:

2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı, T.T.K.B.'nin 12.07.2004 tarih ve 118 sayılı kararı ile kabul edilerek 2005–2006 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmuştur (<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/pdf/2563.pdf> tebliğler).

Bireysel farklılıkları ne olursa olsun öğrencilerin, araştırma-sorgulama, eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme becerilerini geliştirmelerini; yaşam boyu öğrenen bireyler olmalarını ve etraflarındaki dünya hakkındaki merak duygusunu sürdürmeleri için fenle ilgili beceri, tutum, değer, anlayış ve bilgileri kazanmalarını sağlamak ve öğrencileri fen ve teknoloji okur-yazarı olarak yetiştirmek, vizyonuna sahip olan program;

- “Az bilgi özdür” anlayışı,
- Öğrencilerin gelişim düzeyleri,
- Fen okur-yazarlığı boyutları,
- Yapılandırıcı öğrenme teorisi,
- Ölçme ve değerlendirmede yapılandırıcı öğrenme teorisine dayanan alternatif değerlendirme yaklaşımları,
- Öğrencilerin zihinsel ve fiziksel gelişim seviyeleri,
- Sarmallık ilkesi gibi, alt boyutlar gözetilerek hazırlanmıştır.

Belirtilen alt boyutlara göre hazırlanan programın genel özellikleri ise şu şekilde sıralanmıştır:

- Fen konuları teknoloji boyutu gözetilerek ele alınmıştır.
- Programın yenilenmesinde öğrenme ve öğretme yaklaşımı olarak öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını gerektiren yapılandırıcı yaklaşım esas alınmıştır. Bu yüzden, program kendiliğinden öğrenci merkezli ve öğrencinin yaparak-yaşayarak öğrenmesini öngören bir özelliğe sahiptir.
- Programda yapılandırıcı yaklaşım esas alındığı için değerlendirme sürecindeki temel esaslar da önemli ölçüde değişmiştir. Öğretme ve öğrenmenin değerlendirilmesinde klasik yöntemlerin yanında alternatif değerlendirme yaklaşımları da kullanılmıştır.

- Fen ve Teknoloji dersinin amacı öğrenciye sadece ezbere bilgi vermek olmadığı için, programda fen okur-yazarlığını destekleyecek dört öğrenme alanı öngörülmüştür. Öğrencilere kazandırılacak temel fen kavram ve prensiplerinin düzenlendiği bu öğrenme alanları; (**Canlılar ve Hayat, Madde ve Değişim, Fiziksel Olaylar ve Dünya ve Evren**) ile beceri, anlayış, tutum ve değerle bütünleştirilmiştir.

- Fen ve teknoloji dersinde öğrenciler Canlılar ve Hayat, Madde ve Değişim, Fiziksel Olaylar ve Dünya ve Evren öğrenme alanlarındaki kavramlarla ilgili bilgi ve anlayışları yapılandırır; bu anlayışları kendi bilgilerini yorumlamak, bütünleştirmek ve genişletmek için kullanır.

- Programda içerik “sarmal yaklaşım” esas alınarak düzenlenmiştir. Bu nedenle, dört öğrenme alanındaki temel kavramlar her sınıfta ele alınmıştır, ancak üst sınıflara geçildikçe kazanımlarda belirtilen bilgi, anlayış ve becerilerin göreceli olarak derinliği artmış ve kapsamı genişlemiştir.

- Öğrencilerin problem çözme, araştırma yapma ve bilinçli karar verme becerilerini ve zihin alışkanlıklarını geliştirmeleri için her sınıf düzeyinde bilimsel süreç becerileri ile ilgili kazanımlar belirlenmiş ve listelenmiştir. Bu kazanımlara üniteadaki kazanımlarda uygun atıflar yapılarak öğrenme alanlarına örülmüştür.

- Öğrencilerin fen okur-yazarlığını destekleyen beceri, anlayış, tutum ve değerleri geliştirmeleri için her sınıf düzeyinde; **Fen-Teknoloji-Toplum-Çevre (FTTÇ), Bilimsel Süreç Becerileri (BSB) ve Tutumlar ve Değerler (TD)** kazanımları belirlenmiş, listelenmiş ve programdaki ünite kazanımları ve öğrenme etkinlikleri bunları göz önüne alacak şekilde düzenlenmiştir.

Bu kazanımlarla öğrencilerin bilimsel süreç becerilerini kazanmaları, fen-teknoloji-toplum-çevre arasındaki etkileşimleri anlamaları, bilimsel tutum ve değerleri geliştirmeleri amaçlanmıştır ([iogm.meb.gov.tr/files/io1-5 sınıf programlari tanitimkit.doc](http://iogm.meb.gov.tr/files/io1-5_sınıf_programlari_tanitimkit.doc)).

Programın sahip olduğu özellikler doğrultusunda belirlenen 2004 Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının genel amaçları aşağıda verilmiştir (MEB 2005):

Öğrencilerin;

1. Doğal dünyayı öğrenmeleri ve anlamaları, bunun düşünsel zenginliği ile heyecanını yaşamalarını sağlamak,
2. Her sınıf düzeyinde bilimsel ve teknolojik gelişme ile olaylara merak duygusu geliştirmelerini teşvik etmek,
3. Fen ve teknolojinin doğasını; fen, teknoloji, toplum ve çevre arasındaki karşılıklı etkileşimleri anlamalarını sağlamak,
4. Araştırma, okuma ve tartışma aracılığıyla yeni bilgileri yapılandırma becerileri kazanmalarını sağlamak,
5. Eğitim ile meslek seçimi gibi konularda, fen ve teknolojiye dayalı meslekler hakkında bilgi, deneyim, ilgi geliştirmelerini sağlayabilecek alt yapıyı oluşturmak,
6. Öğrenmeyi öğrenmelerini ve bu sayede mesleklerin değişen mahiyetine ayak uydurabilecek kapasiteyi geliştirmelerini sağlamak,
7. Karşılaşabileceği alışılmadık durumlarda, yeni bilgi elde etme ile problem çözmede fen ve teknolojiyi kullanmalarını sağlamak,
8. Kişisel kararlar verirken uygun bilimsel süreç ve ilkeleri kullanmalarını sağlamak,
9. Fen ve teknolojiyle ilgili sosyal, ekonomik ve etik değerleri, kişisel sağlık ve çevre sorunlarını fark etmelerini, bunlarla ilgili sorumluluk taşımalarını ve bilinçli kararlar vermelerini sağlamak,
10. Bilmeye ve anlamaya istekli olma, sorgulama, mantığa değer verme, eylemlerin sonuçlarını düşünme gibi bilimsel değerlere sahip olmalarını, toplum ve çevre ilişkilerinde bu değerlere uygun şekilde hareket etmelerini sağlamak,
11. Meslek yaşamlarında bilgi, anlayış ve becerilerini kullanarak ekonomik verimliliklerini artırmalarını sağlamaktır.

2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı genel amaçlarına bakıldığında eğitim ve öğretimin her yönünü ele alacak şekilde kapsamlı fakat aynı zamanda değişik koşullara uyarlanabilme açısından esnek bir tarzda hazırlanmış olduğu görülmektedir (Köseoğlu 2004).

Toplumsal yapı ve işleyişin değişimi, yeni bilimsel bulguların elde edilmesi programların değişimini zorunlu kılmaktadır. Hazırlanan ve alanda deneme uygulaması gerçekleştirilen ilköğretim programları birçok yönlerden şüphesiz eskisinden farklıdır. Bu farklılık, izlenen programların yenilenmiş olmasından kaynaklanacaktır (iogm.meb.gov.tr/files/io1-5sinifprogramlaritanitimkit.doc).

1.1.7. İlköğretim I. Kademe Fen Bilgisi (2000) ile Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programlarının Karşılaştırılması:

Eski Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programı yenilenen Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programı'ndan birçok yönüyle olumlu olarak farklılık göstermektedir. Aşağıda bu farklılık ele alınarak iki program karşılaştırılmış ve Tablo1 ile yansıtılmıştır.

Tablo 1. 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı' nın 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı' na göre Getirdiği Yenilikler ve Farklılıklar:

Programın Temel Özellikleri	2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı	2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı
Fen ve Teknoloji dersinde ne öğretilim? <u>Az bilgi özdür</u>	Öğrenciye çok bilgi yüklemek yerine temel kavramları vererek anlamlı öğrenme amaçlanmıştır. Teknoloji uygulamalarıyla ilgili konulara ağırlık verilmiştir.	Programda anlamlı öğrenme yerine daha çok öğrenciye bilgi yüklemeye ağırlık verilmiştir. Teknoloji ile ilgili konular ele alınmamıştır.
Niçin fen ve teknoloji öğretilim? <u>Fen ve teknoloji okuryazarlığı</u>	Her konu ile ilgili bilgi kazanımlarında uygun atıflarla örne sağlanarak <u>fen ve teknoloji okur-yazarlığıyla</u> ilgili çok sayıda <u>beceri kazanımlarına</u> ağırlık verilmiştir.	<u>Fen okur-yazarlığından</u> sadece programın girişinde bahsedilmiş fakat program sadece <u>bilgi kazanımlarına</u> ağırlık vermiştir.
Fen ve Teknolojiyi nasıl öğretilim? <u>Yapılandırıcı öğrenme yaklaşımı</u>	Sadece temel felsefesinde değil öğretim programlarındaki öğrenme ve öğretme etkinliklerinde <u>yapılandırıcı yaklaşım</u> esas alınmıştır.	Programın girişinde yapılandırıcı yaklaşıma kısaca değinilmiş fakat öğretim programlarında kazanımların ve etkinliklerin <u>davranışçı yaklaşıma</u> göre düzenlendiği görülmektedir.
Öğretim uygulamaları açısından <u>Öğrenci merkezli öğretim</u>	Yapılandırıcı yaklaşıma göre öğrenme-öğretim etkinliklerinin tamamı öğrencinin bilgiyi zihninde yapılandırıldığı gözetmesi gerektiğinden öğretim <u>kendiliğinden öğrenci merkezlidir.</u>	Programın girişinde öğretimin öğrenci merkezli olduğu söylenmekle birlikte kazanımlar ve verilen örnek etkinlikler incelendiğinde daha çok <u>öğretmen ve programlar merkezli</u> olduğu görülmektedir.
Ölçme ve değerlendirmede açısından <u>Alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımları (Süreç değerlendirmesi)</u>	Programda, yapılandırıcı öğrenme yaklaşımı esas alındığı için değerlendirme öğrenmenin bir parçası olarak alınmış, portfolyo ve <u>süreç değerlendirmesi</u> gibi alternatif değerlendirme yaklaşımlarına ağırlık verilmiştir.	Birbirinden bağımsız parçalı bilgileri, ezbere bilgileri ölçmeye ve <u>konu sonu ve dönem sonu ölçmeye</u> dayanan geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ağırlık verilmiştir.
Konu ve kavram sıralaması açısından <u>Sarmallık ilkesi</u>	<u>Sarmallık ilkesine</u> göre temel kavram ve konular her sınıf seviyesinde öğrencinin günlük yaşam deneyimlerinin içinde işlenerek konuların derinliği ve kapsamı sınıf seviyesi yükseldikçe artırılmıştır.	Ünite ve konu sıralaması <u>doğrusal yaklaşım</u> esas alınarak sınıf seviyesine göre kavramların gittikçe derinliğinin artması gözetilmeden ayrı paketler halinde sunulmuştur.
<u>Diğer konu alanları ile ilişkilendirme etkin ağırlık verme</u>	Öğretim programlarında hemen hemen her kazanımda ilgili olan matematik, sosyal bilgiler gibi diğer konu alanlarına <u>açık şekilde bağlantılar yapılmıştır.</u>	Kazanımlar diğer konu alanlarıyla ilgili herhangi bir <u>ilişkilendirme söz konusu değildir.</u>
<u>Öğrencilerin bireysel farklılıklarını gözetme</u>	Öğrenmenin her öğrencinin zihnine bilgi paketinin aktarılması ile olmadığı, yeni bilgilerin öğrencilerin zihninde ön bilgilerine dayanarak yapılandırıldığı esas alındığı için tüm öğrenme-öğretim etkinliklerinde <u>bireysel farklılıklar kendiliğinden etkin bir şekilde gözetilmiştir.</u>	Programda verilen kazanımlarda ve öğretim etkinliklerinde <u>bireysel farklılıkların gözetilmesi gereğinin üzerinde durulmamıştır.</u>

Tablo 1 incelendiğinde, 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı birçok yenilik getirmesine rağmen; 2000 Fen Bilgisi dersi programının bu yenilikleri amaç ve gerekçe biçiminde örtük olarak içinde barındırması ile bir geçiş özelliği taşıdığı söylenebilir. Fakat 2000 programında geçiş özelliği taşıyan bu nitelikler uygulamaya geçirilememiş 2004 programı ile de uygulamaya geçirebilmek amacıyla sistematik bir düzenlemeye gidilmiştir.

Genel özelliklerinin yanında ünite ve kazanım dağılımı bakımından da her iki program arasında farklılıklar görmek mümkündür. Bu farklılıklar somutlaştırılarak Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı’ nın 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı’ na göre Ünite ve Kazanım Dağılımları Arasındaki Farklılıklar:

Sınıflar	2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı		2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı	
	Üniteler	Kazanım Sayısı	Üniteler	Kazanım Sayısı
4. Sınıf	1. Çevremizi Tanıyalım	26	1. Vücudumuz Bilmecesini Çözelim	23
	2. Maddenin Doğası	39	2. Maddeyi Tanıyalım	46
	3. Canlılar Çeşitlidir	15	3. Kuvvet ve Hareket	13
	4. Gezegenimiz	17	4. Işık ve Ses	43
			5. Canlılar Dünyasını Gezelim Tanıyalım	16
			6. Yaşamımızdaki Elektrik	20
			7. Gezegenimiz Dünya	17
Toplam	4 Ünite	97	7 Ünite	178
5. Sınıf	1. Canlılar ve Doğayla Etkileşimleri	27	1. Vücudumuz Bilmecesini Çözelim	22
	2. Ses ve Işık	42	2. Maddeyi Değişimi ve Tanınması	46
	3. Isı ve Isının Maddedeki Yolculuğu	19	3. Kuvvet ve Hareket	21
	4. Hareket ve Kuvvet	18	4. Güneş, Dünya ve Ay	19
			5. Canlılar Dünyasını Gezelim Tanıyalım	33
			6. Işık ve Ses	39
			7. Yaşamımızdaki Elektrik	16
Toplam	4 Ünite	106	7 Ünite	196

Kaptan (2005) in “Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programıyla İlgili Değerlendirme” adlı çalışmasından.

Tablo 2 incelendiğinde yeni programda kazanım ve ünite sayılarının arttırıldığı görülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Alt Amaçları

Geldiğimiz bu noktada araştırmanın amacını belirtmeden önce geçmiş bölümlerde de kısaca deyinen ve araştırmayı bu amaca yönelten problemin çıkış noktasını açıklamak yerinde olacaktır.

Her ülkede eğitim sisteminin görevi, toplumsal yaşam düzeninin bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişme ve değişimlere uyumlu biçimde sürdürülüp geliştirilmesinden sorumlu olan toplumsal sistemleri işletecek nitelikteki insan gücünün yetiştirilmesidir. Eğitim sisteminin bu görevini yerine getirebilmesi için, toplumun kendi iç dinamiklerinin yanı sıra bilgi ve teknolojinin gelişmesi, bilişim ve iletişim olanaklarının yaygınlaşması; küreselleşme, ülkelerarası ekonomik ve siyasi birleşme gibi uluslararası oluşumların etkisinde; eğitim basamaklarında yapısal düzenlemelerin yapılması ve bu düzenlemeler doğrultusunda eğitim programlarının geliştirilmesi gereksinimi vardır. 2005–2006 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan “Yeni İlköğretim Programı”nın bu gereksinime dayandırıldığı kuşkusuzdur (<http://www.cagdasegitim.org/?set=aylik&durum=makale&id=6&sorgu=200603>).

Buradan hareketle yapılan düzenlemelerin değerlendirilerek daha iyiye ulaştırılması program değerlendirme çalışmalarının sorumluluğundadır. Bu amaçla yapılan çalışmalarda nitelik eski ve yeni arasındaki farkı tam anlamıyla ortaya koymakla mümkün olacaktır. Önceki ve sonraki arasında farkı sergileyerek bir sonrası için daha mükemmeline ulaşabilmektir. Bu çalışma yukarıda belirtilen sebeplerin ve diğer çalışmaların etkisi altında oluşturulmuştur.

Örneğin Yangın (2005), “İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzunun Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmasında 2004 yılında hazırlanan ve taslak olarak basılan, 2005 yılında son halini alan İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (yeni program), 1981 yılında hazırlanan ve 2000 yılında birinci-beşinci sınıflar için ayrı ayrı basılmış olan Türkçe Programı (önceki program) ile benzerlikleri ve farklılıkları bakımından karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

Bu çalışmada, her iki program arasında farklılıklar olduğu kadar benzerliklerinde olduğu belirlenmiştir.

Güven, Gökbulut, Yel (2006) “4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri” başlıklı çalışmalarında Sosyal Bilgiler Programına ilişkin öğretmen görüşlerini alarak programın bir değerlendirmesini yapmışlardır. Bu çalışmada, yeni ve eski programın her ikisini de içerik açısından oldukça yeterli bulmak ile birlikte yeni programın eski programa kıyasla çok daha yeterli olduğu görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıdaki çalışmalar etkisinde; çalışmanın temel amacı, İlköğretim 1. Kademe (4. ve 5. Sınıflar) (2004) Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı ve İlköğretim 1. Kademe (2000) Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programlarının (2000), kazanımlar boyutunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi ve karşılaştırılması olarak belirlenmiştir.

Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranacaktır:

1. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin kişisel ve mesleki bilgileri nelerdir?

2. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin görev yaptıkları ilköğretim okullarındaki Fen ve Teknoloji Dersine yönelik donanım ve alt yapı özellikleri nasıldır?

3. Sınıf öğretmenlerinin 2000 İlköğretim 1. Kademe (4. ve 5. Sınıflar) Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların;

- a) genel özelliklerine,
- b) öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna, ilişkin görüşleri nelerdir?

4. Sınıf öğretmenlerinin 2004 İlköğretim 1. Kademe (4. ve 5. Sınıflar) Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların;

- a) genel özelliklerine,
- b) öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna, ilişkin görüşleri nelerdir?

5. Sınıf öğretmenlerinin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programlarında yer alan kazanımların genel özelliklerine ve öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna, ilişkin görüşleri arasında:

- a) cinsiyet,
- b) eğitim durumu,
- c) mesleki kıdem,
- d) görevli yaptıkları yerleşim yeri,
- e) hizmet içi eğitim alma durumlarına göre farklılık var mıdır?

6. Sınıf öğretmenlerinin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programlarında yer alan kazanımların genel özelliklerine ve öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna, ilişkin görüşleri arasında:

- a) cinsiyet,
- b) eğitim durumu,
- c) mesleki kıdem,
- d) görev yaptıkları yerleşim yeri,
- e) hizmet içi eğitim alma durumlarına göre farklılık var mıdır?

7. Sınıf öğretmenlerinin 2000 Fen Bilgisi ve 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programlarındaki kazanımlara ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları arasında fark var mıdır?

8. Sınıf öğretmenlerinin 2000 Fen Bilgisi ve 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programlarındaki kazanımlara ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları arasında:

- a) cinsiyet,
- b) eğitim durumu,
- c) mesleki kıdem,
- d) görev yaptıkları yerleşim yeri,
- e) hizmet içi eğitim alma durumlarına fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bütün sistemler etkililiklerini sürdürebilmek için kendilerini yenilemek, değişen koşul ve ihtiyaçlara karşılık vermek zorundadır. Değişen koşullara uyum sağlayamayan, gerekli yapılanmayı gerçekleştiremeyen sistemler işlevselliğini kaybetmektedir. Çünkü sistemlerin işlevlerini yerine getirememesi onların varlık sebeplerini ortadan kaldırır. Ancak, sosyal sistemler kendilerini yenileyecek dinamizme sahiptir. Sosyal sistemlerin temeli konumundaki eğitim sistemi, değişen koşulların doğurduğu ihtiyaçları ve kendisine yüklediği yeni rolleri görebilmek adına gerekli yapılanmayı sağladığı takdirde varlığını sürdürme başarısını gösterecektir. Hatta bu sistemde eğilimlerin önceden tahmini ile değişimin öncülüğü yapılabilir (Özden 1999).

Bilgi çağının yaşandığı günümüzde eğilimler eğitimin temel amacını öğrencilere mevcut bilgiyi aktarmaktan çok bilgiye ulaşma yollarını kazandırmak olarak belirlemiştir. Böylece, kavrayarak öğrenen birey karşılaşılan yeni durumlarla ilgili problemleri çözebilir ve bilimsel süreç becerilerini geliştirebilir. Bu özelliklerin kazandırıldığı derslerin başında “Fen ve Teknoloji” dersi yer almaktadır (Kaptan 1998). Bu bağlamda, program geliştirme çalışmalarındaki süreklilik, çağımızdaki bilimsel ve teknolojik gelişmeler, bilgi çağının getirdiği öğrenme yöntem ve tekniklerindeki yeni yaklaşımlar Fen Bilgisi programını yenileme ihtiyacını doğurmuştur.

Hazırlanan bir eğitim programının pilot okul ya da kurumlarda denenmesi, denen programın uygulamadan elde edilen veriler doğrultusunda yeniden incelenip geliştirilmesi ve tüm okullarda uygulanmaya başlanması, hazırlanan programın başarısı ve eğitim-öğretim hizmetinin niteliği açısından son derece önemlidir. Deneme ve geliştirme aşamalarından sonra uygulanmaya başlanan program ile ilgili tüm kesimlerden görüş alarak, uygulamadaki sorun ya da durumları belirleyerek, programların başarısı artırılabilir (Gürkan 2004).

Ayrıca, programların esas uygulayıcıları olan öğretmenler tarafından tam olarak anlaşılması, bu konuda öğretmenlerin yetiştirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, eğitim programları hakkında öğretmen görüşlerine başvurulması önemli görülmektedir.

Buna dayalı olarak bu araştırmada; İlköğretim 1. Kademe (4. ve 5. Sınıflar) (2004) Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı ve İlköğretim 1. Kademe (2000) Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programlarının, kazanımlar boyutunda görevli öğretmenlerin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi ve karşılaştırılması yapılacaktır. Bu çalışma; öğretmen görüşlerini yansıtması, gelecekte yapılacak olan bu tür çalışmalara yardımcı olması, bu konuda yeni araştırma konuları yaratması, program geliştirme ve değerlendirme çalışmalarını yürüten komisyonlara ve uygulayıcısı olan öğretmenlere yardımcı olacak sonuç ve öneriler getirmesi, gelecekte mevcut programın işleyip işlemeyeceği konusunda veriler vermesi bakımından önem taşımaktadır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırmada;

a) Kullanılan veri toplama aracının araştırmanın amaçlarına uygun veri toplamasına hizmet eder nitelikte olduğu;

b) Görüşlerine başvuru sınıf öğretmenlerinin ölçek sorularına verdikleri yanıtların gerçek görüşlerini yansıttığı;

c) Veri toplama aracının geçerliliği konusunda başvuru uzman (Prof. Dr. Nevzat BATTAL, Yrd. Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN, Yrd. Doç. Dr. Hülya HAMURCU, Yrd. Doç. Dr. Yasemin GÜNAY) görüşlerinin geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma; 2006–2007 Eğitim ve Öğretim yılında Çanakkale ili Merkezi sınırları içinde görev yapan ve örnekleme alınan sınıf öğretmenlerinin 2004 İlköğretim 1. Kademe (4. ve 5. Sınıflar) Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı ve 2000 İlköğretim 1. Kademe Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programının kazanımlar boyutu hakkındaki görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi ve karşılaştırılması amacıyla veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen ölçek soruları ile sınırlıdır.

1.6. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırmanın konusu ile doğrudan ve dolaylı yoldan ilişkili olan yayın ve araştırmalara yer verilecektir. İncelenen yayın ve araştırmalar:

Delikoyun (1994) “İlköğretim Kurumları Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri” isimli araştırmasında 1992–1993 öğretim yılında uygulamaya konulan 4, 5 ve 6. sınıf fen bilgisi dersi öğretim programının uygulanmasında öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükler ile programın geliştirilmesi konusundaki yönetici ve öğretmen görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada programın fen programı geliştirme ilkelerine uygunluğu ile ilgili veriler, geliştirilen “Program Değerlendirme Ölçütler Takımı” kullanılarak elde edilmiştir. Programın uygulanmasında öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükler ile programın geliştirilmesi konusundaki yönetici ve öğretmen görüşleriyle ilgili veriler

ise anketle toplanmıştır. Bu verilerin toplanmasında, Türkiye’ nin yedi coğrafi bölgesinden rastgele olarak seçilen iller ve bu illerde bulunan ve yine rastgele olarak seçilen 51 ilköğretim okulunda 1993–1994 öğretim yılında görev yapan 54 yönetici, 198 öğretmen olmak üzere toplam 252 kişilik bir grupla çalışılmıştır. Araştırmada; söz konusu programın, fen programı hazırlama ilkelerine, hedefler, eğitim durumu, değerlendirme ve teknolojik gelişmeler boyutlarında uygun olmadığı ancak konu alanı boyutunda genelde uygun olduğu saptanmıştır. Programın uygulanmasında öğretmenlerin karşılaştıkları güçlüklerle ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri hedefler ve konu alanı boyutlarında “Katılıyorum” derecesinde ve birbirine yakın, teknolojik gelişmeler boyutunda “Çok” derecesinde ve benzer, eğitim durumu ve değerlendirme boyutunda “Kararsızlık” derecesinde ve benzer olarak belirlenmiştir. Programın geliştirilmesi konusundaki yönetici ve öğretmen görüşleri, genel özellikler ve konu alanı boyutunda birbirine yakın oranda ve olumlu, hedefler, değerlendirme ve teknolojik gelişmeler boyutlarında “Pek çok” derecesinde birbirine benzer, eğitim durumu boyutunda “Çok” derecesinde birbirine yakın olarak belirlenmiştir.

Kozandağı (2001)’ in “ Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretim Okulları 4. ve 5. Sınıf Fen Bilgisi Öğretim Programlarında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri” isimli çalışmasındaki amacı 4. ve 5. Sınıf Fen Bilgisi Dersi (1992) Öğretim Programlarında Karşılaşılan Sorunları Belirlemek ve Çözüm Önerileri sunmaktır. Bu amaçla, 1999–2000 öğretim yılında İzmir İli Merkezinde görev yapan 570 sınıf öğretmeninden veriler anket kullanılarak toplanmıştır. Veriler frekans dağılımı ve Khi-Kare testi kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak, öğretmenlerin programla ilgili olarak birçok sorunla karşı karşıya oldukları görülmüştür. Bu sorunların öğretmenlerin okul türü, eğitim durumu ve hizmet süreleri bakımından bazı alt boyutlarda gösterdiği cinsiyet bakımından ise anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Gülaydın (2002) “ 1998 İlköğretim Hayat Bilgisi Dersi Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri” isimli araştırmasında Ankara İli merkez ilçelerindeki okullardan rastgele seçilen okullarda görev yapan 374 sınıf öğretmenin İlköğretim 1, 2 ve 3. sınıf Hayat Bilgisi dersi programının hedefler, içerik, eğitim durumu ve

sınama durumlarına yönelik görüşlerini belirlemiştir. Araştırmada veriler anket yoluyla toplanarak çeşitli istatistiksel testlerle analiz edilmiştir. Sonuç olarak, öğretmenlerin hedefler boyutuna ilişkin genel görüşlerinin “Katılıyorum” düzeyinde, içerik, eğitim durumları ve sınama durumlarına ilişkin ise “Kararsızlık” düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin öğrenim durumları ile hedefler, içerik, eğitim durumu ve sınama durumlarına yönelik her alt boyut için ve genel olarak tüm boyutlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Öğretmenlerin kıdemleri ile hedefler boyutuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuş fakat içerik, eğitim durumu ve sınama durumları boyutlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Kıdem ile genel olarak tüm boyutlara ilişkin görüşleri arasında ise anlamlı fark bulunmuştur.

Akpınar (2002) “1992 ve 2001 Öğretim Yıllarındaki İlköğretim Fen Bilgisi Programlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri (İzmir İli Örneği)” isimli çalışmasındaki amacı 1992–1993 öğretim yılında uygulanmaya başlayan “İlköğretim Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı” ile 2001–2002 öğretim yılında uygulanmaya başlayan “İlköğretim Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı”nın öğretmen görüşleri açısından değerlendirmek ve yeni Fen Bilgisi Öğretim Programının uygulanmasında öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları belirlemek olmuştur. Araştırma 2001–2002 öğretim yılında İzmir Merkez ilçelerinden tesadüfî yolla seçilen 45 ilköğretim okulunda yürütülmüş ve araştırma örneklemini bu okullarda görev yapan 117 Sınıf Öğretmeni ve 86 Fen Bilgisi Öğretmeni olmak üzere toplam 203 öğretmen oluşturmuştur. Öğretmen görüşleri ile ilgili verilere araştırmacı tarafından geliştirilen anket ile ulaşılmıştır. Anketten elde edilen verilerin analizi varyans analizi ve t-testi ile yapılmıştır. Bu analizler sonucunda, sınıf ve fen bilgisi öğretmenlerinin 1992 ve 2001 programlarındaki, hedeflere, değerlendirmeye ve teknolojik gelişmelere yönelik görüşleri arasında bazı değişkenlere bağlı olarak anlamlı farklar görülmüş, içeriğe ve eğitim duruma yönelik görüşleri arasında anlamlı farklar bulunamamıştır. Sınıf ve fen bilgisi öğretmenlerinin 1992 ve 2001 programlarına yönelik görüşleri arasında ise anlamlı farklar bulunmamaktadır. Ancak her iki gruptaki öğretmenlerin de 2001 programına ilişkin daha olumlu yaklaşımlara sahip oldukları belirlenmiştir. 2001 programının uygulanması sırasında en çok karşılaştıkları sorunlar; yeni programa

yönelik M.E. B. onaylı ders kitaplarının basılmaması, yeni program hakkında yeterince bilgilendirilememe ve dersle ilgili kaynak kitapların yetersizliği şeklinde belirlenmiştir.

Bayrak (2003)' in "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığı İkinci Kademe Fen Bilgisi Öğretim Programına İlişkin Görüşleri" isimli çalışmasında amacı 2002–2003 öğretim yılında uygulamaya konulan İlköğretim Kurumları 6, 7 ve 8. sınıf fen bilgisi dersi öğretim programının, yeterlilik ve yetersizliklerinin öğretmen görüşlerine dayalı olarak belirlenmesidir. Araştırmada, programın beş boyutu olan genel özellikler, amaçlar, kapsam, işleyiş ve değerlendirme boyutlarında var olan durumu ortaya çıkarmak üzere tarama modeli kullanılmış ve veriler araştırmacı tarafından hazırlanan anketin İstanbul ilinde yansız atama yoluyla belirlenen Kadıköy, Maltepe, Beşiktaş, Üsküdar ve Bakırköy ilçelerinden yine kura ile belirlenen 50 ilköğretim okulunda 2002–2003 öğretim yılında ikinci kademedeki görev yapan 80 fen bilgisi öğretmenine uygulanması sonucu elde edilmiştir. Ankette elde edilen veriler yüzde ve frekans hesapları ile analiz edilmiştir. Bu analizler sonucunda, programdaki her ünite için ayrılan zaman ile ünitenin günlük derecesi uyumlu bulunmuştur. Programdaki fen konularını birleştirici nitelikte olduğu ve öğrencilere fen bilgisini sevdirecek şekilde öğretilbileceği yönünde ortak görüş belirtmişlerdir. Programdaki kazanım ifadeleri, öğretmenlerin çoğunluğu tarafından anlaşılır ve genel amaçlar ile tutarlı görülürken, kazanım ifadelerinin öğrencilerin gelişim düzeylerine uygunluğu konusunda görüş birliği sağlanmamıştır. Öğretmenler programın kapsamını genelde olumlu bulurken, ders kitabı içerisinde yer alan metinlerin öğrenciler tarafından anlaşılmadığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Öğrenme-öğretme sürecine ilişkin olarak ise öğretmenlerin programda önerilen öğretim yöntemlerinin ikinci kademe öğrencileri için uygun olmadığı ve sınıf ortamında uygulanabilirliği konularında kararsız olduğu görülmüştür. Okul laboratuvarlarındaki araç-gerecin deney düzeneklerinin kurulabilmesi için yeterli olmadığı ve düzeneklerin kolay hazırlanamayacak nitelikte olduğu konularında öğretmenler ortak görüş bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan tüm öğretmenler, fen bilgisi dersini fizik, kimya, biyoloji alanlarını bilen öğretmenlerin vermesi gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Programın değerlendirme boyutuyla

ilgili olarak öğretmenler, programda yer verilen değerlendirme örneklerini yeterli bulmuşlar fakat uygulanabilirliği konusunda kararsız kalmışlardır. Ölçme ve değerlendirme ile ilgili açıklamalar konusunda ise öğretmenler arasında görüş birliği sağlanamamıştır.

Özcan (2003) “İlköğretim Fen Bilgisi Programının Değerlendirilmesi” adlı araştırmasında 2001–2002 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmakta olan, ilköğretim 4 ve 5. sınıf fen bilgisi öğretim programının kazanımlarına ulaşılmasını, 4 ve 5. sınıfı okutan sınıf ve fen bilgisi öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirmiştir. Araştırmanın örneklemini, Uşak il genelinde yer alan ilköğretim okullarında görev yapan 245 sınıf öğretmeni ve 27 fen bilgisi öğretmeni olmak üzere toplam 272 öğretmen oluşturmuştur. Öğretmenlerin görüşleri, İlköğretim 4. ve 5. sınıf fen bilgisi programı ile ilgili kazanımların yazılı olarak dağıtılması ile alınmaya çalışılmıştır. Elde edilen verilerin frekans ve yüzdeleri hesaplanarak; t-testi ve tek yönlü varyans analizine tabii tutularak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin kazanımlara yaklaşık olarak %20 oranında ulaştığı görülmüştür. Bu durum öğrencilerin kazanımlara ulaşma düzeylerinin çok düşük olduğunu göstermiştir.

Kartallıoğlu (2005)’ nun “Yeni İlköğretim Programlarının Uygulandığı Pilot Okullardaki Öğretmenlerin Yeni Program Ve Pilot Çalışmalar Hakkındaki Görüşleri” çalışması ile amacı yeni geliştirilen öğretim programına ve bu pilot çalışmaya yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla öğretmenlerin görüşleri yarı yapılandırılmış görüşmeler ile alınmıştır. Elde edilen veriler, içerik ve betimsel analizlerle incelenmiştir. Öğretmenlere göre yeni programın ve pilot çalışmaların olumlu yanları: araştıran ve sorgulayan öğrenciler yetiştirmeyi hedeflemesi, öğrenci merkezli olması, her öğrencinin etkinliklere etkin olarak katılarak kendini ifade etmesi, konu yoğunluğunun azaltılması ve öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları desteklemesi ve bu farklılıkları zenginlik olarak kullanmasıdır. Diğer taraftan, olumsuz yanları: programın felsefesinin tam olarak anlaşılması, pilot çalışmada gereken kaynakların yeterli olmaması, velilerin bu programı kabul etmemeleri ve değişime karşı olmaları, hizmet içi eğitimin içeriğinin

ve süresinin yeterli olmaması, gerek Milli Eğitim Bakanlığı' nın gerekse müfettiş ve akademisyenlerin, öğretmenlerin ve okulların programın anlaşılması ve uygulanmasına yönelik yeterince destek vermemesi, bu programın tüm okullarda uygulanması için gereken alt yapının yetersiz olması ve alternatif ölçme ve değerlendirmenin felsefesini anlayamamaları ve bunların nasıl kullanacağını bilememeleri olarak belirlenmiştir.

Bağdatlı (2005) tarafından yapılan “Değişen İlköğretim Programlarındaki 4. Sınıf Fen Ve Teknoloji Dersinin Taslak Öğretim Programının, Öğrenci Başarısına Etkisi Ve Sınıf Öğretmenlerinin Programa İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” isimli araştırmada değişen ilköğretim programlarındaki 4. sınıf Fen ve Teknoloji Dersinin Taslak Öğretim Programının, öğrenci başarısına etkisi ve sınıf öğretmenlerinin programa ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Programın öğrenci başarısına etkisi başarı testi ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri ise anket uygulanarak belirlenmiştir. Çalışma sonucunda, öğrenci başarısında yeni programın lehine artış, öğretmen görüşlerinin de yine lehine olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Bozyılmaz (2005) tarafından hazırlanan “4. ve 5. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programının Bilim Okur – Yazarlığı Açısından Analizi” çalışmasında programın bilim okuryazarlığını ve bilim okuryazarlığının en önemli yapı taşlarından biri olan bilimsel süreç becerilerini ne derecede geliştirme potansiyeli olduğu araştırılmıştır. Araştırmada nitel bir yöntem uygulanmış ve nitel araştırma tekniklerinden biri olan doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, bilim okuryazarlığı boyutlarından, en çok işlenen boyutun bilimin araştırıcı doğası olduğu, daha sonra sırasıyla bilimsel bilgi ve bilim, teknoloji ve toplumun etkileşimleri boyutlarının vurgulandığı bulunmuştur. Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programının temel bilimsel süreç becerilerini geliştirme potansiyeli olduğu söylenebilir. Fakat birleştirilmiş bilimsel süreç becerileri yönünden biraz daha geliştirilmesi önerilebilir.

Bulut (2006) “Yeni İlköğretim Birinci Kademe Programlarının Uygulamadaki Etkililiğinin Değerlendirmesi” isimli çalışma ile amacı 2004–2005 Öğretim Yılında İlköğretim I. Kademe Yeni Öğretim Programlarının (Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler) uygulamadaki etkililiğini belirlemektir. Araştırma 2004–2005 Öğretim Yılında yeni programların uygulandığı İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli, Van, Hatay, Samsun ve Bolu illerindeki deneme okullarında yapılmıştır. Programın öğelerine dönük değerlendirme modeli esas alınan araştırmada her bir program için ayrı veri toplama aracı geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, Yeni Türkçe Dersi Öğretim Programı ile ilgili olarak; programın kazanımlar, içerik ve eğitim durumu boyutlarının “Çok” değerlendirme boyutunda ise “Orta” düzeyde etkili olduğu, Yeni Hayat Bilgisi, Fen ve Teknoloji Dersi ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları ile ilgili olarak; programın tüm boyutlarının “Çok” düzeyde etkili olduğu, Yeni Matematik Dersi Öğretim Programı ile ilgili olarak; Yeni Türkçe Dersi Öğretim Programı ile ilgili olarak; programın kazanımlar, içerik ve eğitim durumu boyutlarının “Çok” değerlendirme boyutunda ise “Orta” düzeyde etkili olduğu saptanmıştır.

Özdemir (2006) tarafından yapılan “ İlköğretim Okulları 4. ve 5. Sınıf Fen Bilgisi Öğretim Programlarında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri” isimli araştırmada 4. ve 5. sınıf Fen Bilgisi Öğretim Programlarında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesi ve programın öğretmenler açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin belirlenmesi için anket uygulanmış çalışma sonucunda İlköğretim okulları 4. ve 5. sınıf Fen Bilgisi Öğretim Programlarında öğretmenlerin bazı sorunlarla karşı karşıya oldukları görülmüş, programların içeriğe dönük görüşleri ve karşılaştıkları sorunlara yönelik görüşlerinde cinsiyete göre farklar bulunmuştur.

Kalender (2006) tarafından hazırlanan “ Sınıf Öğretmenlerinin Yapılandırıcı Yaklaşım Temelli Yeni Matematik Programının Uygulanması Sürecinde Karşılaştığı Sorunlar ve Bu Sorunların Çözümüne Yönelik Önerileri” adlı çalışmada İlköğretim

okullarında uygulanmaya başlanan 2005 Matematik Programının getirdiği yeniliklere öğretmenlerin uyum sürecinde yaşadıkları sorunların belirlenmesi ve öğretmenlerin bu programa ilişkin beklentilerinin ve isteklerinin belirlenmesi amaçlamıştır. Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla hazırlanan yeni matematik programının uygulanması sırasında yaşanan sorunlar ve sorunların çözümlerine yönelik çözüm önerileri anketi, İzmir merkez ilçelerinde yer alan 20 İlköğretim okulunda, 226 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin 2005 Matematik programına olumlu baktıkları ancak uygulamada bazı sorunlar yaşadıkları sonucuna varılmıştır. Programı daha etkin bir şekilde uygulayabilmeleri için örnek uygulamaların verilmemesi ve programın uygulanması sırasında kullanılacak araç gereç ve materyallerin karşılanamaması öğretmenler tarafından en çok vurgulanan sorunlar olmuştur.

İncelenen bu çalışmalar, araştırmanın amaçlar ve alt amaçlar bölümünde özenle açıklanan problem durumunun ortaya çıkmasında, geliştirilmesinde, gerekli verilerin toplanmasında ve araştırmanın sonuçlandırılması aşamalarında yol gösterici olmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Eğitim araştırmaları, insan ve insan davranışları üzerine odaklıdır. İnsana ait görüş, tutum, öneri, başarı gibi durumlar ölçülerek, araştırmalar sonucunda genellemelere gidilir. İnsana ait bu durumların sürekli gelişme ve değişimlere uğraması kaçınılmaz olacağından sosyal bilimler alanında yapılan araştırmalarda güvenilirlik ve geçerliliği arttırmak ve iyi sonuçlara ulaşabilmek için araştırmanın iskeletini oluşturan yöntem kısmı çok iyi inşa edilmelidir.

Bu bilinçten hareketle bu bölümde; araştırmanın modeli, evren ve örneklemin özellikleri, veri toplamada kullanılan ölçme aracının niteliği, veri toplama aşamaları ve verilerin analizi ile ilgili yapılan ayrıntılı çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma; “İlköğretim Fen ve Teknoloji (2004) Dersi ile Fen Bilgisi (2000) Dersinin Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutunun Öğretmen Görüşlerine Göre Karşılaştırımlı Olarak Değerlendirilmesi” amacıyla yapılan betimsel bir alan araştırmasıdır. Buna paralel olarak tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modelleri, olayların olguların, nesnelerin, kurumların veya çeşitli durumların ne olduklarını veya belli özelliklerinin neler olduğunu ortaya çıkarma işlemleridir. Araştırılacak olan olaylar veya nesnelere geçmişte olmuş veya halen devam eden kendi tabii ortamlarında ve tabii şekilleri ile incelenerek adeta bir fotoğraf çıkarılır. Mevcut durumu tasvir etmeye ve tanımlamayı amaçlayan bu fotoğraf, eksikleri ve fazlaları, doğruları ve yanlışları görme fırsatını vermenin yanında yeni durumları yorumlamada, güncel problemlerin çözümünde önemli imkânlar sunar fakat önemli olan onu uygun şekilde gözleyip belirleyebilmektir (Cebeci 2002, Karasar 2004).

2.2. Çalışma Evreni

Bu araştırmanın evrenini, 2006–2007 öğretim yılında Çanakkale ilinde bulunan tüm ilköğretim okulları ile bu okulların 4. ve 5. sınıflarında görev yapmakta olan 388 sınıf öğretmeninden (2000) İlköğretim 1. Kademe 4.ve 5.Sınıf Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı ile (2004) İlköğretim 1. Kademe Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programları' nı uygulamış ve uygulamakta olan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Evrenden örneklem seçilirken Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü İstatistik Modülü' nden elde edilen okullar listesi ve öğretmen sayısı dağılım çizelgesinden yararlanılmıştır.

2.3. Araştırmanın Örnekleme

Bu tür araştırmalarda, çalışma evreninin tamamına ulaşmanın ekonomik imkânlar ve zaman açısından mümkün olamayacağı bilindiğinden, evreni temsil yeterliliği olan ve sonuçlara etki edeceği düşünülen faktörleri mümkün olduğu kadar kontrol altında tutmayı sağlayan örnekleme teknikleri kullanılarak örneklem belirlenir. Araştırmanın örneklem belirleme aşamasında güvenilirliği ve geçerliği yükseltmek amacıyla öncelikle evren; köy, kasaba (belde), ilçe ve il merkezlerinde bulunan ilköğretim okulları olmak üzere dört gruba ayrılmıştır. Bu gruplarda yer alan ilköğretim okullarının sayıları ve evrende temsil ettikleri oran belirlenerek bu okullardan oranlı küme örnekleme tekniği ile seçilen 60 ilköğretim okulunda görev yapmakta olan 148 sınıf öğretmeni bu çalışmanın örneklemini oluşturmuştur.

2.4. Veri Toplama Aracı ve Uygulama Süreci

İlköğretim 1. Kademe 4 ve 5. Sınıflar (2004) Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı ve (2000) Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programının kazanımlar boyutunun öğretmen görüşlerine göre karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi amacıyla programları uygulayan sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin alınmasına yönelik hazırlanan veri toplama aracının geliştirilmesi birkaç aşamadan oluşmaktadır.

İlk aşamada araştırmanın problemi, dizaynı, çözümü ve sonucunun ayrıntılı bir şekilde ortaya konulabilmesi için kaynak taraması yapılmıştır. Bu amaçla daha önceden yapılmış benzer araştırma konuları incelenmiş ve incelenen çalışmalar büyük oranda ilgili araştırmalar kısmında verilmiştir.

Kaynak tarama aynı zamanda veri toplama aracının hazırlanması sürecinde de kullanılmıştır. Bu süreçte öncelikle program değerlendirme ile ilgili literatür taranmış, alanla ilgili yapılan araştırmalar ve program değerlendirmeye ilişkin tezler gözden geçirilerek veri toplama araçları incelenmiştir. Daha sonra Çanakkale ilinde iki programı da uygulayan sınıf öğretmenlerinin programlar ve uygulama hakkındaki görüş ve düşünceleri alınmış ve bir taslak ölçme aracı oluşturulmuştur.

Ölçme aracında bulunan maddelerin ölçme aracına uygun olup olmadığı, ölçülmek istenen alanı temsil edip etmediği sorunu ile ilgili olup, “uzman görüşü”ne göre saptanır. Bunun için, önce bir grup “uzman” tarafından ölçme amaçları ve bu amaçların gerektirdiği içerik çözümlenmesi yapılarak hazırlanmış maddelerin bu amaçları ve içeriği temsil edip edemeyeceği tartışılır (Karasar 2004). Bu anlayışla hazırlanan taslak ölçekler farklı üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının görüş ve değerlendirmesine sunularak içerik geçerliliğine sahip olup olmadığı incelenmiştir.

Tartışılıp önerilen görüş ve düşünceler doğrultusunda 32 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Uzmanlar tarafından incelen ve gözden geçirilen ölçek, 5’ li likert tipindedir. Taslak ölçekte, uzmanlardan gelen görüş ve eleştiriler doğrultusunda çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bazı maddeler çıkartılırken bazıları yeniden düzenlenmiştir. Ölçeğe yeni madde ilave edilmemiştir. Hazırlanan taslak ölçek, geçerlik ve güvenilirlik analizleri için Çanakkale ilinde, her iki programı da uygulayan öğretmenler dikkate alınarak 30 sınıf öğretmenine uygulanarak maddelerin öğretmenler tarafından anlaşılabilirliği test edilmiştir.

Sonuçta gerekli verileri toplamak amacıyla; veri toplama aracı olarak geliştirilen ölçeğe tüm bu çalışmalar sonucunda 37 madde olarak son şekli verilmiştir. Öğretmenlerin mesleki ve kişisel bilgileri ile programlara yönelik görüşlerinin yer aldığı iki bölümden oluşmaktadır. Ölçekte birinci bölümde 10 ve ikinci bölümde 27 adet olmak üzere toplam 37 soru yer almaktadır.

Bu çalışmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için ölçme aracını iki eş değer yarıya bölme yöntemi kullanılarak güvenilirlik 0.69 ve Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı 0.82 olarak hesaplanmıştır ve sonuç olarak özellikle Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısının bu çalışma için güvenilirlik açısından iyi bir değer olduğu söylenebilir.

Yukarıda saydığımız özelliklere sahip olan ölçme aracı, ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli izinler alınarak 2006–2007 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Çanakkale ili merkezi ve ilçelerinde görev yapan 170 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Uygulama aşamasında okul müdürlerine araştırmanın amacı ve ölçekler ile birlikte araştırma izin yazısı ve ölçeklerin nasıl uygulanacağı hakkında gerekli bilgi verilmiş ve bu noktada araştırmaya katkıda bulunmaları istenmiştir. Okul müdürlerinin de onayı alınarak her iki programı da uygulayan öğretmenlere ölçek hakkındaki yönergeler açıklanarak ölçekleri doldurmaları istenmiş ve doldurulan ölçeklerin amaca ve içeriğe uygun olarak doldurulup doldurulmadığı incelenerek gerekli görülen 148 ölçek değerlendirmeye alınmıştır.

Değerlendirme aşamasında ise katılımcıların beşli likert tipi ölçeğe verdikleri cevaplar istatistiksel olarak irdelenmiş, ölçekteki her bir maddeye ait aritmetik ortalama, yüzdeler, frekans ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler aşağıdaki görüş aralığı ve sayısal değerler temel alınarak yorumlanmıştır.

Görüş aralığına ait sayısal değerler $n-1/n$ formülü temel alınarak belirlenmiştir. $n=$ görüş sayısı (5 tane) $5-1/5$ şeklinde formülde yerleştirildiğinde aralık **0,80** olarak hesaplanmıştır.

Sayısal Aralık	Görüşler
1,00–1,80	<i>Hiç Katılmıyorum</i>
1,81–2,60	<i>Katılmıyorum</i>
2,61–3,40	<i>Kısmen Katılıyorum</i>
3,41–4,20	<i>Katılıyorum</i>
4,21–5,00	<i>Tamamen Katılıyorum</i>

Ayrıca sınıf öğretmenlerinin (2000) Fen Bilgisi ve (2004) Fen ve Teknoloji dersi öğretim programı hakkında görüşleri yukarıda belirtilen aralık kapsamında şekillenen kazanım puanlarına belirlenen değişkenlerin etkisinin araştırılmasında varyans analizi tekniği ve t-testi kullanılmış ve anlamlı bir farklılık olup olmadığı 0.05 düzeyinde test edilmiştir. Elde edilen sonuçlara gerekli yorumlar yapılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın amacına ve alt amaçlarına ulaşmak amacıyla uygulanan veri toplama aracı ile elde edilen bilgi ve bulgulara yer verilmiştir. Bu bilgi ve bulgular her bir alt amaca göre analiz edilerek tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır. Bulgular ve yorumlar iki temel başlık altında özetlenebilir; kişisel ve mesleki bilgilere ve konuya ait bulgular ve yorumlar.

3.1. Kişisel ve Mesleki Bilgilere Ait Bulgular

Araştırmanın örnekleme dâhil edilen 148 sınıf öğretmeninin cinsiyet, eğitim durumu, mesleki kıdem, görev yaptıkları yerleşim yeri, görev yaptıkları okuldaki laboratuvar yeterlilikleri, hizmet içi eğitim alma durumu, hizmet içi eğitim alma ve deney kitabı basılması talepleri konusundaki özelliklerini ortaya koyan bilgiler değerlendirilerek yüzdelik ve frekans dağılımları belirlenmiş ve bunlara ait bulgular Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3’den anlaşılacağı üzere, araştırmaya katılan öğretmenlerin 81’ini (% 54,7) erkek, 67’sini (% 45,3) kadın sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu durum, örnekleme yer alan erkek öğretmen sayısının yarısından fazla olduğu şeklinde yorumlanabilir. Örneklem grubunun 8’i (% 5,4) Öğretmen Okulu, 50’sinin (% 33,8) Eğitim Enstitüsü, 67’sinin (% 45,3) Eğitim Fakültesi, 3’ünün (% 2) Yüksek Lisans ve 20’sinin (% 13,5) de diğer okullardan mezun öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Bu bulguya göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin yaklaşık beşte dördünün (%79,1) Eğitim Enstitüsü ve Eğitim Fakültesi mezunlarından oluştuğu görülmektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Kişisel ve Mesleki Özellikleri

Cinsiyet	f	%
Erkek	81	54,7
Kadın	67	45,3
Toplam	148	100
Eğitim Durumu	f	%
Öğretmen Okulu	8	5,4
Eğitim Enstitüsü	50	33,8
Eğitim Fakültesi	67	45,3
Yüksek Lisans	3	2,0
Diğer	20	13,5
Toplam	148	100
Mesleki Kıdem	f	%
2-5 Yıl	17	11,5
6-10 Yıl	27	18,2
11-15 Yıl	23	15,5
16-20 Yıl	30	20,3
21-25 Yıl	51	34,5
Toplam	148	100
Görev Yapılan Okulun Bulunduğu Yerleşim Yeri	f	%
Köy	25	16,9
Belde	16	10,8
İlçe Merkezi	85	57,4
İl Merkezi	22	14,9
Toplam	148	100
Yeni Programa Yönelik Hizmet İçi Eğitim Alımı	f	%
Evet	59	39,9
Hayır	89	60,1
Toplam	148	100
Hizmet İçi Eğitim Alma Talebi	f	%
Evet	64	71,9
Hayır	11	12,4
Fark Etmez	14	15,7
Toplam	89	100

Öğretmenlerin mesleki kıdem durumları incelendiğinde ise 17 (% 11,5) öğretmenin 2-5 yıl arasında, 27 (% 18,2) öğretmenin 6-10 yıl arasında, 23 (% 15,5) öğretmenin 11-15 yıl arasında, 30 (% 20,3) öğretmenin 16-20 yıl arasında, 51 (% 34,5) öğretmenin 21 yıl ve üzerinde mesleki kıdeme sahip oldukları görülmektedir. Buradan hareketle, araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlasının 16 yıl ve üzeri mesleki deneyime sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışmada her iki öğretim programını uygulamış veya uygulamakta olan öğretmenlerin görüşlerine başvurulduğundan mesleki kıdem olarak en alt seviye 2 yıldan başlatılmıştır.

Örnekleme grubuna giren öğretmenlerin 25'inin (% 16,9) görev yaptığı okul köyde, 16'sinin (% 10,8) beldede, 85'inin (% 57,4) ilçe merkezinde ve 22'sinin (% 14,9) il merkezinde bulunmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 59'u (% 39,9) hizmet içi eğitim kurslarına katıldığını, 89'u (%60,1) ise katılmadığını belirtmiş, hizmet içi eğitim kurslarına katılmayan bu 89 sınıf öğretmeninden 64'ü (% 71,9) hizmet içi kursana katılmak istediğini, 11'i (%12,4) katılmak istediğini ve 14'ü (% 15,7) de fark etmeyeceğini ifade etmiştir.

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları İlköğretim Okullarındaki Fen ve Teknoloji Dersine Yönelik Donanım ve Alt Yapı Özelliklerine ait bulgular Tablo 4'de görülmektedir:

Tablo 4. Katılımcıların Görev Yaptıkları İlköğretim Okullarındaki Fen ve Teknoloji Dersine Yönelik Donanım ve Alt Yapı Özellikleri

Fen ve Teknoloji Dersi Laboratuvarı Bulunma Durumu	f	%
Evet	131	88,5
Hayır	17	11,5
Toplam	148	100
Laboratuardan Yararlanma Durumu	f	%
Evet	114	87,0
Hayır	17	13,0
Toplam	131	100
Laboratuvarın Araç Gereç Yeterliliği	f	%
Yeterli	43	32,8
Kısmen Yeterli	86	65,6
Yetersiz	2	1,5
Toplam	148	100
Deney Kitabı Basılma Talebi	f	%
Evet	142	95,9
Hayır	6	4,1
Toplam	148	100

Tablo 4'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin 131'inin (% 88,5) görev yaptığı okulda Fen ve Teknoloji laboratuvarının bulunduğu, 17 öğretmenin görev yaptığı okulda Fen ve Teknoloji laboratuvarının bulunmadığı söylenebilir. Görev yaptığı okulda Fen ve Teknoloji laboratuvarı bulunan 131 sınıf öğretmeninden 114'ünü (% 87) laboratuardan yararlandığı, 17'sinin (% 13)

yararlanmadığı görülmektedir. Yine aynı grup içinde yer alan 131 öğretmenden 43'ü (% 32,8) laboratuvarı araç-gereç açısından yeterli, 86'sı (% 65,6) kısmen yeterli ve 2'si (% 1,5) de yetersiz olarak nitelendirmektedir. Öğretmenlerin yardımcı ders aracı olarak deney kitabı basılmasını talep etme durumlarına yönelik bulgu incelendiğinde ise 142'sinin (% 95,9) yardımcı ders aracı olarak deney kitabı basılmasını istediği 6'sının (% 4,1) böyle bir isteğinin olmadığı saptanmıştır.

3.2. Konuya Ait Bulgular

3.2.1. Sınıf Öğretmenlerinin Fen Bilgisi Dersi (2000) ve Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutu İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi (2004) ile Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programlarının kazanımlarına ilişkin öğretmen görüşleri analiz edilmiş ve tablolastırılarak yorumlanmıştır.

3.2.1.1. Sınıf Öğretmenlerinin Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programının Kazanımlar Boyutu İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programında yer alan kazanımların; genel özelliklerine, öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumu ilgili öğretmen görüşlerine ilişkin bulgular ve yorum aşağıda verilmiştir.

3.2.1.1.1. Sınıf Öğretmenlerinin Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşleri

İlköğretim Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programında yer alan kazanımların; genel özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek için

hazırlanmış 12 maddeye ait frekans ve yüzde dağılımı, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşleri

2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Madde1	6	4,1	56	37,7	67	45,3	17	11,5	2	1,4	3,31	0,78
Madde2	3	2,0	33	22,3	83	56,1	24	16,2	5	3,4	3,03	0,78
Madde3	4	2,7	37	25,0	49	33,1	45	30,4	13	8,8	2,82	0,99
Madde4	2	1,4	34	23,0	65	43,9	35	23,6	12	8,1	2,85	0,91
Madde5	1	0,7	20	13,5	35	23,6	73	49,3	19	12,8	2,39	0,90
Madde12	3	2,0	25	16,9	72	48,6	40	27,0	8	5,4	2,83	0,84
Madde13	11	7,4	43	29,1	55	37,2	28	18,9	11	7,4	3,10	1,04
Madde14	2	1,4	34	23,0	60	40,5	44	29,7	8	5,4	2,85	0,88
Madde15	2	1,4	51	34,5	56	37,8	34	23,0	5	3,4	3,07	0,87
Madde16	3	2,0	37	25,0	66	44,6	37	25,0	5	3,4	2,97	0,85
Madde17	5	3,4	29	19,6	53	35,8	54	36,5	7	4,7	2,80	0,92
Madde27	2	1,4	19	12,8	73	49,3	45	30,4	9	6,1	2,72	0,81

Tablo 5 incelendiğinde “*Kazanımlar, derslere ilişkin genel amaçlara uygun düzenlenmiştir*” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin % 4,1’i Tamamen Katılıyorum, % 37,7’si Katılıyorum, % 45,3’ü Kısmen Katılıyorum, % 11,5’i Katılmıyorum, % 1,4’ü Hiç Katılmıyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 3,31$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının “*Kısmen Katılıyorum*” düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun, kazanımların, derslere ilişkin genel amaçlara uygun düzenlendiği konusunda olumlu düşüncede oldukları söylenebilir.

%2 “Tamamen Katılıyorum”, %22,3 “Katılıyorum”, %56,1 “Kısmen Katılıyorum”, %16,2 “Katılmıyorum”, %3,4 “Hiç Katılmıyorum” şeklindeki öğretmen görüşleriyle **“Kazanımlar, gerçek yaşamla ilişkilendirilmiştir.”** maddesi ortalama **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyindedir ve öğretmenler kısmen de olsa çoğunluk olarak kazanımların, gerçek yaşamla ilişkilendirildiği görüşündedirler. Yakın sonuçlar **“Kazanımlar, diğer derslerle ilişkilendirilmiştir.”** maddesinde görülmekte; öğretmenlerin kazanımları kısmen diğer derslerle ilişkilendirilmiş olarak nitelendirdikleri saptanmıştır.

“Kazanımlar, yüzeysel ve bilgi düzeyinde değildir.” maddesine öğretmenler 4 “Tamamen Katılıyorum”, 37 “Katılıyorum”, 49 “Kısmen Katılıyorum”, 45 “Katılmıyorum”, 13 “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,82$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgular sonucunda; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun, kazanımların, kısmen yüzeysel ve bilgi düzeyinde olmadığı görüşünde oldukları saptanmıştır.

Diğer maddelerle farklılık gösteren **“Kazanımlarda yerel ve bölgesel özellikler dikkate alınmıştır.”** maddesine öğretmenler tarafından %0,7 “Tamamen Katılıyorum”, %13,5 “Katılıyorum”, %23,6 “Kısmen Katılıyorum”, %49,3 “Katılmıyorum”, %12,8 de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüşler belirtilmiştir. Bu bulgu, araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluk olarak kazanımların yerel ve bölgesel özelliklere uygun hazırlanmadığı görüşünde olduğunu kanıtlar.

“Kazanımlarda, fen ve teknoloji alanındaki gelişmelere yer verilmiştir.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %2’si “Tamamen Katılıyorum”, %16,9’u “Katılıyorum”, %48,6’sı “Kısmen Katılıyorum”, %27’si “Katılmıyorum”, %5,4’ü de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,83$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu

göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun, kazanımlarda fen ve teknoloji alanındaki gelişmelere kısmen yer verildiği görüşündedir.

“Kazanımlar, öğrencileri OKS sınavına hazırlayıcı niteliktedir.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin 11’i “Tamamen Katılıyorum”, 43’ü “Katılıyorum”, 55’i “Kısmen Katılıyorum”, 28’i “Katılmıyorum”, 11’i de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,10$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun, kazanımları OKS sınavına kısmen hazırlayıcı nitelikte buldukları söylenebilir.

“Kazanımlara ulaşmada ayrılan süre yeterlidir.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %1,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, %23’ü “Katılıyorum”, %40,5’i “Kısmen Katılıyorum”, %29,7’si “Katılmıyorum”, %5,4’ü de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,85$ olarak bulunmuştur. **“Kazanımlar açık ve anlaşılirdir.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %1,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, %34,5’i “Katılıyorum”, %37,8’i “Kısmen Katılıyorum”, %23’ü “Katılmıyorum”, %3,4’ü de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,07$ olarak bulunmuştur. **“Kazanımlar verilen sınıf düzeyine uygundur.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %2’si “Tamamen Katılıyorum”, %25’i “Katılıyorum”, %44,6’sı “Kısmen Katılıyorum”, %25’i “Katılmıyorum”, %3,4’ü de “Hiç Katılmıyorum” ve şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,97$ olarak bulunmuştur. Bu üç maddeye ait benzer bulguları özetleyecek olursak; öğretmenlerin çoğunun kazanımlara ulaşmada ayrılan süreyi kısmen yeterli, kazanımları verilen sınıf düzeyine kısmen uygun ve kazanımları kısmen açık ve anlaşılır bulduğu görülmektedir.

“Kazanımların öğrenciye kazandırılmasında güçlüklerle karşılaşılmamaktadır.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin 3,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, %19,6’sı “Katılıyorum”, %35,8’i “Kısmen Katılıyorum”, %36,5’i “Katılmıyorum”, %4,7’si de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,80$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımların öğrenciye kazandırılmasında kısmen güçlüklerle karşılaşılmamakta olduğu görüşüne sahip olduğu söylenebilir.

“Kazanımlar, yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlayıcı niteliktedir.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %1,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, %12,8’i “Katılıyorum”, %49,3’ü “Kısmen Katılıyorum”, %30,4’ü “Katılmıyorum”, %6,1’i de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,72$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımları yaparak yaşayarak öğrenmeyi kısmen sağlayıcı nitelikte bulunduğunu ifade etmişlerdir.

3.2.1.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşleri

İlköğretim Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programında yer alan kazanımların; öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek için hazırlanmış 15 maddeye ait frekans ve yüzde dağılımı, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşleri

2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımlar	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Madde6	3	2,0	28	18,9	83	56,1	31	20,9	3	2,0	2,97	0,75
Madde7	1	0,7	26	17,6	70	47,3	45	30,4	6	4,1	2,80	0,80
Madde8	4	2,7	31	20,9	66	44,6	44	29,7	3	2,0	2,92	0,83
Madde9	1	0,7	32	21,6	65	43,9	45	30,4	5	3,4	2,85	0,82
Madde10	2	1,4	19	12,8	61	41,2	56	37,8	10	6,8	2,64	0,84
Madde11	2	1,4	21	14,2	75	50,7	42	28,4	8	5,4	2,77	0,81
Madde18	1	0,7	21	14,2	67	45,3	53	35,8	6	4,1	2,71	0,78
Madde19	1	0,7	19	12,8	74	50,0	49	33,1	5	3,4	2,74	0,75
Madde20	1	0,7	14	9,5	75	50,7	54	36,5	4	2,7	2,68	0,71
Madde21	2	1,4	14	9,5	73	49,3	54	36,5	5	3,4	2,68	0,75
Madde22	1	0,7	16	10,8	65	43,9	57	38,5	9	6,1	2,75	1,78
Madde23	1	0,7	13	8,8	69	46,6	56	37,8	9	6,1	2,60	0,76
Madde24	2	1,4	21	14,2	72	48,6	44	29,7	9	6,1	2,75	0,82
Madde25	2	1,4	23	15,5	63	42,6	55	37,2	5	3,4	2,74	0,81
Madde26	2	1,4	23	15,5	86	58,1	31	20,9	6	4,1	2,89	0,76

Tablo 6 incelendiğinde, “*Kazanımlar, öğrencilerde çevre bilincinin oluşmasını sağlıyor.*” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %2’si “Tamamen Katılıyorum”, %18,9’i “Katılıyorum”, %56,1’i “Kısmen Katılıyorum”, %20,9’u “Katılmıyorum”, %2’si de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,97$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının “*Kısmen Katılıyorum*” düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan

öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımları öğrencilerde çevre bilincinin oluşmasını kısmen sağlar nitelikte bulmaktadır.

Bir önceki maddeye benzer bulguların görüldüğü **“Kazanımlar, öğrencilerin Fen ve teknolojiye dayalı meslekler hakkında bilgi, deneyim ve ilgi geliştirmelerini sağlıyor.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %0,7’si “Tamamen Katılıyorum”, %17,6’i “Katılıyorum”, %47,3’ü “Kısmen Katılıyorum”, %30,4’ü “Katılmıyorum”, %4,1’i de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 2,80$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgular ışığında; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluk olarak, kazanımları öğrencilerin fen ve teknolojiye dayalı meslekler hakkında bilgi, deneyim ve ilgi geliştirmelerini kısmen sağlar nitelikte bulduğu söylenebilir.

“Kazanımlar, öğrencilerin doğal dünyayı öğrenme ve anlama çabası içinde olmalarını sağlıyor.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin 4’ü “Tamamen Katılıyorum”, 31’i “Katılıyorum”, 66’sı “Kısmen Katılıyorum”, 44’ü “Katılmıyorum”, 3’ü de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 2,92$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımları öğrencilerin doğal dünyayı öğrenme ve anlama çabası içinde olmalarını kısmen sağlar nitelikte bulmaktadır.

“Kazanımlar, öğrencilerin bilimsel ve teknolojik gelişmelere duyarlı olmasını sağlıyor.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %0,7’si “Tamamen Katılıyorum”, %21,6’sı “Katılıyorum”, %43,9’u “Kısmen Katılıyorum”, %30,4’ü “Katılmıyorum”, %3,4’ü de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 2,85$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan

öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımları öğrencilerin bilimsel ve teknolojik gelişmelere duyarlı olmalarını kısmen sağlar nitelikte bulmaktadır.

“Kazanımlar, öğrencilerin bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gerektirdiği yeni bilgi ve becerilere uyumunu kolaylaştırır niteliktedir.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %1,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, %12,8’i “Katılıyorum”, %41,2’si “Kısmen Katılıyorum”, %37,8’i “Katılmıyorum”, %6,8’i de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,64$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımları öğrencilerin bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gerektirdiği yeni bilgi ve becerilere uyumunu kısmen kolaylaştırır nitelikte bulmaktadır.

“Kazanımlar, öğrencilere bilgiye ulaşma ve bilgiyi yapılandırma konusunda beceriler kazandırmaktadır.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %1,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, %14,2’si “Katılıyorum”, %50,7’si “Kısmen Katılıyorum”, %28,4’ü “Katılmıyorum”, %5,4’ü de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,77$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımları öğrencilerin bilgiye ulaşma ve bilgiyi yapılandırma konusunda becerileri kısmen kazandırır nitelikte bulmaktadır.

“Kazanımlar, öğrencilere bilinçli karar verme becerisi kazandırıyor.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %0,7’si “Tamamen Katılıyorum”, %14,2’si “Katılıyorum”, %45,3’ü “Kısmen Katılıyorum”, %35,8’i “Katılmıyorum”, %4,1’i de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,71$ olarak bulunmuştur. **“Kazanımlar, öğrencilerde bilimsel süreç becerilerinin gelişmesine yardımcı oluyor.”** maddesine

ilişkin olarak öğretmenlerin %0,7'si "Tamamen Katılıyorum", %12,8'i "Katılıyorum", %50'si "Kısmen Katılıyorum", %33,1'i "Katılmıyorum", %3,4'ü de "Hiç Katılmıyorum" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,74$ olarak bulunmuştur. "**Kazanımlar, öğrencilerde bilimsel araştırmaları planlama becerisinin gelişmesini sağlamaktadır.**" maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %0,7'si "Tamamen Katılıyorum", %9,5'i "Katılıyorum", %50,7'si "Kısmen Katılıyorum", %36,5'i "Katılmıyorum", %2,7'si de "Hiç Katılmıyorum" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,68$ olarak bulunmuştur. "**Kazanımlar, öğrencilerde bilimsel araştırmaları uygulama becerisinin gelişmesini sağlamaktadır.**" maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %1,4'ü "Tamamen Katılıyorum", %9,5'i "Katılıyorum", %49,3'ü "Kısmen Katılıyorum", %36,5'i "Katılmıyorum", %3,4'ü de "Hiç Katılmıyorum" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,68$ olarak bulunmuştur. "**Kazanımlar, öğrencilerde bilimsel araştırmaları sorgulama becerisinin gelişmesini sağlamaktadır.**" maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %0,7'si "Tamamen Katılıyorum", %10,8'i "Katılıyorum", %43,9'u "Kısmen Katılıyorum", %38,5'i "Katılmıyorum", %6,1'i de "Hiç Katılmıyorum" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,75$ olarak bulunmuştur.

"**Kazanımlar, öğrencilerde problem çözme becerilerinin gelişmesine yardımcı oluyor.**" maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %1,4'ü "Tamamen Katılıyorum", %14,2'si "Katılıyorum", %48,6'sı "Kısmen Katılıyorum", %29,7'si "Katılmıyorum", %6,1'i de "Hiç Katılmıyorum" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,75$ olarak bulunmuştur. "**Kazanımlar, öğrencilerde eleştirel düşünme becerisinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.**" maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %1,4'ü "Tamamen Katılıyorum", %15,5'i "Katılıyorum", %42,6'sı "Kısmen Katılıyorum", %37,2'si "Katılmıyorum", %3,4'ü de "Hiç Katılmıyorum" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik

ortalaması $\bar{X} = 2,74$ olarak bulunmuştur. **“Kazanımlar, öğrencilere işbirliği içinde çalışma alışkanlığı kazandırmaktadır.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %1,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, %15,5’i “Katılıyorum”, %58,1’i “Kısmen Katılıyorum”, %20,9’u “Katılmıyorum”, %4,1’i de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 2,89$ olarak bulunmuştur.

Yukarıda görülen sekiz maddeye ait yakın değerler, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımların öğrencilerde bilinçli karar verme, bilimsel araştırmaları planlama, uygulama ve sorgulama, problem çözme, eleştirel düşünme, işbirliği içinde çalışma becerileri ile bilimsel süreç becerilerinin kısmen de olsa geliştiği yönünde görüş belirtmişlerdir.

“Kazanımlar, öğrencilerde yaratıcılığın gelişmesine yardımcı oluyor.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %0,7’si “Tamamen Katılıyorum”, %8,8’i “Katılıyorum”, %46,6’sı “Kısmen Katılıyorum”, %37,8’i “Katılmıyorum”, %6,1’i de “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X} = 2,60$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Katılmıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımların öğrencilerde yaratıcılığın gelişimine yardımcı olmadığı görüşüne sahiptirler.

3.2.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programının Kazanımlar Boyutu İle İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programında yer alan kazanımların; genel özelliklerine, öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin öğretmen görüşlerine ait bulgular ve yorum aşağıda yer almaktadır.

3.2.1.2.1. Sınıf Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşleri

İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programında yer alan kazanımların; genel özelliklerine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek için hazırlanmış 12 maddeye ait frekans ve yüzde dağılımı, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo7’de görülmektedir.

Tablo 7. Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşleri

2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Madde1	27	18,2	84	56,8	28	18,9	9	6,1	-	-	3,87	0,78
Madde2	31	20,9	89	60,1	19	12,8	9	6,1	-	-	3,95	0,76
Madde3	25	16,9	60	40,5	35	23,6	25	16,9	3	2,0	3,53	1,03
Madde4	38	25,7	65	43,9	33	22,3	10	6,8	2	1,4	3,85	0,93
Madde5	14	9,5	44	29,7	55	37,2	26	17,6	9	6,1	3,18	1,03
Madde12	37	25,0	66	44,6	31	20,9	13	8,8	1	0,7	3,84	0,92
Madde13	9	6,1	41	27,7	39	26,4	39	26,4	20	13,5	2,86	1,14
Madde14	8	5,4	35	23,6	67	45,3	26	17,6	12	8,1	3,00	0,98
Madde15	20	13,5	74	50,0	37	25,0	15	10,1	2	1,4	3,64	0,89
Madde16	24	16,2	72	48,6	33	22,3	19	12,8	-	-	3,68	0,90
Madde17	12	8,1	39	26,4	58	39,2	31	20,9	8	5,4	3,10	1,00
Madde27	47	31,8	63	42,6	28	18,9	8	5,4	2	1,4	3,97	0,92

Tablo 7 incelendiğinde 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı'na ait **“Kazanımlar, derslere ilişkin genel amaçlara uygun düzenlenmiştir”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %18,2'si “Tamamen Katılıyorum”, %56,8'i “Katılıyorum”, %18,9'u “Kısmen Katılıyorum”, %6,1'i “Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,87$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun, kazanımların, derslere ilişkin genel amaçlara uygun düzenlendiği konusunda olumlu düşündükleri söylenebilir.

“Kazanımlar, gerçek yaşamla ilişkilendirilmiştir.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %20,9'ı “Tamamen Katılıyorum”, %60,1'i “Katılıyorum”, %12,8'i “Kısmen Katılıyorum”, %6,1'i “Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,95$ olarak bulunmuştur. **“Kazanımlar, diğer derslerle ilişkilendirilmiştir.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin 38'i “Tamamen Katılıyorum”, 65'i “Katılıyorum”, 33'ü “Kısmen Katılıyorum”, 10'u “Katılmıyorum”, 2'si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,85$ olarak bulunmuştur. Bu iki maddeye ait değerler, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımları gerçek yaşamla ve diğer derslerle ilişkili görmektedir.

“Kazanımlar, yüzeysel ve bilgi düzeyinde değildir.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %16,9'u “Tamamen Katılıyorum”, %40,5'i “Katılıyorum”, %23,6'sı “Kısmen Katılıyorum”, %16,9'u “Katılmıyorum”, %2'si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,53$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun, kazanımların yüzeysel ve bilgi düzeyinde olmadığı yönünde görüş belirttikleri söylenebilir.

Diğer maddelerin tersine **“Kazanımlarda yerel ve bölgesel özellikler dikkate alınmıştır.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %9,5’i “Tamamen Katılıyorum”, %29,7’si “Katılıyorum”, %37,2’si “Kısmen Katılıyorum”, %17,6’si “Katılmıyorum”, %6,1’i “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,18$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımlarda yerel ve bölgesel özelliklerin kısmen dikkate alındığını belirtmişlerdir.

“Kazanımlar, öğrencileri OKS sınavına hazırlayıcı niteliktedir.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %6,1’i “Tamamen Katılıyorum”, %27,7’si “Katılıyorum”, %26,4’ü “Kısmen Katılıyorum”, %26,4’ü “Katılmıyorum”, %13,5’i “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=2,86$ olarak bulunmuştur. **“Kazanımlara ulaşmada ayrılan süre yeterlidir.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %5,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, %23,6’sı “Katılıyorum”, %45,3’ü “Kısmen Katılıyorum”, %17,6’sı “Katılmıyorum”, %8,1’i “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,00$ olarak bulunmuştur. Bu değerler, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımlara ulaşmada ayrılan süreyi ve kazanımları OKS sınavı için tam anlamıyla yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir.

“Kazanımlarda, fen ve teknoloji alanındaki gelişmelere yer verilmiştir.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %25’i “Tamamen Katılıyorum”, %44,6’sı “Katılıyorum”, %20,9’u “Kısmen Katılıyorum”, %8,8’i “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,84$ olarak bulunmuştur. **“Kazanımlar açık ve anlaşılardır.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %13,5’i “Tamamen Katılıyorum”, %50’si “Katılıyorum”, %25’i “Kısmen Katılıyorum”, %10,1’i

“Katılmıyorum”, %1,4’ü “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,64$ olarak bulunmuştur. **“Kazanımlar verilen sınıf düzeyine uygundur.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %16,2’si “Tamamen Katılıyorum”, %48,6’sı “Katılıyorum”, %22,3’ü “Kısmen Katılıyorum”, %12,8’i “Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,68$ olarak bulunmuştur. Saydığımız üç maddeye ait değerler, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımlarda fen ve teknoloji alanındaki gelişmelere yer verildiğini, kazanımların verilen sınıf düzeyine uygun olduğunu aynı zamanda kazanımların açık ve anlaşılır olduğunu da düşündükleri görülmektedir.

“Kazanımların öğrenciye kazandırılmasında güçlüklerle karşılaşılmamaktadır.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %8,1’i “Tamamen Katılıyorum”, %26,4’ü “Katılıyorum”, %39,2’si “Kısmen Katılıyorum”, %20,9’u “Katılmıyorum”, %5,4’ü “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,10$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Kısmen Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, öğrenciye kazandırılmasında kısmen güçlüklerle karşılaşılmamakta olduğu görüşüne sahip olduğu söylenebilir.

“Kazanımlar, yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlayıcı niteliktedir.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %31,8’i “Tamamen Katılıyorum”, %42,6’sı “Katılıyorum”, %18,9’u “Kısmen Katılıyorum”, %5,4’ü “Katılmıyorum”, %1,4’ü “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,97$ olarak bulunmuştur. Öğretmen görüşlerinin ortalaması üç maddede de benzer ve **“Katılıyorum”** düzeyindedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun, kazanımların yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağladığı, etkinliklerle kavratılmasına önem verildiği

ve programda önerilen öğretme ve öğrenme etkinlikleri ile örtüştüğü görüşüne sahip oldukları söylenebilir.

3.2.1.2.2. Sınıf Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşleri

İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programında yer alan kazanımların; öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek için hazırlanmış 15 maddeye ait frekans ve yüzde dağılımı, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8’de görüldüğü üzere, *“Kazanımlar, öğrencilerde çevre bilincinin oluşmasını sağlıyor.”* maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %25,7’si “Tamamen Katılıyorum”, %46,6’sı “Katılıyorum”, %23,6’sı “Kısmen Katılıyorum”, %3,4’ü “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,93$ olarak bulunmuştur. *“Kazanımlar, öğrencilerin Fen ve teknolojiye dayalı meslekler hakkında bilgi, deneyim ve ilgi geliştirmelerini sağlıyor.”* maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %18,9’u “Tamamen Katılıyorum”, %43,2’si “Katılıyorum”, %25,7’si “Kısmen Katılıyorum”, %11,5’i “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,68$ olarak bulunmuştur.

Öğretmen görüşlerinin ortalaması iki madde içinde aynı ve *“Katılıyorum”* düzeyindedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımları öğrencilerin fen ve teknolojiye dayalı meslekler hakkında bilgi, deneyim ve ilgi geliştirmelerini ve öğrencilerde çevre bilinci oluşmasını sağlar nitelikte bulmaktadır.

Tablo 8. Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşleri

2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%		
Madde6	38	25,7	69	46,6	35	23,6	5	3,4	1	0,7	3,93	0,78
Madde7	28	18,9	64	43,2	38	25,7	17	11,5	1	0,7	3,68	0,93
Madde8	37	25,0	66	44,6	41	27,7	3	2,0	1	0,7	3,91	0,82
Madde9	52	35,1	55	37,2	32	21,6	8	5,4	1	0,7	4,00	0,92
Madde10	39	26,4	61	41,2	39	26,4	7	4,7	2	1,4	3,86	0,91
Madde11	34	23,0	67	45,3	31	20,9	15	10,1	1	0,7	3,79	0,93
Madde18	20	13,5	70	47,3	45	30,4	12	8,1	1	0,7	3,64	0,84
Madde19	21	14,2	70	47,3	48	32,4	8	5,4	1	0,7	3,68	0,81
Madde20	29	19,6	64	43,2	40	27,0	14	9,5	1	0,7	3,71	0,91
Madde21	24	16,2	68	45,9	40	27,0	15	10,1	1	0,7	3,66	0,89
Madde22	26	17,6	68	45,9	43	29,1	10	6,8	1	0,7	3,72	0,85
Madde23	42	28,4	63	42,6	33	22,3	9	6,1	1	0,7	3,91	0,90
Madde24	24	16,2	69	46,6	43	29,1	11	7,4	1	0,7	3,70	0,85
Madde25	31	20,9	35	23,6	69	46,6	13	8,8	–	–	3,79	0,87
Madde26	43	29,1	69	46,6	28	18,9	6	4,1	2	1,4	3,97	0,88

“Kazanımlar, öğrencilerin doğal dünyayı öğrenme ve anlama çabası içinde olmalarını sağlıyor.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %25’i “Tamamen Katılıyorum”, %44,6’sı “Katılıyorum”, %27,7’si “Kısmen Katılıyorum”, %2’si “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,91$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının *“Katılıyorum”* düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan

öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımları öğrencilerin doğal dünyayı öğrenme ve anlama çabası içinde olmalarını sağlar nitelikte bulmaktadır.

“Kazanımlar, öğrencilerin bilimsel ve teknolojik gelişmelere duyarlı olmasını sağlıyor.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %35,1’i “Tamamen Katılıyorum”, %37,2’si “Katılıyorum”, %21,6’sı “Kısmen Katılıyorum”, %5,4’ü “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=4,00$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımları öğrencilerin bilimsel ve teknolojik gelişmelere duyarlı olmalarını sağlar nitelikte bulmaktadır.

“Kazanımlar, öğrencilerin bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gerektirdiği yeni bilgi ve becerilere uyumunu kolaylaştırır niteliktedir.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %26,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, %41,2’si “Katılıyorum”, %26,4’ü “Kısmen Katılıyorum”, %4,7’si “Katılmıyorum”, %1,4’ü “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,86$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımların öğrencilerin bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gerektirdiği yeni bilgi ve becerilere uyumunu kolaylaştırdığı yönünde olumlu görüş belirttiği söylenebilir.

“Kazanımlar, öğrencilere bilgiye ulaşma ve bilgiyi yapılandırma konusunda beceriler kazandırmaktadır.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %23’ü “Tamamen Katılıyorum”, %45,3’ü “Katılıyorum”, %20,9’u “Kısmen Katılıyorum”, %10,1’i “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,79$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara

göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımların öğrencilere bilgiye ulaşma ve bilgiyi yapılandırma konusundaki becerileri kazandırdığı yönünde olumlu görüşte oldukları söylenebilir.

“Kazanımlar, öğrencilere bilinçli karar verme becerisi kazandırıyor.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %13,5’i “Tamamen Katılıyorum”, %47,3’ü “Katılıyorum”, %30,4’ü “Kısmen Katılıyorum”, %8,1’i “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,64$ olarak bulunmuştur.

“Kazanımlar, öğrencilerde bilimsel süreç becerilerinin gelişmesine yardımcı oluyor.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %14,2’si “Tamamen Katılıyorum”, %47,3’ü “Katılıyorum”, %32,4’ü “Kısmen Katılıyorum”, %5,4’ü “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,68$ olarak bulunmuştur.

“Kazanımlar, öğrencilerde bilimsel araştırmaları planlama becerisinin gelişmesini sağlamaktadır.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %19,6’sı “Tamamen Katılıyorum”, %43,2’si “Katılıyorum”, %27’si “Kısmen Katılıyorum”, %9,5’i “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,71$ olarak bulunmuştur.

“Kazanımlar, öğrencilerde bilimsel araştırmaları uygulama becerisinin gelişmesini sağlamaktadır.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %16,2’si “Tamamen Katılıyorum”, %45,9’u “Katılıyorum”, %27’si “Kısmen Katılıyorum”, %10,1’i “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,66$ olarak bulunmuştur.

“Kazanımlar, öğrencilerde bilimsel araştırmaları sorgulama becerisinin gelişmesini sağlamaktadır.” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %17,6’sı “Tamamen Katılıyorum”, %45,9’u “Katılıyorum”, %29,1’i “Kısmen Katılıyorum”, %6,8’i “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,72$ olarak

bulunmuştur. **“Kazanımlar, öğrencilerde yaratıcılığın gelişmesine yardımcı oluyor.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %28,4’ü “Tamamen Katılıyorum”, %42,6’sı “Katılıyorum”, %22,3’ü “Kısmen Katılıyorum”, %6,1’i “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,91$ olarak bulunmuştur. **“Kazanımlar, öğrencilerde problem çözme becerilerinin gelişmesine yardımcı oluyor.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %16,2’si “Tamamen Katılıyorum”, %46,6’sı “Katılıyorum”, %29,1’i “Kısmen Katılıyorum”, %7,4’ü “Katılmıyorum”, %0,7’si “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,70$ olarak bulunmuştur. **“Kazanımlar, öğrencilerde eleştirel düşünme becerisinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenler %20,9’ u “Tamamen Katılıyorum”, %23,6’ sı “Katılıyorum”, %46,6’ sı “Kısmen Katılıyorum”, %8,8’ i “Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,79$ olarak bulunmuştur. **“Kazanımlar, öğrencilere işbirliği içinde çalışma alışkanlığı kazandırmaktadır.”** maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin %29,1’i “Tamamen Katılıyorum”, %46,6’sı “Katılıyorum”, %18,9’u “Kısmen Katılıyorum”, %4,1’i “Katılmıyorum”, %1,4’ü “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalaması $\bar{X}=3,97$ olarak bulunmuştur. Bu değer, öğretmen görüşlerinin ortalamasının “Katılıyorum” düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımların öğrencilere işbirliği içinde çalışma alışkanlığı kazandırır nitelikte bulunmaktadır.

Dokuz maddeye ait açıklanan yakın değerler öğretmen görüşlerinin ortalamasının **“Katılıyorum”** düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulgulara göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, kazanımların öğrencilerde bilinçli karar verme, bilimsel araştırmaları planlama, uygulama ve sorgulama, problem çözme, eleştirel düşünme, işbirliği içinde çalışma becerileri ile bilimsel süreç becerilerinin ve yaratıcılığın geliştiği yönünde görüş belirtmişlerdir.

3.2.2. Sınıf Öğretmenlerinin 2000 Fen Bilgisi ve 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programlarındaki Kazanımlara İlişkin Görüşleri Arasında Cinsiyet, Eğitim Durumu, Mesleki Kıdem, Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri, Hizmet İçi Eğitim Alma Durumları Değişkenleri Açısından Analizi

Öğretmenlerin cinsiyet, eğitim durumu, mesleki kıdem, görev yaptıkları yerleşim yeri ve hizmet içi eğitim alma durumlarına göre (2000) İlköğretim Fen Bilgisi ve (2004) İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasındaki farkın anlamlılığı her iki program için genel özellikler ve öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumu boyutlarında madde bazında t testi ve varyans analizi tekniği ile ayrı ayrı analiz edilmiş ve elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı t-testi ile sınıanmış, sınaama sonuçları Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9 incelendiğinde öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını sınıamak amacıyla yapılan t-testi sınıamasından her bir madde için elde edilen t değerleri hesaplanarak bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde, öğretmenlerin programında yer alan kazanımların genel özelliklerine yönelik görüşlerinin cinsiyet açısından bir farklılık göstermediği söylenebilir.

Tablo 9. Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p																																																																																																																																
Madde1	Erkek	81	3,37	0,77	146	0,902	0,369																																																																																																																																
	Kadın	67	3,25	0,80				Madde2	Erkek	81	3,05	0,76	146	0,268	0,789	Kadın	67	3,01	0,81	Madde3	Erkek	81	2,80	1,01	146	- 0,293	0,770	Kadın	67	2,85	0,99	Madde4	Erkek	81	2,88	0,93	146	0,270	0,788	Kadın	67	2,84	0,90	Madde5	Erkek	81	2,41	0,89	146	0,130	0,897	Kadın	67	2,39	0,92	Madde12	Erkek	81	2,86	0,83	146	0,523	0,601	Kadın	67	2,79	0,86	Madde13	Erkek	81	3,06	1,04	146	-0,511	0,610	Kadın	67	3,14	1,03	Madde14	Erkek	81	2,83	0,86	146	-0,365	0,715	Kadın	67	2,88	0,91	Madde15	Erkek	81	3,06	0,87	146	-0,192	0,848	Kadın	67	3,09	0,88	Madde16	Erkek	81	3,05	0,82	146	1,21	0,230	Kadın	67	2,88	0,88	Madde17	Erkek	81	2,85	0,95	146	0,691	0,491	Kadın	67	2,75	0,89	Madde27	Erkek	81	2,81	0,82	146	1,40	0,162
Madde2	Erkek	81	3,05	0,76	146	0,268	0,789																																																																																																																																
	Kadın	67	3,01	0,81				Madde3	Erkek	81	2,80	1,01	146	- 0,293	0,770	Kadın	67	2,85	0,99	Madde4	Erkek	81	2,88	0,93	146	0,270	0,788	Kadın	67	2,84	0,90	Madde5	Erkek	81	2,41	0,89	146	0,130	0,897	Kadın	67	2,39	0,92	Madde12	Erkek	81	2,86	0,83	146	0,523	0,601	Kadın	67	2,79	0,86	Madde13	Erkek	81	3,06	1,04	146	-0,511	0,610	Kadın	67	3,14	1,03	Madde14	Erkek	81	2,83	0,86	146	-0,365	0,715	Kadın	67	2,88	0,91	Madde15	Erkek	81	3,06	0,87	146	-0,192	0,848	Kadın	67	3,09	0,88	Madde16	Erkek	81	3,05	0,82	146	1,21	0,230	Kadın	67	2,88	0,88	Madde17	Erkek	81	2,85	0,95	146	0,691	0,491	Kadın	67	2,75	0,89	Madde27	Erkek	81	2,81	0,82	146	1,40	0,162	Kadın	67	2,63	0,79								
Madde3	Erkek	81	2,80	1,01	146	- 0,293	0,770																																																																																																																																
	Kadın	67	2,85	0,99				Madde4	Erkek	81	2,88	0,93	146	0,270	0,788	Kadın	67	2,84	0,90	Madde5	Erkek	81	2,41	0,89	146	0,130	0,897	Kadın	67	2,39	0,92	Madde12	Erkek	81	2,86	0,83	146	0,523	0,601	Kadın	67	2,79	0,86	Madde13	Erkek	81	3,06	1,04	146	-0,511	0,610	Kadın	67	3,14	1,03	Madde14	Erkek	81	2,83	0,86	146	-0,365	0,715	Kadın	67	2,88	0,91	Madde15	Erkek	81	3,06	0,87	146	-0,192	0,848	Kadın	67	3,09	0,88	Madde16	Erkek	81	3,05	0,82	146	1,21	0,230	Kadın	67	2,88	0,88	Madde17	Erkek	81	2,85	0,95	146	0,691	0,491	Kadın	67	2,75	0,89	Madde27	Erkek	81	2,81	0,82	146	1,40	0,162	Kadın	67	2,63	0,79																				
Madde4	Erkek	81	2,88	0,93	146	0,270	0,788																																																																																																																																
	Kadın	67	2,84	0,90				Madde5	Erkek	81	2,41	0,89	146	0,130	0,897	Kadın	67	2,39	0,92	Madde12	Erkek	81	2,86	0,83	146	0,523	0,601	Kadın	67	2,79	0,86	Madde13	Erkek	81	3,06	1,04	146	-0,511	0,610	Kadın	67	3,14	1,03	Madde14	Erkek	81	2,83	0,86	146	-0,365	0,715	Kadın	67	2,88	0,91	Madde15	Erkek	81	3,06	0,87	146	-0,192	0,848	Kadın	67	3,09	0,88	Madde16	Erkek	81	3,05	0,82	146	1,21	0,230	Kadın	67	2,88	0,88	Madde17	Erkek	81	2,85	0,95	146	0,691	0,491	Kadın	67	2,75	0,89	Madde27	Erkek	81	2,81	0,82	146	1,40	0,162	Kadın	67	2,63	0,79																																
Madde5	Erkek	81	2,41	0,89	146	0,130	0,897																																																																																																																																
	Kadın	67	2,39	0,92				Madde12	Erkek	81	2,86	0,83	146	0,523	0,601	Kadın	67	2,79	0,86	Madde13	Erkek	81	3,06	1,04	146	-0,511	0,610	Kadın	67	3,14	1,03	Madde14	Erkek	81	2,83	0,86	146	-0,365	0,715	Kadın	67	2,88	0,91	Madde15	Erkek	81	3,06	0,87	146	-0,192	0,848	Kadın	67	3,09	0,88	Madde16	Erkek	81	3,05	0,82	146	1,21	0,230	Kadın	67	2,88	0,88	Madde17	Erkek	81	2,85	0,95	146	0,691	0,491	Kadın	67	2,75	0,89	Madde27	Erkek	81	2,81	0,82	146	1,40	0,162	Kadın	67	2,63	0,79																																												
Madde12	Erkek	81	2,86	0,83	146	0,523	0,601																																																																																																																																
	Kadın	67	2,79	0,86				Madde13	Erkek	81	3,06	1,04	146	-0,511	0,610	Kadın	67	3,14	1,03	Madde14	Erkek	81	2,83	0,86	146	-0,365	0,715	Kadın	67	2,88	0,91	Madde15	Erkek	81	3,06	0,87	146	-0,192	0,848	Kadın	67	3,09	0,88	Madde16	Erkek	81	3,05	0,82	146	1,21	0,230	Kadın	67	2,88	0,88	Madde17	Erkek	81	2,85	0,95	146	0,691	0,491	Kadın	67	2,75	0,89	Madde27	Erkek	81	2,81	0,82	146	1,40	0,162	Kadın	67	2,63	0,79																																																								
Madde13	Erkek	81	3,06	1,04	146	-0,511	0,610																																																																																																																																
	Kadın	67	3,14	1,03				Madde14	Erkek	81	2,83	0,86	146	-0,365	0,715	Kadın	67	2,88	0,91	Madde15	Erkek	81	3,06	0,87	146	-0,192	0,848	Kadın	67	3,09	0,88	Madde16	Erkek	81	3,05	0,82	146	1,21	0,230	Kadın	67	2,88	0,88	Madde17	Erkek	81	2,85	0,95	146	0,691	0,491	Kadın	67	2,75	0,89	Madde27	Erkek	81	2,81	0,82	146	1,40	0,162	Kadın	67	2,63	0,79																																																																				
Madde14	Erkek	81	2,83	0,86	146	-0,365	0,715																																																																																																																																
	Kadın	67	2,88	0,91				Madde15	Erkek	81	3,06	0,87	146	-0,192	0,848	Kadın	67	3,09	0,88	Madde16	Erkek	81	3,05	0,82	146	1,21	0,230	Kadın	67	2,88	0,88	Madde17	Erkek	81	2,85	0,95	146	0,691	0,491	Kadın	67	2,75	0,89	Madde27	Erkek	81	2,81	0,82	146	1,40	0,162	Kadın	67	2,63	0,79																																																																																
Madde15	Erkek	81	3,06	0,87	146	-0,192	0,848																																																																																																																																
	Kadın	67	3,09	0,88				Madde16	Erkek	81	3,05	0,82	146	1,21	0,230	Kadın	67	2,88	0,88	Madde17	Erkek	81	2,85	0,95	146	0,691	0,491	Kadın	67	2,75	0,89	Madde27	Erkek	81	2,81	0,82	146	1,40	0,162	Kadın	67	2,63	0,79																																																																																												
Madde16	Erkek	81	3,05	0,82	146	1,21	0,230																																																																																																																																
	Kadın	67	2,88	0,88				Madde17	Erkek	81	2,85	0,95	146	0,691	0,491	Kadın	67	2,75	0,89	Madde27	Erkek	81	2,81	0,82	146	1,40	0,162	Kadın	67	2,63	0,79																																																																																																								
Madde17	Erkek	81	2,85	0,95	146	0,691	0,491																																																																																																																																
	Kadın	67	2,75	0,89				Madde27	Erkek	81	2,81	0,82	146	1,40	0,162	Kadın	67	2,63	0,79																																																																																																																				
Madde27	Erkek	81	2,81	0,82	146	1,40	0,162																																																																																																																																
	Kadın	67	2,63	0,79																																																																																																																																			

Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı t-testi ile sınanmış, sınamaya sonuçları aşağıda Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını sınamak amacıyla yapılan t-testi sınamasından her bir madde için elde edilen t değerleri hesaplandığında, bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna yönelik görüşlerinin cinsiyet açısından bir farklılık göstermediği söylenebilir.

Tablo 10. Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p																																																																																																																																																																				
Madde6	Erkek	81	3,01	0,75	146	0,580	0,563																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,94	0,76				Madde7	Erkek	81	2,82	0,80	146	0,387	0,699	Kadın	67	2,78	0,79	Madde8	Erkek	81	2,94	0,81	146	0,201	0,841	Kadın	67	2,91	0,87	Madde9	Erkek	81	2,93	0,86	146	1,11	0,268	Kadın	67	2,78	0,76	Madde10	Erkek	81	2,70	0,84	146	0,983	0,327	Kadın	67	2,57	0,84	Madde11	Erkek	81	2,78	0,81	146	0,012	0,990	Kadın	67	2,78	0,81	Madde18	Erkek	81	2,77	0,79	146	0,840	0,402	Kadın	67	2,66	0,77	Madde19	Erkek	81	2,85	0,74	146	1,96	0,052	Kadın	67	2,61	0,74	Madde20	Erkek	81	2,74	0,72	146	0,974	0,332	Kadın	67	2,63	0,69	Madde21	Erkek	81	2,79	0,77	146	1,83	0,070	Kadın	67	2,57	0,70	Madde22	Erkek	81	2,70	0,78	146	1,52	0,132	Kadın	67	2,51	0,79	Madde23	Erkek	81	2,69	0,70	146	1,59	0,115	Kadın	67	2,49	0,82	Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147	Kadın	67	2,64	0,81	Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091
Madde7	Erkek	81	2,82	0,80	146	0,387	0,699																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,78	0,79				Madde8	Erkek	81	2,94	0,81	146	0,201	0,841	Kadın	67	2,91	0,87	Madde9	Erkek	81	2,93	0,86	146	1,11	0,268	Kadın	67	2,78	0,76	Madde10	Erkek	81	2,70	0,84	146	0,983	0,327	Kadın	67	2,57	0,84	Madde11	Erkek	81	2,78	0,81	146	0,012	0,990	Kadın	67	2,78	0,81	Madde18	Erkek	81	2,77	0,79	146	0,840	0,402	Kadın	67	2,66	0,77	Madde19	Erkek	81	2,85	0,74	146	1,96	0,052	Kadın	67	2,61	0,74	Madde20	Erkek	81	2,74	0,72	146	0,974	0,332	Kadın	67	2,63	0,69	Madde21	Erkek	81	2,79	0,77	146	1,83	0,070	Kadın	67	2,57	0,70	Madde22	Erkek	81	2,70	0,78	146	1,52	0,132	Kadın	67	2,51	0,79	Madde23	Erkek	81	2,69	0,70	146	1,59	0,115	Kadın	67	2,49	0,82	Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147	Kadın	67	2,64	0,81	Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76								
Madde8	Erkek	81	2,94	0,81	146	0,201	0,841																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,91	0,87				Madde9	Erkek	81	2,93	0,86	146	1,11	0,268	Kadın	67	2,78	0,76	Madde10	Erkek	81	2,70	0,84	146	0,983	0,327	Kadın	67	2,57	0,84	Madde11	Erkek	81	2,78	0,81	146	0,012	0,990	Kadın	67	2,78	0,81	Madde18	Erkek	81	2,77	0,79	146	0,840	0,402	Kadın	67	2,66	0,77	Madde19	Erkek	81	2,85	0,74	146	1,96	0,052	Kadın	67	2,61	0,74	Madde20	Erkek	81	2,74	0,72	146	0,974	0,332	Kadın	67	2,63	0,69	Madde21	Erkek	81	2,79	0,77	146	1,83	0,070	Kadın	67	2,57	0,70	Madde22	Erkek	81	2,70	0,78	146	1,52	0,132	Kadın	67	2,51	0,79	Madde23	Erkek	81	2,69	0,70	146	1,59	0,115	Kadın	67	2,49	0,82	Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147	Kadın	67	2,64	0,81	Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76																				
Madde9	Erkek	81	2,93	0,86	146	1,11	0,268																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,78	0,76				Madde10	Erkek	81	2,70	0,84	146	0,983	0,327	Kadın	67	2,57	0,84	Madde11	Erkek	81	2,78	0,81	146	0,012	0,990	Kadın	67	2,78	0,81	Madde18	Erkek	81	2,77	0,79	146	0,840	0,402	Kadın	67	2,66	0,77	Madde19	Erkek	81	2,85	0,74	146	1,96	0,052	Kadın	67	2,61	0,74	Madde20	Erkek	81	2,74	0,72	146	0,974	0,332	Kadın	67	2,63	0,69	Madde21	Erkek	81	2,79	0,77	146	1,83	0,070	Kadın	67	2,57	0,70	Madde22	Erkek	81	2,70	0,78	146	1,52	0,132	Kadın	67	2,51	0,79	Madde23	Erkek	81	2,69	0,70	146	1,59	0,115	Kadın	67	2,49	0,82	Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147	Kadın	67	2,64	0,81	Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76																																
Madde10	Erkek	81	2,70	0,84	146	0,983	0,327																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,57	0,84				Madde11	Erkek	81	2,78	0,81	146	0,012	0,990	Kadın	67	2,78	0,81	Madde18	Erkek	81	2,77	0,79	146	0,840	0,402	Kadın	67	2,66	0,77	Madde19	Erkek	81	2,85	0,74	146	1,96	0,052	Kadın	67	2,61	0,74	Madde20	Erkek	81	2,74	0,72	146	0,974	0,332	Kadın	67	2,63	0,69	Madde21	Erkek	81	2,79	0,77	146	1,83	0,070	Kadın	67	2,57	0,70	Madde22	Erkek	81	2,70	0,78	146	1,52	0,132	Kadın	67	2,51	0,79	Madde23	Erkek	81	2,69	0,70	146	1,59	0,115	Kadın	67	2,49	0,82	Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147	Kadın	67	2,64	0,81	Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76																																												
Madde11	Erkek	81	2,78	0,81	146	0,012	0,990																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,78	0,81				Madde18	Erkek	81	2,77	0,79	146	0,840	0,402	Kadın	67	2,66	0,77	Madde19	Erkek	81	2,85	0,74	146	1,96	0,052	Kadın	67	2,61	0,74	Madde20	Erkek	81	2,74	0,72	146	0,974	0,332	Kadın	67	2,63	0,69	Madde21	Erkek	81	2,79	0,77	146	1,83	0,070	Kadın	67	2,57	0,70	Madde22	Erkek	81	2,70	0,78	146	1,52	0,132	Kadın	67	2,51	0,79	Madde23	Erkek	81	2,69	0,70	146	1,59	0,115	Kadın	67	2,49	0,82	Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147	Kadın	67	2,64	0,81	Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76																																																								
Madde18	Erkek	81	2,77	0,79	146	0,840	0,402																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,66	0,77				Madde19	Erkek	81	2,85	0,74	146	1,96	0,052	Kadın	67	2,61	0,74	Madde20	Erkek	81	2,74	0,72	146	0,974	0,332	Kadın	67	2,63	0,69	Madde21	Erkek	81	2,79	0,77	146	1,83	0,070	Kadın	67	2,57	0,70	Madde22	Erkek	81	2,70	0,78	146	1,52	0,132	Kadın	67	2,51	0,79	Madde23	Erkek	81	2,69	0,70	146	1,59	0,115	Kadın	67	2,49	0,82	Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147	Kadın	67	2,64	0,81	Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76																																																																				
Madde19	Erkek	81	2,85	0,74	146	1,96	0,052																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,61	0,74				Madde20	Erkek	81	2,74	0,72	146	0,974	0,332	Kadın	67	2,63	0,69	Madde21	Erkek	81	2,79	0,77	146	1,83	0,070	Kadın	67	2,57	0,70	Madde22	Erkek	81	2,70	0,78	146	1,52	0,132	Kadın	67	2,51	0,79	Madde23	Erkek	81	2,69	0,70	146	1,59	0,115	Kadın	67	2,49	0,82	Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147	Kadın	67	2,64	0,81	Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76																																																																																
Madde20	Erkek	81	2,74	0,72	146	0,974	0,332																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,63	0,69				Madde21	Erkek	81	2,79	0,77	146	1,83	0,070	Kadın	67	2,57	0,70	Madde22	Erkek	81	2,70	0,78	146	1,52	0,132	Kadın	67	2,51	0,79	Madde23	Erkek	81	2,69	0,70	146	1,59	0,115	Kadın	67	2,49	0,82	Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147	Kadın	67	2,64	0,81	Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76																																																																																												
Madde21	Erkek	81	2,79	0,77	146	1,83	0,070																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,57	0,70				Madde22	Erkek	81	2,70	0,78	146	1,52	0,132	Kadın	67	2,51	0,79	Madde23	Erkek	81	2,69	0,70	146	1,59	0,115	Kadın	67	2,49	0,82	Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147	Kadın	67	2,64	0,81	Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76																																																																																																								
Madde22	Erkek	81	2,70	0,78	146	1,52	0,132																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,51	0,79				Madde23	Erkek	81	2,69	0,70	146	1,59	0,115	Kadın	67	2,49	0,82	Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147	Kadın	67	2,64	0,81	Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76																																																																																																																				
Madde23	Erkek	81	2,69	0,70	146	1,59	0,115																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,49	0,82				Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147	Kadın	67	2,64	0,81	Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76																																																																																																																																
Madde24	Erkek	81	2,84	0,83	146	1,46	0,147																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,64	0,81				Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238	Kadın	67	2,66	0,83	Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76																																																																																																																																												
Madde25	Erkek	81	2,81	0,79	146	1,19	0,238																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,66	0,83				Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091	Kadın	67	2,78	0,76																																																																																																																																																								
Madde26	Erkek	81	2,99	0,75	146	1,70	0,091																																																																																																																																																																				
	Kadın	67	2,78	0,76																																																																																																																																																																							

Öğretmenlerin eğitim durumu özellikleri ile 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi istatistiksel tekniği kullanılarak sınanmış, sınama sonuçları Tablo 11’de yer verilmiştir.

Tablo 11. Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Eğitim Durumu Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Eğitim Durumu	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Madde1	Gruplar Arası	2,228	4	0,557	0,907	0,462
	Grup İçi	87,846	143	0,614		
	Toplam	90,074	147			
Madde2	Gruplar Arası	2,904	4	0,726	1,208	0,310
	Grup İçi	85,927	143	0,601		
	Toplam	88,831	147			
Madde3	Gruplar Arası	1,398	4	0,350	0,347	0,846
	Grup İçi	144,034	143	1,007		
	Toplam	145,432	147			
Madde4	Gruplar Arası	6,487	4	1,622	2,007	0,097
	Grup İçi	115,533	143	0,808		
	Toplam	122,020	147			
Madde5	Gruplar Arası	2,431	4	0,608	0,743	0,565
	Grup İçi	117,049	143	0,819		
	Toplam	119,480	147			
Madde12	Gruplar Arası	8,671	4	2,168	3,225	0,014*
	Grup İçi	96,106	143	0,672		
	Toplam	104,777	147			
Madde13	Gruplar Arası	4,267	4	1,067	0,996	0,412
	Grup İçi	153,212	143	1,071		
	Toplam	157,480	147			
Madde14	Gruplar Arası	2,809	4	0,702	0,897	0,467
	Grup İçi	111,921	143	0,783		
	Toplam	114,730	147			
Madde15	Gruplar Arası	1,217	4	0,304	0,392	0,814
	Grup İçi	110,965	143	0,776		
	Toplam	112,182	147			
Madde16	Gruplar Arası	,659	4	0,165	0,224	0,925
	Grup İçi	105,233	143	0,736		
	Toplam	105,892	147			
Madde17	Gruplar Arası	4,780	4	1,195	1,418	0,231
	Grup İçi	120,538	143	0,843		
	Toplam	125,318	147			
Madde27	Gruplar Arası	2,828	4	0,707	1,071	0,373
	Grup İçi	94,361	143	0,660		
	Toplam	97,189	147			

Tablo 11’de yer alan varyans analizi sınama sonuçlarında görüldüğü üzere, öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile eğitim durumu özellikleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için her bir madde için F değerleri

hesaplanmıştır. Bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programında yer alan kazanımların genel özelliklerine yönelik görüşleri ile eğitim durumu özellikleri 12. maddede anlamlı bir farklılık göstermektedir. Diğer maddelerde ise anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Anlamlı farklılık gösteren maddede farklılığın hangi eğitim durumu özellikleri arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Scheffe testi sonuçlarına göre, Eğitim Enstitüsü mezunu olan öğretmenlerin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programının kazanımlarının genel özelliklerine ilişkin görüşlerinin Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenlere göre daha olumlu olduğu saptanmıştır.

Öğretmenlerin eğitim durumu özellikleri ile 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi istatistiksel tekniği kullanılarak sınanmış, sınama sonuçları Tablo 12 'de yer verilmiştir.

Tablo 12'de yer alan varyans analizi sınama sonuçlarında görüldüğü üzere, öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile eğitim durumu özellikleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için her bir madde için F değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programın kazanımlarına yönelik görüşleri ile eğitim durumu özellikleri 6, 8, 9, 10, 11, 19, 21, 22, 23, 24, 25. maddelerinde anlamlı bir farklılık göstermektedir. Diğer maddelerde ise anlamlı bir farklılık yoktur.

Anlamlı farklılık gösteren maddelerde farklılığın hangi eğitim durumu özellikleri arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Scheffe testi sonuçlarına göre, Eğitim Enstitüsü mezunu olan öğretmenlerin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşlerinin Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenlere göre daha olumlu olduğu saptanmıştır.

Tablo 12. Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Eğitim Durumu Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Eğitim Durumu	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde6	Gruplar Arası	6,129	4	1,532	2,853	0,026*
	Grup İçi	76,810	143	0,537		
	Toplam	82,939	147			
Madde7	Gruplar Arası	3,013	4	0,753	1,193	0,317
	Grup İçi	90,305	143	0,632		
	Toplam	93,318	147			
Madde8	Gruplar Arası	10,282	4	2,570	4,000	0,004*
	Grup İçi	91,901	143	0,643		
	Toplam	102,182	147			
Madde9	Gruplar Arası	14,757	4	3,689	6,336	0,000*
	Grup İçi	83,263	143	0,582		
	Toplam	98,020	147			
Madde10	Gruplar Arası	10,380	4	2,595	3,963	0,004*
	Grup İçi	93,640	143	0,655		
	Toplam	104,020	147			
Madde11	Gruplar Arası	7,082	4	1,771	2,859	0,026*
	Grup İçi	88,559	143	0,619		
	Toplam	95,642	147			
Madde18	Gruplar Arası	4,985	4	1,246	2,094	0,085
	Grup İçi	85,096	143	0,595		
	Toplam	90,081	147			
Madde19	Gruplar Arası	5,865	4	1,466	2,745	0,031*
	Grup İçi	76,378	143	0,534		
	Toplam	82,243	147			
Madde20	Gruplar Arası	2,450	4	0,612	1,229	0,301
	Grup İçi	71,253	143	0,498		
	Toplam	73,703	147			
Madde21	Gruplar Arası	7,316	4	1,829	3,516	0,009*
	Grup İçi	74,386	143	0,520		
	Toplam	81,703	147			
Madde22	Gruplar Arası	8,042	4	2,010	3,464	0,010*
	Grup İçi	83,005	143	0,580		
	Toplam	91,047	147			
Madde23	Gruplar Arası	8,700	4	2,175	4,051	0,004*
	Grup İçi	76,779	143	0,537		
	Toplam	85,480	147			
Madde24	Gruplar Arası	6,672	4	1,668	2,563	0,041*
	Grup İçi	93,078	143	0,651		
	Toplam	99,750	147			
Madde25	Gruplar Arası	7,597	4	1,899	3,064	0,019*
	Grup İçi	88,646	143	0,620		
	Toplam	96,243	147			
Madde26	Gruplar Arası	1,341	4	0,335	0,578	0,679
	Grup İçi	82,930	143	0,580		
	Toplam	84,270	147			

Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı' nın kazanımlarının genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi istatistiksel tekniği kullanılarak sınanmış ve sınama sonuçları Tablo 13'de gösterilmiştir.

Tablo 13. Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Mesleki Kıdem	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde1	Gruplar Arası	3,420	4	0,855	1,411	0,233
	Grup İçi	86,654	143	0,606		
	Toplam	90,074	147			
Madde2	Gruplar Arası	4,244	4	1,061	1,794	0,133
	Grup İçi	84,587	143	0,592		
	Toplam	88,831	147			
Madde3	Gruplar Arası	2,871	4	0,718	0,720	0,580
	Grup İçi	142,562	143	0,997		
	Toplam	145,432	147			
Madde4	Gruplar Arası	4,588	4	1,147	1,397	0,238
	Grup İçi	117,432	143	0,821		
	Toplam	122,020	147			
Madde5	Gruplar Arası	5,589	4	1,397	1,755	0,141
	Grup İçi	113,890	143	0,796		
	Toplam	119,480	147			
Madde12	Gruplar Arası	10,934	4	2,733	4,165	0,003*
	Grup İçi	93,843	143	0,656		
	Toplam	104,777	147			
Madde13	Gruplar Arası	10,563	4	2,641	2,570	0,040*
	Grup İçi	146,917	143	1,027		
	Toplam	157,480	147			
Madde14	Gruplar Arası	5,935	4	1,484	1,950	0,105
	Grup İçi	108,794	143	0,761		
	Toplam	114,730	147			
Madde15	Gruplar Arası	5,628	4	1,407	1,888	0,116
	Grup İçi	106,555	143	,745		
	Toplam	112,182	147			
Madde16	Gruplar Arası	1,689	4	0,422	0,580	0,678
	Grup İçi	104,203	143	0,729		
	Toplam	105,892	147			
Madde17	Gruplar Arası	6,939	4	1,735	2,096	0,084
	Grup İçi	118,378	143	0,828		
	Toplam	125,318	147			
Madde27	Gruplar Arası	13,447	4	3,362	5,740	0,000*
	Grup İçi	83,742	143	0,586		
	Toplam	97,189	147			

Tablo 13 incelendiğinde, öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı' nın kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan varyans analizi istatistiksel sınama tekniğinde her bir madde için F değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler $p > .005$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile programın kazanımlarına yönelik görüşleri 12, 13, 27. maddelerde anlamlı bir farklılık göstermektedir. Diğer maddelerde ise anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Anlamlı farklılık gösteren maddelerde farklılığın hangi mesleki kıdemler arasında olduğunu tespit etmek amacıyla her bir madde için yapılan Scheffe testi sonuçlarına göre, 12 ve 13. maddelerinde 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler 2-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlere göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri daha olumludur. Buna ek olarak, 27. maddede 2-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler diğer kıdemlere göre daha olumlu görüş belirttikleri saptanmıştır.

Öğretmenlerin mesleki kıdem özellikleri ile 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi istatistiksel tekniği kullanılarak sınanmış, sınama sonuçlarına Tablo 14 'de yer verilmiştir.

Tablo 14. Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Mesleki Kıdem	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde6	Gruplar Arası	2,961	4	0,740	1,324	0,264
	Grup İçi	79,978	143	0,559		
	Toplam	82,939	147			
Madde7	Gruplar Arası	2,524	4	0,631	0,994	0,413
	Grup İçi	90,794	143	0,635		
	Toplam	93,318	147			
Madde8	Gruplar Arası	10,654	4	2,664	4,162	0,003*
	Grup İçi	91,528	143	0,640		
	Toplam	102,182	147			
Madde9	Gruplar Arası	18,133	4	4,533	8,115	0,000*
	Grup İçi	79,887	143	0,559		
	Toplam	98,020	147			
Madde10	Gruplar Arası	15,928	4	3,982	6,464	0,000*
	Grup İçi	88,092	143	0,616		
	Toplam	104,020	147			
Madde11	Gruplar Arası	10,515	4	2,629	4,416	0,002*
	Grup İçi	85,127	143	0,595		
	Toplam	95,642	147			
Madde18	Gruplar Arası	4,242	4	1,061	1,767	0,139
	Grup İçi	85,839	143	0,600		
	Toplam	90,081	147			
Madde19	Gruplar Arası	6,457	4	1,614	3,046	0,019*
	Grup İçi	75,786	143	0,530		
	Toplam	82,243	147			
Madde20	Gruplar Arası	4,805	4	1,201	2,493	0,046*
	Grup İçi	68,898	143	0,482		
	Toplam	73,703	147			
Madde21	Gruplar Arası	6,039	4	1,510	2,853	0,026*
	Grup İçi	75,664	143	0,529		
	Toplam	81,703	147			
Madde22	Gruplar Arası	8,278	4	2,069	3,575	0,008*
	Grup İçi	82,769	143	0,579		
	Toplam	91,047	147			
Madde23	Gruplar Arası	11,555	4	2,889	5,588	0,000*
	Grup İçi	73,925	143	0,517		
	Toplam	85,480	147			
Madde24	Gruplar Arası	9,176	4	2,294	3,622	0,008*
	Grup İçi	90,574	143	0,633		
	Toplam	99,750	147			
Madde25	Gruplar Arası	10,722	4	2,681	4,482	0,002*
	Grup İçi	85,521	143	0,598		
	Toplam	96,243	147			
Madde26	Gruplar Arası	6,624	4	1,656	3,050	0,019*
	Grup İçi	77,647	143	0,543		
	Toplam	84,270	147			

Tablo 14 incelendiğinde, öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlarındaki öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan varyans analizi istatistiksel sınıma tekniğinde her bir madde için F değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile programda yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna yönelik görüşleri 8, 9, 10, 11, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26. maddelerinde anlamlı bir farklılık göstermektedir. Diğer maddelerde ise anlamlı farklılık göstermemektedir.

Anlamlı farklılık gösteren maddelerde farklılığın hangi mesleki kıdemler arasında olduğunu tespit etmek amacıyla her bir madde için yapılan Scheffe testi sonuçlarına göre, 8, 10, 11, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26. maddelerinde 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler 2-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlere göre, 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programındaki kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri daha olumludur. Bunlara ek olarak, 9. maddede 21 yıl ve üstü kıdeme sahip öğretmenler diğer kıdemlere göre, 10. maddede 21 yıl ve üstü kıdeme sahip olan öğretmenler 1-15 yıl kıdeme sahip olan öğretmenlere göre ve 25. maddede de 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler 2-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlere göre daha olumlu görüş belirttikleri saptanmıştır.

Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi istatistiksel tekniği kullanılarak sınanmış, sınıma sonuçları Tablo 15’de yer almaktadır.

Tablo 15. Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programının Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Görev Yeri	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde1	Gruplar Arası	4,228	3	1,409	2,364	0,074
	Grup İçi	85,846	144	0,596		
	Toplam	90,074	147			
Madde2	Gruplar Arası	5,776	3	1,925	3,338	0,021*
	Grup İçi	83,055	144	0,577		
	Toplam	88,831	147			
Madde3	Gruplar Arası	4,048	3	1,349	1,374	0,253
	Grup İçi	141,384	144	0,982		
	Toplam	145,432	147			
Madde4	Gruplar Arası	5,016	3	1,672	2,058	0,108
	Grup İçi	117,004	144	0,813		
	Toplam	122,020	147			
Madde5	Gruplar Arası	4,673	3	1,558	1,954	0,124
	Grup İçi	114,807	144	0,797		
	Toplam	119,480	147			
Madde12	Gruplar Arası	5,863	3	1,954	2,845	0,040*
	Grup İçi	98,914	144	0,687		
	Toplam	104,777	147			
Madde13	Gruplar Arası	2,497	3	0,832	0,773	0,511
	Grup İçi	154,983	144	1,076		
	Toplam	157,480	147			
Madde14	Gruplar Arası	2,443	3	0,814	1,044	0,375
	Grup İçi	112,287	144	0,780		
	Toplam	114,730	147			
Madde15	Gruplar Arası	5,447	3	1,816	2,450	0,066
	Grup İçi	106,735	144	0,741		
	Toplam	112,182	147			
Madde16	Gruplar Arası	2,889	3	0,963	1,346	0,262
	Grup İçi	103,003	144	0,715		
	Toplam	105,892	147			
Madde17	Gruplar Arası	1,458	3	0,486	0,565	0,639
	Grup İçi	123,859	144	0,860		
	Toplam	125,318	147			
Madde27	Gruplar Arası	5,671	3	1,890	2,974	0,034*
	Grup İçi	91,519	144	0,636		
	Toplam	97,189	147			

Tablo 15 incelendiğinde, öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın kazanımlarını genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan varyans analizi istatistiksel sınama tekniğinde her bir madde için F değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programın kazanımlarının genel özelliklerine yönelik görüşleri ile

görev yaptıkları yerleşim yeri 2, 12, 27. maddelerinde anlamlı bir farklılık göstermektedir. Diğer maddelerde ise anlamlı farklılık göstermemektedir.

Anlamlı farklılık gösteren maddelerde farklılığın hangi mesleki kademeler arasında olduğunu tespit etmek amacıyla her bir madde için yapılan Scheffe testine göre, 2, 12 ve 27. maddelerde ilçede görevli öğretmenlerin köyde görevli öğretmenlere kıyasla daha olumlu görüş belirttiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi istatistiksel tekniği kullanılarak sınanmış, sına sonuçları Tablo 16'de yer almaktadır.

Tablo 16 incelendiğinde, öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan varyans analizi istatistiksel sına tekniğinde her bir madde için F değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna yönelik görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri 24, 26. maddelerinde anlamlı bir farklılık göstermektedir. Diğer maddeler ise anlamlı farklılık göstermemektedir.

Anlamlı farklılık gösteren maddelerde farklılığın hangi mesleki kademeler arasında olduğunu tespit etmek amacıyla her bir madde için yapılan Scheffe testine göre, 24. maddede ilçede görev öğretmenler köyde görev yapan öğretmenlere, 26. madde ise ilçede görev yapan öğretmenler ilde görev yapan öğretmenlere kıyasla daha olumlu görüş belirttiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Tablo 16. Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Görev Yeri	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde6	Gruplar Arası	2,072	3	0,691	1,230	0,301
	Grup İçi	80,867	144	0,562		
	Toplam	82,939	147			
Madde7	Gruplar Arası	1,986	3	0,662	1,044	0,375
	Grup İçi	91,332	144	0,634		
	Toplam	93,318	147			
Madde8	Gruplar Arası	1,078	3	0,359	0,512	0,675
	Grup İçi	101,104	144	0,702		
	Toplam	102,182	147			
Madde9	Gruplar Arası	0,503	3	0,168	0,248	0,863
	Grup İçi	97,517	144	0,677		
	Toplam	98,020	147			
Madde10	Gruplar Arası	4,082	3	1,361	1,960	0,123
	Grup İçi	99,939	144	0,694		
	Toplam	104,020	147			
Madde11	Gruplar Arası	1,076	3	0,359	0,546	0,651
	Grup İçi	94,565	144	0,657		
	Toplam	95,642	147			
Madde18	Gruplar Arası	2,078	3	0,693	1,133	0,338
	Grup İçi	88,003	144	0,611		
	Toplam	90,081	147			
Madde19	Gruplar Arası	1,147	3	0,382	0,679	0,566
	Grup İçi	81,096	144	0,563		
	Toplam	82,243	147			
Madde20	Gruplar Arası	1,562	3	0,521	1,039	0,377
	Grup İçi	72,141	144	0,501		
	Toplam	73,703	147			
Madde21	Gruplar Arası	4,025	3	1,342	2,487	0,063
	Grup İçi	77,678	144	0,539		
	Toplam	81,703	147			
Madde22	Gruplar Arası	2,091	3	0,697	1,128	0,340
	Grup İçi	88,957	144	0,618		
	Toplam	91,047	147			
Madde23	Gruplar Arası	3,255	3	1,085	1,900	0,132
	Grup İçi	82,224	144	0,571		
	Toplam	85,480	147			
Madde24	Gruplar Arası	6,229	3	2,076	3,197	0,025*
	Grup İçi	93,521	144	0,649		
	Toplam	99,750	147			
Madde25	Gruplar Arası	4,447	3	1,482	2,326	0,077
	Grup İçi	91,796	144	0,637		
	Toplam	96,243	147			
Madde26	Gruplar Arası	6,581	3	2,194	4,066	0,008*
	Grup İçi	77,689	144	0,540		
	Toplam	84,270	147			

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim alma durumu ile 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığı t-testi kullanılarak sınanmış, sınama sonuçları Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17. Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Hizmet İçi Eğitim Alma	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Madde1	Evet	59	3,47	0,75	146	2,007	0,047*
	Hayır	89	3,21	0,79			
Madde2	Evet	59	3,08	0,77	146	0,648	0,518
	Hayır	89	3,00	0,78			
Madde3	Evet	59	2,90	0,96	146	0,736	0,463
	Hayır	89	2,78	1,02			
Madde4	Evet	59	2,81	0,92	146	-0,483	0,630
	Hayır	89	2,89	0,91			
Madde5	Evet	59	2,47	0,95	146	0,833	0,406
	Hayır	89	2,35	0,87			
Madde12	Evet	59	2,71	0,72	146	-1,403	0,163
	Hayır	89	2,91	0,91			
Madde13	Evet	59	3,08	1,06	146	-0,158	0,874
	Hayır	89	3,11	1,03			
Madde14	Evet	59	2,93	0,87	146	0,906	0,366
	Hayır	89	2,80	0,89			
Madde15	Evet	59	3,15	0,76	146	0,886	0,377
	Hayır	89	3,02	0,94			
Madde16	Evet	59	3,14	0,80	146	1,915	0,057
	Hayır	89	2,87	0,87			
Madde17	Evet	59	2,76	0,93	146	-0,442	0,659
	Hayır	89	2,83	0,92			
Madde27	Evet	59	2,75	0,84	146	0,195	0,846
	Hayır	89	2,71	0,80			

Tablo 17 incelendiğinde öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile hizmet içi eğitim alma durumları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını sınamak amacıyla yapılan t-testi sınavından her bir madde için elde edilen t değerleri hesaplandığında, bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programında yer alan kazanımların genel özelliklerine yönelik

görüşleri ile hizmet içi eğitimi alma durumları arasında anlamlı bir farklılık sadece 1. maddede saptanmış diğer maddelerde ise saptanmamıştır. Bu madde hizmet içi eğitim alan öğretmenler daha olumlu görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı t-testi ile sınanmış, sınama sonuçları aşağıda Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18. Öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Hizmet İçi Eğitim Alma	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p																																																																																																																																																																				
Madde6	Evet	59	3,07	0,81	146	1,163	0,247																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,92	0,71				Madde7	Evet	59	2,76	0,80	146	-0,513	0,609	Hayır	89	2,83	0,80	Madde8	Evet	59	2,88	0,74	146	-0,525	0,600	Hayır	89	2,96	0,89	Madde9	Evet	59	2,81	0,78	146	-0,539	0,591	Hayır	89	2,89	0,85	Madde10	Evet	59	2,59	0,85	146	-0,572	0,568	Hayır	89	2,67	0,84	Madde11	Evet	59	2,68	0,82	146	-1,218	0,225	Hayır	89	2,84	0,80	Madde18	Evet	59	2,63	0,79	146	-1,128	0,261	Hayır	89	2,78	0,78	Madde19	Evet	59	2,61	0,79	146	-1,775	0,078	Hayır	89	2,83	0,71	Madde20	Evet	59	2,63	0,72	146	-0,868	0,387	Hayır	89	2,73	0,70	Madde21	Evet	59	2,63	0,69	146	-0,824	0,411	Hayır	89	2,73	0,78	Madde22	Evet	59	2,63	0,81	146	0,154	0,878	Hayır	89	2,61	0,78	Madde23	Evet	59	2,66	0,82	146	0,774	0,440	Hayır	89	2,56	0,72	Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879	Hayır	89	2,74	0,81	Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456
Madde7	Evet	59	2,76	0,80	146	-0,513	0,609																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,83	0,80				Madde8	Evet	59	2,88	0,74	146	-0,525	0,600	Hayır	89	2,96	0,89	Madde9	Evet	59	2,81	0,78	146	-0,539	0,591	Hayır	89	2,89	0,85	Madde10	Evet	59	2,59	0,85	146	-0,572	0,568	Hayır	89	2,67	0,84	Madde11	Evet	59	2,68	0,82	146	-1,218	0,225	Hayır	89	2,84	0,80	Madde18	Evet	59	2,63	0,79	146	-1,128	0,261	Hayır	89	2,78	0,78	Madde19	Evet	59	2,61	0,79	146	-1,775	0,078	Hayır	89	2,83	0,71	Madde20	Evet	59	2,63	0,72	146	-0,868	0,387	Hayır	89	2,73	0,70	Madde21	Evet	59	2,63	0,69	146	-0,824	0,411	Hayır	89	2,73	0,78	Madde22	Evet	59	2,63	0,81	146	0,154	0,878	Hayır	89	2,61	0,78	Madde23	Evet	59	2,66	0,82	146	0,774	0,440	Hayır	89	2,56	0,72	Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879	Hayır	89	2,74	0,81	Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79								
Madde8	Evet	59	2,88	0,74	146	-0,525	0,600																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,96	0,89				Madde9	Evet	59	2,81	0,78	146	-0,539	0,591	Hayır	89	2,89	0,85	Madde10	Evet	59	2,59	0,85	146	-0,572	0,568	Hayır	89	2,67	0,84	Madde11	Evet	59	2,68	0,82	146	-1,218	0,225	Hayır	89	2,84	0,80	Madde18	Evet	59	2,63	0,79	146	-1,128	0,261	Hayır	89	2,78	0,78	Madde19	Evet	59	2,61	0,79	146	-1,775	0,078	Hayır	89	2,83	0,71	Madde20	Evet	59	2,63	0,72	146	-0,868	0,387	Hayır	89	2,73	0,70	Madde21	Evet	59	2,63	0,69	146	-0,824	0,411	Hayır	89	2,73	0,78	Madde22	Evet	59	2,63	0,81	146	0,154	0,878	Hayır	89	2,61	0,78	Madde23	Evet	59	2,66	0,82	146	0,774	0,440	Hayır	89	2,56	0,72	Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879	Hayır	89	2,74	0,81	Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79																				
Madde9	Evet	59	2,81	0,78	146	-0,539	0,591																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,89	0,85				Madde10	Evet	59	2,59	0,85	146	-0,572	0,568	Hayır	89	2,67	0,84	Madde11	Evet	59	2,68	0,82	146	-1,218	0,225	Hayır	89	2,84	0,80	Madde18	Evet	59	2,63	0,79	146	-1,128	0,261	Hayır	89	2,78	0,78	Madde19	Evet	59	2,61	0,79	146	-1,775	0,078	Hayır	89	2,83	0,71	Madde20	Evet	59	2,63	0,72	146	-0,868	0,387	Hayır	89	2,73	0,70	Madde21	Evet	59	2,63	0,69	146	-0,824	0,411	Hayır	89	2,73	0,78	Madde22	Evet	59	2,63	0,81	146	0,154	0,878	Hayır	89	2,61	0,78	Madde23	Evet	59	2,66	0,82	146	0,774	0,440	Hayır	89	2,56	0,72	Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879	Hayır	89	2,74	0,81	Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79																																
Madde10	Evet	59	2,59	0,85	146	-0,572	0,568																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,67	0,84				Madde11	Evet	59	2,68	0,82	146	-1,218	0,225	Hayır	89	2,84	0,80	Madde18	Evet	59	2,63	0,79	146	-1,128	0,261	Hayır	89	2,78	0,78	Madde19	Evet	59	2,61	0,79	146	-1,775	0,078	Hayır	89	2,83	0,71	Madde20	Evet	59	2,63	0,72	146	-0,868	0,387	Hayır	89	2,73	0,70	Madde21	Evet	59	2,63	0,69	146	-0,824	0,411	Hayır	89	2,73	0,78	Madde22	Evet	59	2,63	0,81	146	0,154	0,878	Hayır	89	2,61	0,78	Madde23	Evet	59	2,66	0,82	146	0,774	0,440	Hayır	89	2,56	0,72	Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879	Hayır	89	2,74	0,81	Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79																																												
Madde11	Evet	59	2,68	0,82	146	-1,218	0,225																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,84	0,80				Madde18	Evet	59	2,63	0,79	146	-1,128	0,261	Hayır	89	2,78	0,78	Madde19	Evet	59	2,61	0,79	146	-1,775	0,078	Hayır	89	2,83	0,71	Madde20	Evet	59	2,63	0,72	146	-0,868	0,387	Hayır	89	2,73	0,70	Madde21	Evet	59	2,63	0,69	146	-0,824	0,411	Hayır	89	2,73	0,78	Madde22	Evet	59	2,63	0,81	146	0,154	0,878	Hayır	89	2,61	0,78	Madde23	Evet	59	2,66	0,82	146	0,774	0,440	Hayır	89	2,56	0,72	Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879	Hayır	89	2,74	0,81	Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79																																																								
Madde18	Evet	59	2,63	0,79	146	-1,128	0,261																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,78	0,78				Madde19	Evet	59	2,61	0,79	146	-1,775	0,078	Hayır	89	2,83	0,71	Madde20	Evet	59	2,63	0,72	146	-0,868	0,387	Hayır	89	2,73	0,70	Madde21	Evet	59	2,63	0,69	146	-0,824	0,411	Hayır	89	2,73	0,78	Madde22	Evet	59	2,63	0,81	146	0,154	0,878	Hayır	89	2,61	0,78	Madde23	Evet	59	2,66	0,82	146	0,774	0,440	Hayır	89	2,56	0,72	Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879	Hayır	89	2,74	0,81	Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79																																																																				
Madde19	Evet	59	2,61	0,79	146	-1,775	0,078																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,83	0,71				Madde20	Evet	59	2,63	0,72	146	-0,868	0,387	Hayır	89	2,73	0,70	Madde21	Evet	59	2,63	0,69	146	-0,824	0,411	Hayır	89	2,73	0,78	Madde22	Evet	59	2,63	0,81	146	0,154	0,878	Hayır	89	2,61	0,78	Madde23	Evet	59	2,66	0,82	146	0,774	0,440	Hayır	89	2,56	0,72	Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879	Hayır	89	2,74	0,81	Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79																																																																																
Madde20	Evet	59	2,63	0,72	146	-0,868	0,387																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,73	0,70				Madde21	Evet	59	2,63	0,69	146	-0,824	0,411	Hayır	89	2,73	0,78	Madde22	Evet	59	2,63	0,81	146	0,154	0,878	Hayır	89	2,61	0,78	Madde23	Evet	59	2,66	0,82	146	0,774	0,440	Hayır	89	2,56	0,72	Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879	Hayır	89	2,74	0,81	Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79																																																																																												
Madde21	Evet	59	2,63	0,69	146	-0,824	0,411																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,73	0,78				Madde22	Evet	59	2,63	0,81	146	0,154	0,878	Hayır	89	2,61	0,78	Madde23	Evet	59	2,66	0,82	146	0,774	0,440	Hayır	89	2,56	0,72	Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879	Hayır	89	2,74	0,81	Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79																																																																																																								
Madde22	Evet	59	2,63	0,81	146	0,154	0,878																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,61	0,78				Madde23	Evet	59	2,66	0,82	146	0,774	0,440	Hayır	89	2,56	0,72	Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879	Hayır	89	2,74	0,81	Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79																																																																																																																				
Madde23	Evet	59	2,66	0,82	146	0,774	0,440																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,56	0,72				Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879	Hayır	89	2,74	0,81	Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79																																																																																																																																
Madde24	Evet	59	2,76	0,86	146	0,152	0,879																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,74	0,81				Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976	Hayır	89	2,74	0,81	Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79																																																																																																																																												
Madde25	Evet	59	2,75	0,82	146	0,031	0,976																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,74	0,81				Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456	Hayır	89	2,85	0,79																																																																																																																																																								
Madde26	Evet	59	2,95	0,71	146	0,748	0,456																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	2,85	0,79																																																																																																																																																																							

Tablo 18 incelendiğinde öğretmenlerin 2000 Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile hizmet içi eğitim alma durumları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını sınamak amacıyla yapılan t-testi sınavından her bir madde için elde edilen t değerleri hesaplandığında, bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna yönelik görüşlerinin hizmet içi eğitimi alma durumları açısından bir farklılık göstermediği saptanmıştır.

Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı t-testi ile sınanmış, sınav sonuçları aşağıda Tablo 19’da gösterilmiştir.

Tablo 19. Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p																																																																																																																																
Madde1	Erkek	81	3,75	0,86	146	-2,065	0,041*																																																																																																																																
	Kadın	67	4,01	0,64				Madde2	Erkek	81	3,85	0,82	146	-1,90	0,059	Kadın	67	4,09	0,67	Madde3	Erkek	81	3,52	0,98	146	-0,198	0,843	Kadın	67	3,55	1,09	Madde4	Erkek	81	3,79	0,98	146	-0,982	0,328	Kadın	67	3,94	0,85	Madde5	Erkek	81	3,10	1,07	146	-1,173	0,243	Kadın	67	3,30	0,97	Madde12	Erkek	81	3,74	0,98	146	-1,510	0,133	Kadın	67	3,97	0,83	Madde13	Erkek	81	2,77	1,18	146	-1,161	0,247	Kadın	67	2,99	1,11	Madde14	Erkek	81	3,07	0,89	146	0,919	0,360	Kadın	67	2,93	1,08	Madde15	Erkek	81	3,52	0,95	146	-1,873	0,063	Kadın	67	3,79	0,79	Madde16	Erkek	81	3,57	0,91	146	-1,721	0,087	Kadın	67	3,82	0,87	Madde17	Erkek	81	2,90	1,00	146	-2,820	0,005*	Kadın	67	3,36	0,96	Madde27	Erkek	81	3,75	0,99	146	-3,405	0,001*
Madde2	Erkek	81	3,85	0,82	146	-1,90	0,059																																																																																																																																
	Kadın	67	4,09	0,67				Madde3	Erkek	81	3,52	0,98	146	-0,198	0,843	Kadın	67	3,55	1,09	Madde4	Erkek	81	3,79	0,98	146	-0,982	0,328	Kadın	67	3,94	0,85	Madde5	Erkek	81	3,10	1,07	146	-1,173	0,243	Kadın	67	3,30	0,97	Madde12	Erkek	81	3,74	0,98	146	-1,510	0,133	Kadın	67	3,97	0,83	Madde13	Erkek	81	2,77	1,18	146	-1,161	0,247	Kadın	67	2,99	1,11	Madde14	Erkek	81	3,07	0,89	146	0,919	0,360	Kadın	67	2,93	1,08	Madde15	Erkek	81	3,52	0,95	146	-1,873	0,063	Kadın	67	3,79	0,79	Madde16	Erkek	81	3,57	0,91	146	-1,721	0,087	Kadın	67	3,82	0,87	Madde17	Erkek	81	2,90	1,00	146	-2,820	0,005*	Kadın	67	3,36	0,96	Madde27	Erkek	81	3,75	0,99	146	-3,405	0,001*	Kadın	67	4,25	0,75								
Madde3	Erkek	81	3,52	0,98	146	-0,198	0,843																																																																																																																																
	Kadın	67	3,55	1,09				Madde4	Erkek	81	3,79	0,98	146	-0,982	0,328	Kadın	67	3,94	0,85	Madde5	Erkek	81	3,10	1,07	146	-1,173	0,243	Kadın	67	3,30	0,97	Madde12	Erkek	81	3,74	0,98	146	-1,510	0,133	Kadın	67	3,97	0,83	Madde13	Erkek	81	2,77	1,18	146	-1,161	0,247	Kadın	67	2,99	1,11	Madde14	Erkek	81	3,07	0,89	146	0,919	0,360	Kadın	67	2,93	1,08	Madde15	Erkek	81	3,52	0,95	146	-1,873	0,063	Kadın	67	3,79	0,79	Madde16	Erkek	81	3,57	0,91	146	-1,721	0,087	Kadın	67	3,82	0,87	Madde17	Erkek	81	2,90	1,00	146	-2,820	0,005*	Kadın	67	3,36	0,96	Madde27	Erkek	81	3,75	0,99	146	-3,405	0,001*	Kadın	67	4,25	0,75																				
Madde4	Erkek	81	3,79	0,98	146	-0,982	0,328																																																																																																																																
	Kadın	67	3,94	0,85				Madde5	Erkek	81	3,10	1,07	146	-1,173	0,243	Kadın	67	3,30	0,97	Madde12	Erkek	81	3,74	0,98	146	-1,510	0,133	Kadın	67	3,97	0,83	Madde13	Erkek	81	2,77	1,18	146	-1,161	0,247	Kadın	67	2,99	1,11	Madde14	Erkek	81	3,07	0,89	146	0,919	0,360	Kadın	67	2,93	1,08	Madde15	Erkek	81	3,52	0,95	146	-1,873	0,063	Kadın	67	3,79	0,79	Madde16	Erkek	81	3,57	0,91	146	-1,721	0,087	Kadın	67	3,82	0,87	Madde17	Erkek	81	2,90	1,00	146	-2,820	0,005*	Kadın	67	3,36	0,96	Madde27	Erkek	81	3,75	0,99	146	-3,405	0,001*	Kadın	67	4,25	0,75																																
Madde5	Erkek	81	3,10	1,07	146	-1,173	0,243																																																																																																																																
	Kadın	67	3,30	0,97				Madde12	Erkek	81	3,74	0,98	146	-1,510	0,133	Kadın	67	3,97	0,83	Madde13	Erkek	81	2,77	1,18	146	-1,161	0,247	Kadın	67	2,99	1,11	Madde14	Erkek	81	3,07	0,89	146	0,919	0,360	Kadın	67	2,93	1,08	Madde15	Erkek	81	3,52	0,95	146	-1,873	0,063	Kadın	67	3,79	0,79	Madde16	Erkek	81	3,57	0,91	146	-1,721	0,087	Kadın	67	3,82	0,87	Madde17	Erkek	81	2,90	1,00	146	-2,820	0,005*	Kadın	67	3,36	0,96	Madde27	Erkek	81	3,75	0,99	146	-3,405	0,001*	Kadın	67	4,25	0,75																																												
Madde12	Erkek	81	3,74	0,98	146	-1,510	0,133																																																																																																																																
	Kadın	67	3,97	0,83				Madde13	Erkek	81	2,77	1,18	146	-1,161	0,247	Kadın	67	2,99	1,11	Madde14	Erkek	81	3,07	0,89	146	0,919	0,360	Kadın	67	2,93	1,08	Madde15	Erkek	81	3,52	0,95	146	-1,873	0,063	Kadın	67	3,79	0,79	Madde16	Erkek	81	3,57	0,91	146	-1,721	0,087	Kadın	67	3,82	0,87	Madde17	Erkek	81	2,90	1,00	146	-2,820	0,005*	Kadın	67	3,36	0,96	Madde27	Erkek	81	3,75	0,99	146	-3,405	0,001*	Kadın	67	4,25	0,75																																																								
Madde13	Erkek	81	2,77	1,18	146	-1,161	0,247																																																																																																																																
	Kadın	67	2,99	1,11				Madde14	Erkek	81	3,07	0,89	146	0,919	0,360	Kadın	67	2,93	1,08	Madde15	Erkek	81	3,52	0,95	146	-1,873	0,063	Kadın	67	3,79	0,79	Madde16	Erkek	81	3,57	0,91	146	-1,721	0,087	Kadın	67	3,82	0,87	Madde17	Erkek	81	2,90	1,00	146	-2,820	0,005*	Kadın	67	3,36	0,96	Madde27	Erkek	81	3,75	0,99	146	-3,405	0,001*	Kadın	67	4,25	0,75																																																																				
Madde14	Erkek	81	3,07	0,89	146	0,919	0,360																																																																																																																																
	Kadın	67	2,93	1,08				Madde15	Erkek	81	3,52	0,95	146	-1,873	0,063	Kadın	67	3,79	0,79	Madde16	Erkek	81	3,57	0,91	146	-1,721	0,087	Kadın	67	3,82	0,87	Madde17	Erkek	81	2,90	1,00	146	-2,820	0,005*	Kadın	67	3,36	0,96	Madde27	Erkek	81	3,75	0,99	146	-3,405	0,001*	Kadın	67	4,25	0,75																																																																																
Madde15	Erkek	81	3,52	0,95	146	-1,873	0,063																																																																																																																																
	Kadın	67	3,79	0,79				Madde16	Erkek	81	3,57	0,91	146	-1,721	0,087	Kadın	67	3,82	0,87	Madde17	Erkek	81	2,90	1,00	146	-2,820	0,005*	Kadın	67	3,36	0,96	Madde27	Erkek	81	3,75	0,99	146	-3,405	0,001*	Kadın	67	4,25	0,75																																																																																												
Madde16	Erkek	81	3,57	0,91	146	-1,721	0,087																																																																																																																																
	Kadın	67	3,82	0,87				Madde17	Erkek	81	2,90	1,00	146	-2,820	0,005*	Kadın	67	3,36	0,96	Madde27	Erkek	81	3,75	0,99	146	-3,405	0,001*	Kadın	67	4,25	0,75																																																																																																								
Madde17	Erkek	81	2,90	1,00	146	-2,820	0,005*																																																																																																																																
	Kadın	67	3,36	0,96				Madde27	Erkek	81	3,75	0,99	146	-3,405	0,001*	Kadın	67	4,25	0,75																																																																																																																				
Madde27	Erkek	81	3,75	0,99	146	-3,405	0,001*																																																																																																																																
	Kadın	67	4,25	0,75																																																																																																																																			

Tablo 19 incelendiğinde öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını sınamak amacıyla yapılan t-testi sınavından her bir madde için elde edilen t değerleri hesaplandığında, bu değerler $p<0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programında yer alan kazanımların genel özelliklerine yönelik görüşlerinin cinsiyet açısından 1, 17, 27. maddelerde bir farklılık gösterdiği saptanmıştır. Bu maddelerden elde edilen bulgular, bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirttikleri şeklinde yorumlanabilir. Diğer maddelerde ise bir farklılık yoktur.

Öğretmenlerin eğitim durumu özellikleri ile 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı t testi kullanılarak sınanmış, sınav sonuçları Tablo 20’de yer verilmiştir.

Tablo 20 incelendiğinde öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını sınamak amacıyla yapılan t-testi sınavından her bir madde için elde edilen t değerleri hesaplandığında, bu değerler $p<0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna yönelik görüşlerinin cinsiyet açısından 10, 11, 21, 24, 25, 26. maddelerde bir farklılık gösterdiği saptanmıştır. Bu maddelerden elde edilen bulgular, bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere oranla daha olumlu görüş belirttikleri şeklinde yorumlanabilir. Diğer maddelerde ise bir farklılık yoktur.

Tablo 20. Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Madde6	Erkek	81	3,88	0,84	146	-0,900	0,370
	Kadın	67	4,00	0,82			
Madde7	Erkek	81	3,69	0,94	146	0,127	0,899
	Kadın	67	3,67	0,93			
Madde8	Erkek	81	3,85	0,87	146	-0,989	0,324
	Kadın	67	3,99	0,75			
Madde9	Erkek	81	3,88	0,99	146	-1,906	0,059
	Kadın	67	4,16	0,81			
Madde10	Erkek	81	3,69	1,00	146	-2,605	0,010*
	Kadın	67	4,07	0,72			
Madde11	Erkek	81	3,60	0,93	146	-2,823	0,005*
	Kadın	67	4,03	0,89			
Madde18	Erkek	81	3,57	0,93	146	-1,289	0,200
	Kadın	67	3,75	0,70			
Madde19	Erkek	81	3,64	0,84	146	-0,782	0,436
	Kadın	67	3,75	0,77			
Madde20	Erkek	81	3,63	0,97	146	-1,274	0,205
	Kadın	67	3,82	0,83			
Madde21	Erkek	81	3,49	0,92	146	-2,683	0,008*
	Kadın	67	3,88	0,81			
Madde22	Erkek	81	3,62	0,89	146	-1,774	0,078
	Kadın	67	3,87	0,80			
Madde23	Erkek	81	3,81	0,91	146	-1,555	0,122
	Kadın	67	4,04	0,88			
Madde24	Erkek	81	3,54	0,87	146	-2,548	0,012*
	Kadın	67	3,90	0,80			
Madde25	Erkek	81	3,63	0,91	146	-2,621	0,010*
	Kadın	67	4,00	0,78			
Madde26	Erkek	81	3,83	0,95	146	-2,364	0,019*
	Kadın	67	4,16	0,75			

Öğretmenlerin eğitim durumu özellikleri ile 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlarının genel özelliklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi istatistiksel tekniği kullanılarak sınanmış, sınama sonuçları Tablo 21’de yer verilmiştir.

Tablo 21’de yer alan varyans analizi sınama sonuçlarında görüldüğü üzere, öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile eğitim durumu özellikleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için her bir madde için F

değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programında yer alan kazanımların genel özelliklerine yönelik görüşleri ile eğitim durumu özellikleri arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 21. Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Eğitim Durumu Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Eğitim Durumu	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde1	Gruplar Arası	0,636	4	0,159	0,259	0,904
	Grup İçi	87,925	143	0,615		
	Toplam	88,561	147			
Madde2	Gruplar Arası	0,935	4	0,234	0,394	0,813
	Grup İçi	84,822	143	0,593		
	Toplam	85,757	147			
Madde3	Gruplar Arası	4,561	4	1,140	1,085	0,366
	Grup İçi	150,270	143	1,051		
	Toplam	154,831	147			
Madde4	Gruplar Arası	0,933	4	0,233	0,267	0,899
	Grup İçi	125,087	143	0,875		
	Toplam	126,020	147			
Madde5	Gruplar Arası	1,584	4	0,396	0,365	0,833
	Grup İçi	155,119	143	1,085		
	Toplam	156,703	147			
Madde12	Gruplar Arası	0,618	4	0,155	0,177	0,950
	Grup İçi	124,808	143	0,873		
	Toplam	125,426	147			
Madde13	Gruplar Arası	3,440	4	0,860	0,648	0,629
	Grup İçi	189,857	143	1,328		
	Toplam	193,297	147			
Madde14	Gruplar Arası	3,413	4	0,853	0,887	0,474
	Grup İçi	137,580	143	0,962		
	Toplam	140,993	147			
Madde15	Gruplar Arası	1,147	4	0,287	0,357	0,839
	Grup İçi	114,873	143	0,803		
	Toplam	116,020	147			
Madde16	Gruplar Arası	1,308	4	0,327	0,400	0,808
	Grup İçi	116,767	143	0,817		
	Toplam	118,074	147			
Madde17	Gruplar Arası	3,730	4	0,933	0,923	0,453
	Grup İçi	144,540	143	1,011		
	Toplam	148,270	147			
Madde27	Gruplar Arası	3,728	4	0,932	1,100	0,359
	Grup İçi	121,211	143	0,848		
	Toplam	124,939	147			

Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi istatistiksel tekniği kullanılarak sınanmış ve sınama sonuçları Tablo 22’de gösterilmiştir.

Tablo 22’de yer alan varyans analizi sınama sonuçlarında görüldüğü üzere, öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile eğitim durumu özellikleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için her bir madde için F değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna yönelik görüşleri ile eğitim durumu özellikleri arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 22. Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Eğitim Durumu Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Eğitim Durumu	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde6	Gruplar Arası	1,337	4	0,334	0,478	0,752
	Grup İçi	99,988	143	0,699		
	Toplam	101,324	147			
Madde7	Gruplar Arası	2,380	4	0,595	0,677	0,609
	Grup İçi	125,694	143	0,879		
	Toplam	128,074	147			
Madde8	Gruplar Arası	2,955	4	0,739	1,113	0,353
	Grup İçi	94,903	143	0,664		
	Toplam	97,858	147			
Madde9	Gruplar Arası	3,063	4	0,766	0,898	0,467
	Grup İçi	121,930	143	0,853		
	Toplam	124,993	147			
Madde10	Gruplar Arası	1,300	4	0,325	0,387	0,817
	Grup İçi	119,997	143	0,839		
	Toplam	121,297	147			
Madde11	Gruplar Arası	5,366	4	1,342	1,565	0,187
	Grup İçi	122,553	143	0,857		
	Toplam	127,919	147			
Madde18	Gruplar Arası	1,759	4	0,440	0,617	0,651
	Grup İçi	101,971	143	0,713		
	Toplam	103,730	147			
Madde19	Gruplar Arası	0,887	4	0,222	0,334	0,855
	Grup İçi	94,816	143	0,663		
	Toplam	95,703	147			
Madde20	Gruplar Arası	0,297	4	7,437	0,087	0,986
	Grup İçi	121,784	143	0,852		
	Toplam	122,081	147			
Madde21	Gruplar Arası	1,451	4	0,363	0,450	0,772
	Grup İçi	115,326	143	0,806		
	Toplam	116,777	147			
Madde22	Gruplar Arası	2,738	4	0,685	0,937	0,444
	Grup İçi	104,451	143	0,730		
	Toplam	107,189	147			
Madde23	Gruplar Arası	3,142	4	0,785	0,969	0,426
	Grup İçi	115,885	143	0,810		
	Toplam	119,027	147			
Madde24	Gruplar Arası	2,335	4	0,584	0,798	0,528
	Grup İçi	104,584	143	0,731		
	Toplam	106,919	147			
Madde25	Gruplar Arası	2,478	4	0,620	0,810	0,521
	Grup İçi	109,441	143	0,765		
	Toplam	111,919	147			
Madde26	Gruplar Arası	1,677	4	0,419	0,539	0,707
	Grup İçi	111,262	143	0,778		
	Toplam	112,939	147			

Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlarının genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi istatistiksel tekniği kullanılarak sınanmış ve sına sonuçları Tablo 23’de gösterilmiştir.

Tablo 23. Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Mesleki Kıdem	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde1	Gruplar Arası	3,182	4	0,796	1,332	0,261
	Grup İçi	85,379	143	0,597		
	Toplam	88,561	147			
Madde2	Gruplar Arası	2,805	4	0,701	1,209	0,310
	Grup İçi	82,951	143	0,580		
	Toplam	85,757	147			
Madde3	Gruplar Arası	7,593	4	1,898	1,844	0,124
	Grup İçi	147,238	143	1,030		
	Toplam	154,831	147			
Madde4	Gruplar Arası	2,600	4	0,650	0,753	0,557
	Grup İçi	123,420	143	0,863		
	Toplam	126,020	147			
Madde5	Gruplar Arası	8,973	4	2,243	2,171	0,075
	Grup İçi	147,730	143	1,033		
	Toplam	156,703	147			
Madde12	Gruplar Arası	1,058	4	0,265	0,304	0,875
	Grup İçi	124,367	143	0,870		
	Toplam	125,426	147			
Madde13	Gruplar Arası	8,288	4	2,072	1,601	0,177
	Grup İçi	185,010	143	1,294		
	Toplam	193,297	147			
Madde14	Gruplar Arası	7,847	4	1,962	2,107	0,083
	Grup İçi	133,147	143	0,931		
	Toplam	140,993	147			
Madde15	Gruplar Arası	4,954	4	1,239	1,595	0,179
	Grup İçi	111,066	143	0,777		
	Toplam	116,020	147			
Madde16	Gruplar Arası	4,929	4	1,232	1,557	0,189
	Grup İçi	113,145	143	0,791		
	Toplam	118,074	147			
Madde17	Gruplar Arası	7,566	4	1,891	1,922	0,110
	Grup İçi	140,705	143	0,984		
	Toplam	148,270	147			
Madde27	Gruplar Arası	3,781	4	0,945	1,116	0,351
	Grup İçi	121,158	143	0,847		
	Toplam	124,939	147			

Tablo 23 incelendiğinde, öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan varyans analizi istatistiksel sınama tekniğinde her bir madde için F değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile programında yer alan kazanımların genel özelliklerine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır.

Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile mesleki kıdem arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi istatistiksel tekniği kullanılarak sınanmış, sınama sonuçları Tablo 24’de yer almaktadır.

Tablo 24 incelendiğinde, öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan varyans analizi istatistiksel sınama tekniğinde her bir madde için F değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile programdaki kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır.

Tablo 24. Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri Ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Mesleki Kıdem	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde6	Gruplar Arası	2,975	4	0,744	1,081	0,368
	Grup İçi	98,349	143	0,688		
	Toplam	101,324	147			
Madde7	Gruplar Arası	1,840	4	0,460	0,521	0,720
	Grup İçi	126,234	143	0,883		
	Toplam	128,074	147			
Madde8	Gruplar Arası	1,126	4	0,281	0,416	0,797
	Grup İçi	96,732	143	0,676		
	Toplam	97,858	147			
Madde9	Gruplar Arası	2,876	4	0,719	0,842	0,501
	Grup İçi	122,118	143	0,854		
	Toplam	124,993	147			
Madde10	Gruplar Arası	4,792	4	1,198	1,470	0,214
	Grup İçi	116,505	143	0,815		
	Toplam	121,297	147			
Madde11	Gruplar Arası	5,850	4	1,463	1,713	0,150
	Grup İçi	122,069	143	0,854		
	Toplam	127,919	147			
Madde18	Gruplar Arası	5,996	4	1,499	2,193	0,073
	Grup İçi	97,733	143	0,683		
	Toplam	103,730	147			
Madde19	Gruplar Arası	4,990	4	1,247	1,966	0,103
	Grup İçi	90,713	143	0,634		
	Toplam	95,703	147			
Madde20	Gruplar Arası	5,233	4	1,308	1,601	0,177
	Grup İçi	116,848	143	0,817		
	Toplam	122,081	147			
Madde21	Gruplar Arası	5,619	4	1,405	1,807	0,131
	Grup İçi	111,158	143	0,777		
	Toplam	116,777	147			
Madde22	Gruplar Arası	3,437	4	0,859	1,184	0,320
	Grup İçi	103,752	143	0,726		
	Toplam	107,189	147			
Madde23	Gruplar Arası	3,308	4	0,827	1,022	0,398
	Grup İçi	115,719	143	0,809		
	Toplam	119,027	147			
Madde24	Gruplar Arası	5,656	4	1,414	1,997	0,098
	Grup İçi	101,263	143	0,708		
	Toplam	106,919	147			
Madde25	Gruplar Arası	7,104	4	1,776	2,423	0,051
	Grup İçi	104,815	143	0,733		
	Toplam	111,919	147			
Madde26	Gruplar Arası	3,783	4	0,946	1,239	0,297
	Grup İçi	109,156	143	0,763		
	Toplam	112,939	147			

Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi istatistiksel tekniği kullanılarak sınanmış, sınama sonuçları Tablo 25’de yer almaktadır.

Tablo 25. Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Görev Yeri	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde1	Gruplar Arası	1,926	3	0,642	1,067	0,365
	Grup İçi	86,635	144	0,602		
	Toplam	88,561	147			
Madde2	Gruplar Arası	,974	3	0,325	0,551	0,648
	Grup İçi	84,783	144	0,589		
	Toplam	85,757	147			
Madde3	Gruplar Arası	6,214	3	2,071	2,007	0,116
	Grup İçi	148,617	144	1,032		
	Toplam	154,831	147			
Madde4	Gruplar Arası	1,932	3	0,644	0,747	0,526
	Grup İçi	124,089	144	0,862		
	Toplam	126,020	147			
Madde5	Gruplar Arası	7,987	3	2,662	2,578	0,056
	Grup İçi	148,715	144	1,033		
	Toplam	156,703	147			
Madde12	Gruplar Arası	3,313	3	1,104	1,302	0,276
	Grup İçi	122,112	144	0,848		
	Toplam	125,426	147			
Madde13	Gruplar Arası	4,224	3	1,408	1,072	0,363
	Grup İçi	189,073	144	1,313		
	Toplam	193,297	147			
Madde14	Gruplar Arası	0,512	3	0,171	0,175	0,913
	Grup İçi	140,481	144	0,976		
	Toplam	140,993	147			
Madde15	Gruplar Arası	2,594	3	0,865	1,098	0,352
	Grup İçi	113,426	144	0,788		
	Toplam	116,020	147			
Madde16	Gruplar Arası	0,824	3	0,275	0,337	0,798
	Grup İçi	117,251	144	0,814		
	Toplam	118,074	147			
Madde17	Gruplar Arası	0,900	3	0,300	0,293	0,830
	Grup İçi	147,371	144	1,023		
	Toplam	148,270	147			
Madde27	Gruplar Arası	3,511	3	1,170	1,388	0,249
	Grup İçi	121,428	144	0,843		
	Toplam	124,939	147			

Tablo 25 incelendiğinde, öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan varyans analizi istatistiksel sınama tekniğinde her bir madde için F değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programında yer alan kazanımların genel özelliklerine yönelik görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir.

Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı varyans analizi istatistiksel tekniği kullanılarak sınanmış, sınama sonuçları Tablo 26'da yer almaktadır.

Tablo 26 incelendiğinde, öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan varyans analizi istatistiksel sınama tekniğinde her bir madde için F değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna yönelik görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 26. Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri İle Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Görev Yeri	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Madde6	Gruplar Arası	0,321	3	0,107	0,153	0,928
	Grup İçi	101,003	144	0,701		
	Toplam	101,324	147			
Madde7	Gruplar Arası	0,855	3	0,285	0,323	0,809
	Grup İçi	127,220	144	0,883		
	Toplam	128,074	147			
Madde8	Gruplar Arası	0,623	3	0,208	0,307	0,820
	Grup İçi	97,235	144	0,675		
	Toplam	97,858	147			
Madde9	Gruplar Arası	0,330	3	0,110	0,127	0,944
	Grup İçi	124,663	144	0,866		
	Toplam	124,993	147			
Madde10	Gruplar Arası	1,098	3	0,366	0,439	0,726
	Grup İçi	120,199	144	0,835		
	Toplam	121,297	147			
Madde11	Gruplar Arası	2,039	3	0,680	0,778	0,508
	Grup İçi	125,880	144	0,874		
	Toplam	127,919	147			
Madde18	Gruplar Arası	1,113	3	0,371	0,521	0,669
	Grup İçi	102,616	144	0,713		
	Toplam	103,730	147			
Madde19	Gruplar Arası	0,385	3	0,128	0,194	0,900
	Grup İçi	95,317	144	0,662		
	Toplam	95,703	147			
Madde20	Gruplar Arası	1,445	3	0,482	0,575	0,632
	Grup İçi	120,636	144	0,838		
	Toplam	122,081	147			
Madde21	Gruplar Arası	1,521	3	0,507	0,633	0,595
	Grup İçi	115,256	144	0,800		
	Toplam	116,777	147			
Madde22	Gruplar Arası	1,925	3	0,642	0,878	0,454
	Grup İçi	105,264	144	0,731		
	Toplam	107,189	147			
Madde23	Gruplar Arası	0,695	3	0,232	0,282	0,838
	Grup İçi	118,332	144	0,822		
	Toplam	119,027	147			
Madde24	Gruplar Arası	0,118	3	3,941	0,053	0,984
	Grup İçi	106,801	144	0,742		
	Toplam	106,919	147			
Madde25	Gruplar Arası	1,673	3	0,558	0,728	0,537
	Grup İçi	110,246	144	0,766		
	Toplam	111,919	147			
Madde26	Gruplar Arası	0,925	3	0,308	0,396	0,756
	Grup İçi	112,014	144	0,778		
	Toplam	112,939	147			

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim alma durumu ile 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığı t-testi kullanılarak sınanmış, sınamaya sonuçları Tablo 27’de gösterilmiştir.

Tablo 27. Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Genel Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Hizmet İçi Eğitim Alma	N	\bar{X}	SS	Sd	t	P
Madde1	Evet	59	4,07	0,67	146	2,550	0,012*
	Hayır	89	3,74	0,82			
Madde2	Evet	59	4,05	0,73	146	1,187	0,237
	Hayır	89	3,90	0,78			
Madde3	Evet	59	3,46	1,07	146	-0,734	0,464
	Hayır	89	3,58	1,00			
Madde4	Evet	59	3,97	0,93	146	1,157	0,249
	Hayır	89	3,79	0,92			
Madde5	Evet	59	3,17	1,12	146	-0,188	0,851
	Hayır	89	3,20	0,98			
Madde12	Evet	59	4,03	0,91	146	2,052	0,042*
	Hayır	89	3,72	0,92			
Madde13	Evet	59	2,97	1,27	146	0,874	0,384
	Hayır	89	2,80	1,06			
Madde14	Evet	59	3,12	1,02	146	1,133	0,259
	Hayır	89	2,93	0,95			
Madde15	Evet	59	3,69	0,95	146	0,590	0,556
	Hayır	89	3,61	0,85			
Madde16	Evet	59	3,92	0,84	146	2,624	0,010*
	Hayır	89	3,53	0,91			
Madde17	Evet	59	3,07	0,93	146	-0,396	0,692
	Hayır	89	3,13	1,06			
Madde27	Evet	59	4,17	0,83	146	2,061	0,041*
	Hayır	89	3,85	0,96			

Tablo 27 incelendiğinde öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların genel özelliklerine ilişkin görüşleri ile hizmet içi eğitim alma durumları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını sınamak amacıyla yapılan t-testi sınamasından her bir madde için elde edilen t değerleri hesaplandığında, bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programda yer alan kazanımların genel özelliklerine yönelik görüşlerinin hizmet içi eğitimi alma durumları Değişkeni Açısından 1, 12, 16, 27. maddelerinde bir farklılık göstermektedir. Farklılık gösteren maddelerden elde edilen

bulgular hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin, hizmet içi eğitim almayan öğretmenlere kıyasla daha olumlu görüş belirttikleri şeklindedir. Diğer maddelerde ise bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim alma durumu ile 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığı t-testi kullanılarak sınanmış, sınama sonuçları Tablo 28'de gösterilmiştir.

Tablo 28. Öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programındaki Kazanımların Öğrencilerin Ders Kapsamındaki Temel Beceri ve Gelişimleri ile Uyumuna İlişkin Görüşlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkeni Açısından Analizi

MADDELER	Hizmet İçi Eğitim Alma	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p																																																																																																																																																																				
Madde6	Evet	59	4,15	0,76	146	2,681	0,008*																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,79	0,85				Madde7	Evet	59	3,80	0,96	146	1,214	0,227	Hayır	89	3,61	0,91	Madde8	Evet	59	4,02	0,88	146	1,275	0,204	Hayır	89	3,84	0,77	Madde9	Evet	59	4,20	0,89	146	2,138	0,034*	Hayır	89	3,88	0,93	Madde10	Evet	59	3,95	0,88	146	0,919	0,360	Hayır	89	3,81	0,93	Madde11	Evet	59	3,88	1,00	146	0,892	0,374	Hayır	89	3,74	0,89	Madde18	Evet	59	3,93	0,78	146	3,467	0,001*	Hayır	89	3,46	0,83	Madde19	Evet	59	3,81	0,84	146	1,534	0,127	Hayır	89	3,61	0,78	Madde20	Evet	59	3,93	0,94	146	2,385	0,018*	Hayır	89	3,57	0,86	Madde21	Evet	59	3,78	0,91	146	1,233	0,220	Hayır	89	3,60	0,88	Madde22	Evet	59	3,85	0,83	146	1,370	0,173	Hayır	89	3,65	0,87	Madde23	Evet	59	4,17	0,85	146	2,823	0,005*	Hayır	89	3,75	0,90	Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*	Hayır	89	3,56	0,90	Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*
Madde7	Evet	59	3,80	0,96	146	1,214	0,227																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,61	0,91				Madde8	Evet	59	4,02	0,88	146	1,275	0,204	Hayır	89	3,84	0,77	Madde9	Evet	59	4,20	0,89	146	2,138	0,034*	Hayır	89	3,88	0,93	Madde10	Evet	59	3,95	0,88	146	0,919	0,360	Hayır	89	3,81	0,93	Madde11	Evet	59	3,88	1,00	146	0,892	0,374	Hayır	89	3,74	0,89	Madde18	Evet	59	3,93	0,78	146	3,467	0,001*	Hayır	89	3,46	0,83	Madde19	Evet	59	3,81	0,84	146	1,534	0,127	Hayır	89	3,61	0,78	Madde20	Evet	59	3,93	0,94	146	2,385	0,018*	Hayır	89	3,57	0,86	Madde21	Evet	59	3,78	0,91	146	1,233	0,220	Hayır	89	3,60	0,88	Madde22	Evet	59	3,85	0,83	146	1,370	0,173	Hayır	89	3,65	0,87	Madde23	Evet	59	4,17	0,85	146	2,823	0,005*	Hayır	89	3,75	0,90	Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*	Hayır	89	3,56	0,90	Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94								
Madde8	Evet	59	4,02	0,88	146	1,275	0,204																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,84	0,77				Madde9	Evet	59	4,20	0,89	146	2,138	0,034*	Hayır	89	3,88	0,93	Madde10	Evet	59	3,95	0,88	146	0,919	0,360	Hayır	89	3,81	0,93	Madde11	Evet	59	3,88	1,00	146	0,892	0,374	Hayır	89	3,74	0,89	Madde18	Evet	59	3,93	0,78	146	3,467	0,001*	Hayır	89	3,46	0,83	Madde19	Evet	59	3,81	0,84	146	1,534	0,127	Hayır	89	3,61	0,78	Madde20	Evet	59	3,93	0,94	146	2,385	0,018*	Hayır	89	3,57	0,86	Madde21	Evet	59	3,78	0,91	146	1,233	0,220	Hayır	89	3,60	0,88	Madde22	Evet	59	3,85	0,83	146	1,370	0,173	Hayır	89	3,65	0,87	Madde23	Evet	59	4,17	0,85	146	2,823	0,005*	Hayır	89	3,75	0,90	Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*	Hayır	89	3,56	0,90	Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94																				
Madde9	Evet	59	4,20	0,89	146	2,138	0,034*																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,88	0,93				Madde10	Evet	59	3,95	0,88	146	0,919	0,360	Hayır	89	3,81	0,93	Madde11	Evet	59	3,88	1,00	146	0,892	0,374	Hayır	89	3,74	0,89	Madde18	Evet	59	3,93	0,78	146	3,467	0,001*	Hayır	89	3,46	0,83	Madde19	Evet	59	3,81	0,84	146	1,534	0,127	Hayır	89	3,61	0,78	Madde20	Evet	59	3,93	0,94	146	2,385	0,018*	Hayır	89	3,57	0,86	Madde21	Evet	59	3,78	0,91	146	1,233	0,220	Hayır	89	3,60	0,88	Madde22	Evet	59	3,85	0,83	146	1,370	0,173	Hayır	89	3,65	0,87	Madde23	Evet	59	4,17	0,85	146	2,823	0,005*	Hayır	89	3,75	0,90	Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*	Hayır	89	3,56	0,90	Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94																																
Madde10	Evet	59	3,95	0,88	146	0,919	0,360																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,81	0,93				Madde11	Evet	59	3,88	1,00	146	0,892	0,374	Hayır	89	3,74	0,89	Madde18	Evet	59	3,93	0,78	146	3,467	0,001*	Hayır	89	3,46	0,83	Madde19	Evet	59	3,81	0,84	146	1,534	0,127	Hayır	89	3,61	0,78	Madde20	Evet	59	3,93	0,94	146	2,385	0,018*	Hayır	89	3,57	0,86	Madde21	Evet	59	3,78	0,91	146	1,233	0,220	Hayır	89	3,60	0,88	Madde22	Evet	59	3,85	0,83	146	1,370	0,173	Hayır	89	3,65	0,87	Madde23	Evet	59	4,17	0,85	146	2,823	0,005*	Hayır	89	3,75	0,90	Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*	Hayır	89	3,56	0,90	Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94																																												
Madde11	Evet	59	3,88	1,00	146	0,892	0,374																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,74	0,89				Madde18	Evet	59	3,93	0,78	146	3,467	0,001*	Hayır	89	3,46	0,83	Madde19	Evet	59	3,81	0,84	146	1,534	0,127	Hayır	89	3,61	0,78	Madde20	Evet	59	3,93	0,94	146	2,385	0,018*	Hayır	89	3,57	0,86	Madde21	Evet	59	3,78	0,91	146	1,233	0,220	Hayır	89	3,60	0,88	Madde22	Evet	59	3,85	0,83	146	1,370	0,173	Hayır	89	3,65	0,87	Madde23	Evet	59	4,17	0,85	146	2,823	0,005*	Hayır	89	3,75	0,90	Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*	Hayır	89	3,56	0,90	Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94																																																								
Madde18	Evet	59	3,93	0,78	146	3,467	0,001*																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,46	0,83				Madde19	Evet	59	3,81	0,84	146	1,534	0,127	Hayır	89	3,61	0,78	Madde20	Evet	59	3,93	0,94	146	2,385	0,018*	Hayır	89	3,57	0,86	Madde21	Evet	59	3,78	0,91	146	1,233	0,220	Hayır	89	3,60	0,88	Madde22	Evet	59	3,85	0,83	146	1,370	0,173	Hayır	89	3,65	0,87	Madde23	Evet	59	4,17	0,85	146	2,823	0,005*	Hayır	89	3,75	0,90	Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*	Hayır	89	3,56	0,90	Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94																																																																				
Madde19	Evet	59	3,81	0,84	146	1,534	0,127																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,61	0,78				Madde20	Evet	59	3,93	0,94	146	2,385	0,018*	Hayır	89	3,57	0,86	Madde21	Evet	59	3,78	0,91	146	1,233	0,220	Hayır	89	3,60	0,88	Madde22	Evet	59	3,85	0,83	146	1,370	0,173	Hayır	89	3,65	0,87	Madde23	Evet	59	4,17	0,85	146	2,823	0,005*	Hayır	89	3,75	0,90	Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*	Hayır	89	3,56	0,90	Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94																																																																																
Madde20	Evet	59	3,93	0,94	146	2,385	0,018*																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,57	0,86				Madde21	Evet	59	3,78	0,91	146	1,233	0,220	Hayır	89	3,60	0,88	Madde22	Evet	59	3,85	0,83	146	1,370	0,173	Hayır	89	3,65	0,87	Madde23	Evet	59	4,17	0,85	146	2,823	0,005*	Hayır	89	3,75	0,90	Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*	Hayır	89	3,56	0,90	Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94																																																																																												
Madde21	Evet	59	3,78	0,91	146	1,233	0,220																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,60	0,88				Madde22	Evet	59	3,85	0,83	146	1,370	0,173	Hayır	89	3,65	0,87	Madde23	Evet	59	4,17	0,85	146	2,823	0,005*	Hayır	89	3,75	0,90	Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*	Hayır	89	3,56	0,90	Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94																																																																																																								
Madde22	Evet	59	3,85	0,83	146	1,370	0,173																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,65	0,87				Madde23	Evet	59	4,17	0,85	146	2,823	0,005*	Hayır	89	3,75	0,90	Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*	Hayır	89	3,56	0,90	Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94																																																																																																																				
Madde23	Evet	59	4,17	0,85	146	2,823	0,005*																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,75	0,90				Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*	Hayır	89	3,56	0,90	Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94																																																																																																																																
Madde24	Evet	59	3,92	0,73	146	2,513	0,013*																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,56	0,90				Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*	Hayır	89	3,64	0,92	Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94																																																																																																																																												
Madde25	Evet	59	4,03	0,74	146	2,745	0,007*																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,64	0,92				Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*	Hayır	89	3,78	0,94																																																																																																																																																								
Madde26	Evet	59	4,29	0,67	146	3,626	0,000*																																																																																																																																																																				
	Hayır	89	3,78	0,94																																																																																																																																																																							

Tablo 28 incelendiğinde öğretmenlerin 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri uyumuna ilişkin görüşleri ile hizmet içi eğitim alma durumları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını sınamak amacıyla yapılan t-testi sınavından her bir madde için elde edilen t değerleri hesaplandığında, bu değerler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edildiğinde öğretmenlerin programda yer alan kazanımların öğrencilerin ders kapsamındaki temel beceri ve gelişimleri ile uyumuna yönelik görüşlerinin hizmet içi eğitimi alma durumları açısından 6, 9, 18, 20, 23, 24, 25 ve 26. maddelerinde bir farklılık göstermektedir. Farklılık gösteren maddelerden elde edilen bulgular hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin, hizmet içi eğitim almayan öğretmenlere kıyasla daha olumlu görüş belirttikleri şeklindedir. Diğer maddelerde ise bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

3.2.1.3. Sınıf Öğretmenlerinin Fen Bilgisi Dersi (2000) ve Fen ve Teknoloji Dersi (2004) Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutu İle İlgili Görüşlerine Ait Genel Ortalamalara İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi (2004) ile Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programlarının kazanımlarına ilişkin öğretmen görüşlerine ait genel ortalamalar Tablo 29’da yer almaktadır.

Tablo 29. Öğretmenlerin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programlarının Kazanımlarına İlişkin Görüşlerine Ait Genel Ortalamaları

KAZANIMLAR	N	\bar{X}	SS
2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programı	148	2,82	0,51
2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı	148	3,69	0,61

Tablo 29 incelendiğinde, öğretmenlerin 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programında yer alan kazanımlara ilişkin görüşlerinin genel ortalaması ($\bar{X} = 3,69$), 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programında yer alan kazanımlara ilişkin görüşlerinin genel ortalamasına ($\bar{X} = 2,82$) göre daha yüksektir. Bu bulgu; öğretmenlerin 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programında yer alan kazanımlara ilişkin görüşlerinin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programında yer alan kazanımlara ilişkin görüşlerine göre daha olumlu olduğunu göstermektedir.

3.2.3. Sınıf Öğretmenlerinin 2000 Fen Bilgisi ve 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programlarındaki Kazanımlara İlişkin Görüşleri Arasında Cinsiyet, Eğitim Durumu, Mesleki Kıdem, Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri, Hizmet İçi Eğitim Alma Durumlarına Göre Oluşan Farklıklar

Öğretmenlerin cinsiyet, eğitim durumu, mesleki kıdem, görev yaptıkları yerleşim yeri ve hizmet içi eğitim alma durumlarına göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasındaki farkın anlamlılığı her iki program için t testi ve varyans analizi tekniği ile ayrı ayrı analiz edilmiş ve elde edilen bulgular tablolarda birleştirilerek karşılaştırmalı olarak yorumlanmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı t-testi kullanılarak sınanmıştır. T-testine ilişkin sınaama sonuçlarına ait bulgular Tablo 30'da verilmiştir.

Tablo 30. Öğretmenlerin İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Kazanımlarına İlişkin Görüşlerinin Puan Ortalamalarının Cinsiyet Açısından Analizi

KAZANIMLAR	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p								
2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programı	Erkek	81	2,87	0,51	146	1,159	0,248								
	Kadın	67	2,77	0,52				2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programı	Erkek	81	3,58	0,67	146	-2,374	0,019*
2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programı	Erkek	81	3,58	0,67	146	-2,374	0,019*								
	Kadın	67	3,82	0,52											

Tablo 30’da öğretmenlerin cinsiyetlerine göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir [$t_{(146)} = 1,159$, $p > 0,05$]. Bu bulgu öğretmenlerin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Akpınar (2002) “1992 ve 2001 Öğretim Yıllarındaki İlköğretim Fen Bilgisi Programlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri (İzmir İli Örneği)” isimli çalışmasında benzer bulgulara ulaşmıştır.

2000 programının tersine öğretmenlerin cinsiyetlerine göre 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$t(146) = -2,374$, $p < 0,05$]. Bu bulgu erkek öğretmenlerin ($\bar{X} = 3,82$), kadın öğretmenlere ($\bar{X} = 3,58$) göre daha olumlu görüş belirttikleri şeklinde yorumlanabilir. Akamca, Hamurcu ve Günay (2006) “Yeni İlköğretim Fen ve Teknoloji Programına Yönelik Öğretmen Görüşleri” isimli araştırmalarında öğretmenlerin kazanımlara yönelik görüşlerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olmadığı şeklinde bulguları bu araştırmanın bulguları ile örtüşmemektedir.

Sınıf öğretmenlerin eğitim durumlarına göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları arasındaki farkın analizine ait bulgular Tablo 31’de yer almaktadır.

Tablo 31. Öğretmenlerin Eğitim Durumu Özelliklerine Göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Kazanımlarına İlişkin Görüşlerinin Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Analizi

KAZANIMLAR	Eğitim Durumu	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programı	Gruplar Arası	3,475	4	0,869	3,622	0,008*
	Gruplar İçi	34,294	143	0,240		
	Toplam	37,769	147			
2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programı	Gruplar Arası	0,453	4	0,113	0,295	0,881
	Gruplar İçi	54,971	143	0,384		
	Toplam	55,424	147			

Tablo 31’de öğretmenlerin eğitim durumlarına göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$F_{(4-143)} = 3,622, p < .05$]. Bu bulguya göre farklı eğitim durumu özelliklerine sahip öğretmenlerin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşlerinin de farklılık gösterdiği görülmektedir.

Anlamlı farklılığın hangi eğitim durumları arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda Eğitim Enstitüsü mezunu olan ($\bar{X} = 3,00$) öğretmenlerin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşlerinin Eğitim Fakültesi mezunu olan ($\bar{X} = 2,67$) öğretmenlere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

2000 programının tersine öğretmenlerin eğitim durumlarına göre 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir [$F(4-143)= 0,295$, $p>0.05$]. Bu bulguya göre farklı eğitim durumu özelliklerine sahip öğretmenlerin 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin benzer görüşlere sahip oldukları söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları arasındaki farkın analizine ait bulgular Tablo 32’de sunulmuştur.

Tablo 32. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Kazanımlarına İlişkin Görüşlerinin Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Analizi

KAZANIMLAR	Mesleki Kıdem	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programı	Gruplar Arası	5,518	4	1,379	6,116	0,000*
	Gruplar İçi	32,251	143	0,226		
	Toplam	37,769	147			
2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programı	Gruplar Arası	2,673	4	0,668	1,812	0,130
	Gruplar İçi	52,751	143	0,369		
	Toplam	55,424	147			

Tablo 32’de öğretmenlerin mesleki kıdem özelliklerine göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$F(4-143)= 6,116$, $p<0.05$]. Bu bulguya göre farklı mesleki kıdemlere sahip öğretmenlerin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşlerinin de birbirinden farklı olduğu söylenebilir. Anlamlı

farklılığın hangi mesleki kıdemler arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan ($\bar{X}=3,01$) öğretmenlerin ve 16–20 yıl arası kıdeme sahip olan ($\bar{X}=2,87$) öğretmenlerin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşlerinin 1–5 yıl kıdeme sahip öğretmenlere ($\bar{X}=2,39$) göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

2000 programının aksine öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir [$F_{(4-143)}= 1,812, p>0.05$]. Bu bulguya göre mesleki kıdemlerine göre farklılık gösteren öğretmenlerin 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin benzer görüşlere sahip oldukları söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim yerine göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları arasındaki farkın analizine ait bulgular Tablo 33'te verilmiştir.

Tablo 33'te öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim yeri ile 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$F_{(4-143)}= 3,093, p<0.05$]. Bu bulguya göre görev yaptıkları yerleşim yerine göre farklılık gösteren öğretmenlerin 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşlerinin birbirinden farklı olduğu söylenebilir. Anlamlı farklılığın hangi görev yaptıkları yerleşim yerleri arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda ilçe merkezinde görev yapan ($\bar{X}=2,92$) öğretmenlerin İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşlerinin köyde görev yapan öğretmenlere ($\bar{X}=2,63$) göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

2000 programından yine farklı olarak öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim yerine ile 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir [$F_{(4-143)} = 0,013$, $p > 0,05$]. Bu bulguya göre görev yaptıkları yerleşim yerine göre farklılık gösteren öğretmenlerin 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin benzer görüşlere sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 33. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Yerine Göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Kazanımlarına İlişkin Görüşlerinin Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Analizi

KAZANIMLAR	Görev Yapılan Yerleşim Yeri	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programı	Gruplar Arası	2,287	3	0,762	3,093	0,029*
	Gruplar İçi	35,482	144	0,246		
	Toplam	37,769	147			
2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programı	Gruplar Arası	0,016	3	0,005	0,013	0,999
	Gruplar İçi	55,408	144	0,385		
	Toplam	55,424	147			

Sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alma durumlarına göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları arasındaki farkın analizine ait bulgular Tablo 34’te görülmektedir.

Tablo 34. Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumlarına Göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi ve 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Kazanımlarına İlişkin Görüşlerinin Puan Ortalamaları Arasındaki Farkın Analizi

KAZANIMLAR	Hizmet İçi Eğitim	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programı	Evet	59	2,83	0,45	146	0,059	0,953
	Hayır	89	2,82	0,54			
2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programı	Evet	59	3,83	0,58	146	2,305	0,023*
	Hayır	89	3,60	0,62			

Tablo 34’te öğretmenlerin hizmet içi eğitim alma durumlarına göre 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir [$t_{(146)} = 0,059$, $p > 0,05$]. 2000 programının tersine öğretmenlerin hizmet içi eğitim alma durumlarına göre 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$t_{(146)} = 2,305$, $p < .005$]. Bu bulgu öğretmenlerin 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Bu bulgu hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin ($\bar{X} = 3,83$), hizmet içi eğitim almayan öğretmenlere ($\bar{X} = 3,60$) göre daha olumlu görüş belirttikleri şeklinde yorumlanabilir.

Ercan ve Altun (2005) “İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi 4. ve 5. Sınıf Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri” isimli çalışmalarında öğretmenlerin yeni programa ilişkin olarak hizmet içi eğitim alma durumunu yaşadıkları bir sorun olarak tasvir ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Benzer bir sonuca sahip bir diğer çalışma da Güven, Gökbulut ve Yel (2006)’ e ait olan “ 4 ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri” isimli çalışmadır. Bu sonuçlardan hareketle ders ayırt etmeksizin öğretmenlerin tüm derslere ilişkin hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğu sonucu çıkarılabilir.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı oluşan sonuçlar ve ulaşılan sonuçlara yönelik geliştirilen öneriler yer almaktadır.

4.1.Sonuçlar

“İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi (2004) ile Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutunun Öğretmen Görüşlerine Göre Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi” amacıyla yapılan bu araştırmada elde edilen veriler ışığında şekillenen bulgulardan hareketle aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Sınıf Öğretmenlerinin,

1. 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programında yer alan kazanımlara ilişkin görüşleri 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programında yer alan kazanımlara ilişkin görüşlerine göre daha olumludur.

2. 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

3. 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır. Kadın öğretmenler erkek öğretmenlere göre daha olumlu görüşe sahiptir.

4. 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile eğitim durumları arasında anlamlı bir fark vardır. Eğitim Enstitüsü mezunu olan öğretmenler Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenlere göre daha olumlu görüş belirtmiştir.

5. 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile eğitim durumları arasında anlamlı bir fark yoktur, öğretmenler benzer görüşlere sahiptir.

6. 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir fark vardır. 16–20 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler 2–5 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlere nazaran daha olumlu görüşe sahiptir.

7. 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile mesleki kıdem arasında anlamlı bir fark yoktur. Öğretmenlerin benzer görüşlere sahip olduğu görülmektedir.

8. 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farklılık, ilçe merkezinde görev yapan öğretmenlerin köyde görev yapan öğretmenlere göre daha olumlu görüş içinde oldukları yönündedir.

9. 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile görev yaptıkları yerleşim yeri arasında anlamlı bir fark yoktur. Öğretmenler benzer görüşler içindedir.

10. 2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile hizmet içi eğitim alma durumları arasında anlamlı bir fark yoktur. Öğretmenler benzer görüşlere sahiptir.

11. 2004 İlköğretim Fen ve Teknoloji Öğretim Programının kazanımlarına ilişkin görüşleri ile hizmet içi eğitim alma durumları arasında anlamlı bir fark vardır, hizmet içi eğitim alan öğretmenler program hakkında daha olumlu görüş belirtmiştir.

12. İki programın kazanımlarına ilişkin görüşleri doğrultusunda; bu programların toplumsal bir gerçek olan OKS sınavına tam anlamıyla hazırlayıcı bir niteliğe sahip olmadığı saptanmıştır.

13. İki programın kazanımlarına ilişkin görüşleri doğrultusunda bu programlardaki kazanımlar yerel ve bölgesel özellikler yeterince dikkate alınmadan hazırlandığı görülmektedir.

14. Görüşleri doğrultusunda, ilköğretim okullarında Fen öğretimi için gerekli olan laboratuvar alt yapısı ve donanımı konusunda eksiklikler bulunmaktadır.

15. Çoğu; yardımcı ders aracı olarak deney kitabı basılmasını talep ettikleri belirlenmiştir.

Sonuç olarak; 2004 Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programına yönelik olarak sınıf öğretmenlerinin olumlu bir yaklaşım içinde oldukları saptanmıştır.

4.2. Öneriler

Araştırmanın sonuçlarından hareketle aşağıdaki önerilere ulaşılmıştır:

Yeni programların hazırlık ve uyum sürecinin daha planlı ve sistematik ilerlemesi için programların uygulayıcısı konumundaki öğretmenlerin nitelikli hizmet içi eğitim veya program tanıtım kurslarına tabi tutularak programı içselleştirmeleri sağlanmalıdır.

Laboratuvar aktivitelerine dayalı bir eğitim sürecine sahip olan fen eğitiminde öğretim ortamı olarak belirlenen laboratuvarların yetersizliği, sayı ve donanım eksikliği giderilmeli, bu eksikliklerin olacağı düşünülerek programlarda alternatif ortamlar ve durumlar öğretmene sunulmalıdır.

Öğretmenlerin fen derslerindeki deneysel etkinliklerini kolay ve uyum içinde gerçekleştirebilmeleri için öğretmen ve öğrenciye yönelik deney kitaplarının basımı sağlanmalıdır.

Programların hazırlanması aşamasında yerel ve bölgesel özellikler dikkate alınmalı ve uygulama sürecinde de programlar ülkemiz için toplumsal bir gerçek olan belirleyici ve yönlendirici statüdeki sınavlara hazırlayıcı nitelik taşımaktadır.

“İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi (2004) ile Fen Bilgisi Dersi (2000) Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutunun Öğretmen Görüşlerine Göre Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi” amacıyla yapılan bu araştırma mevcut durumu ortaya koymuştur. Bundan sonraki çalışmalar kazanımların alt boyutlara dönüştürülerek derinlemesine incelenmesi şeklinde gerçekleştirilebilir. Bu süreçte programın tüm öğelerinin kazanımlara olan etkisini görebilmek mümkün olacaktır. Buna paralel olarak programın işlevi ve etkililiği düzenli bir biçimde değerlendirilmesi amacıyla; benzer bir çalışma da öğrencilerin, ailelerin, yöneticilerin, uzmanların görüşleri alınarak gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

AKAMCA, G., H. HAMURCU ve Y. GÜNAY

- 2006 “Yeni İlköğretim Fen ve Teknoloji Programına Yönelik Öğretmen Görüşleri.” **Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi**, Bildiri Kitabı 1. Cilt. Ankara: Kök Yayıncılık.

AKBABA, T.

- 2004 “Cumhuriyet Döneminde Program Geliştirme Çalışmaları.” **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**, Yıl:5, Sayı:54–55 (http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi_54-55/akbaba.html) (Erişim Tarihi: 10.11.2005)

AKGÜN, Ş.

- 2001 **Fen Bilgisi Öğretimi**. Ankara: Pegema Yayıncılık.

AKPINAR, D.

- 2002 “1992 ve 2001 Öğretim Yıllarındaki İlköğretim Fen Bilgisi Programlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri (İzmir İli Örneği).” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi

ARIK, R. S.

- 2006 “İlköğretim Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Alanındaki Kavram Yanılgılarının Belirlenmesi.” (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi

ARSLAN, M.

- 2004 “Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Programları ve Belli Başlı Özellikleri” (<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/146/aslan.htm>) (Erişim Tarihi: 10.11.2005)

BAĞDATLI, A.

- 2005 “Değişen İlköğretim Programlarındaki 4. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersinin Taslak Öğretim Programlarının, Öğrenci Başarısına Etkisi ve Sınıf Öğretmenlerinin Programa İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi.” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hatay: Mustafa Kemal Üniversitesi

- BALCI, E. ve TEKKAYA, C.
2000 “Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerine Yönelik Bir Ölçeğin Geliştirilmesi”. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 18, Sayfa: 42–50.
- BAYRAK, B.
2003 “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığı İkinci Kademe Fen Bilgisi Öğretim Programlarına İlişkin Görüşleri” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi
- BİLEN, M.
2002 **Planlamadan Uygulamaya Öğretim.**
Ankara: Anı Yayıncılık.
- BİNBAŞIOĞLU, C.
1988 **Genel Öğretim Bilgisi.**
Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- BLOOM, S. B.
1998 **İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme.** (Çevr. Durmuş Ali Özçelik) İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- BOZYILMAZ, B.
2005 “4. ve 5. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programının Bilim Okur-Yazarlığı Açısından Analizi.”(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- BULUT, İ.
2006 “Yeni İlköğretim Birinci Kademe Programlarının Uygulamadaki Etliliğinin Değerlendirilmesi.” (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Elazığ: Fırat Üniversitesi
- BÜYÜKKARAGÖZ, S.
1997 **Program Geliştirme. Kaynak Metinler**
Konya: Öz Eğitim Basım ve Yayın Dağıtım Ltd. Şti.

CEBECİ, S.

2002 **Bilimsel Araştırma ve Yazma Teknikleri.**
İstanbul: Alfa/Aktüel Kitabevi.

ÇELİKÖZ, N.

2004 “Yeni Program Geliştirme Anlayışına Dayalı Olarak Geliştirilen Bir Program Tasarımının Öğrenci Başarısına Etkisi”. **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 1, Cilt: 24 Sayfa: 99–113.

ÇİLENTİ, K.

1985 **Fen Eğitimi Teknolojisi.**
Ankara: Kadıoğlu Matbaası.

DELİKOYUN, H.

1994 “İlköğretim Kurumları Fen Bilgisi Dersi Öğretim Programlarına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri.” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi

DEMİREL, Ö

2000 **Planlamadan Uygulamaya Öğretme Sanatı.**
Ankara: Pegema Yayıncılık.

2004 **Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme.**
Ankara: Pegema Yayıncılık.

DOĞAN, H.

1997 **Eğitimde Program ve Öğretim Tasarımı.**
Ankara: Önder Matbaacılık.

ERCAN F., S. ALTUN

2005 “İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi 4. ve 5. Sınıflar Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri”, **Eğitimde Yansımalar: VIII. Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu.** Kayseri: Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tekişik Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı, ss. 311-319.

- ERDEN, M.
1998 **Eğitimde Program Değerlendirme.**
Ankara: Anı Yayıncılık.
- ERTÜRK, S.
1986 **Eğitimde Program Geliştirme.**
Ankara: Meteksan Yayınları.
- FİDAN, N.
1996 **Okulda Öğrenme ve Öğretme: Kuramlar, İlkeler, Yöntemler.**
Ankara: Kadıoğlu Matbaası.
- FİDAN, N. ve ERDEN, M.
1994 **Eğitime Giriş.**
Ankara: Alkım Yayınevi.
- GENÇ, H. ve KÜÇÜK, M.
2004 “Öğrenci Merkezli Fen Bilgisi Öğretim Programının Uygulanması Üzerine Bir Durum Tespit Çalışması.”
XII. Eğitim Bilimleri Kongresi, Ankara.
- GÖZÜTOK, D.
2003 “Türkiye’ de Program Geliştirme Çalışmaları.”, **Milli Eğitim Dergisi**, Yaz Dönemi, Sayı: 160, (44- 64).
- GÜLAYDIN, G.
2002 “1998 İlköğretim Hayat Bilgisi Dersi Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri.” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
Ankara: Hacettepe Üniversitesi
- GÜLCAN, G. M. ve DİğERLERİ
2003 **Türkiye’ de İlköğretim(Dünü, Bugünü, Yarını).**
İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- GÜRDAL, A.
1992 “İlköğretim Okullarında Fen Bilgisinin Önemi”. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 8, Sayfa: 185–188.

GÜRKAN, T.

2004 “Eğitim Programlarıyla İlgili Çalışmalar.” **Çoluk Çocuk Dergisi**, Cilt:9, Sayı: 42, s.31.

GÜVEN, S., Y. GÖKBULUT ve S. YEL

2006 “4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri.” **Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi**, Bildiri Kitabı 1. Cilt. Ankara: Kök Yayıncılık.

HOWE, C.A. and L. JONES

1998 **Engaging Children in Science.**
New Jersey : Prentice Hall.

KALENDER, A.

2006 “Sınıf Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Yaklaşım Temelli “Yeni Matematik Programı’ nın” Uygulanması Sürecinde Karşılaştığı Sorunlar ve Bu Sorunların Çözümüne Yönelik Önerileri.” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi

KAPTAN, F.

1998 **Fen Bilgisi Öğretimi.**
Ankara: AnıYayıncılık.

2005 “Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programıyla İle İlgili Değerlendirme”, **Eğitimde Yansımalar: VIII. Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu.** Kayseri: Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı, ss. 283-298.

KARASAR, N.

2004 **Bilimsel Araştırma Yöntemi.**
Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

KARTALLIOĞLU, F.

2005 “Yeni İlköğretim Programlarının Uygulandığı Pilot Okullardaki Öğretmenlerin Yeni Program ve Pilot Çalışmalar Hakkındaki Görüşleri.” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi

KINCAL, R.

2005 **Genel Öğretim Bilgisi.**
Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

KOZANDAĞI, İ.

2001 “Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretim Okulları 4. ve 5. Sınıf Fen Bilgisi Öğretim Programlarında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri.” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi

KÖSEOĞLU, F.

2004 “İlköğretim Programlarındaki Yeni Yaklaşımlar Fen ve Teknoloji (4–5. Sınıf).” **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**, Yıl: 5, Sayı: 54–55 (http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi_54-55/koseoglu.htm) (Erişim Tarihi: 10.11.2005)

KÜÇÜKAHMET, L.

2001 **Öğretim İlke ve Yöntemleri.**
Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

M.E. B

2005 **İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretimi ve Kılavuzu (1–5. Sınıflar).** Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

NICHOLLS, A. and S. H. NICHOLLS

1978 **Developing a Curriculum** A Practical Guide.
London: George Allen and Unwin.

ORNSTEIN, C.A. and F. HUNKINS

1988 **Curriculum Foundations; Principles and Issues.**
New Jersey : Prentice Hall, Englewood Cliffs.

ÖZCAN, S.

2003 “Fen ve Teknoloji Dersi Programının Değerlendirilmesi.” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon: Kocatepe Üniversitesi

ÖZDEMİR, H.

2006 "İlköğretim Okulları 4. ve 5. Sınıf Fen Bilgisi Öğretim Programlarında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri (Konya İli Örnekleme)." (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi

ÖZDEN, Y.

1999 **Öğrenme ve Öğretme.**
Ankara: Pegema Yayıncılık.

ÖZGÜVEN, İ. E.

1999 **Psikolojik Testler.**
Ankara: Sistem Ofset.

SENEMOĞLU, N.

1987 "Bilişsel Giriş Davranışları ve Dönüt Düzeltmenin Erişmeye Etkisi." (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi

SÖNMEZ, V.

2005 **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı.**
Ankara: Anı Yayıncılık.

STUFFLEBEAM, D. L.

2003 "The CIPP Model For Evaluation"
(<http://www.wmich.edu/evalctr/pubs/CIPP-ModelOregon10-03.pdf>) (Erişim Tarihi: 10.05.2007)

TAN, Ş.

1990 "Eğitim Sisteminin Değerlendirme Ögesinin Değerlendirilmesi." (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi

TAYLOR, H. P. and M. C. RICHARDS

1985 **An Introduction to Curriculum Studies.**
Berkshire: Published by Nfer-Nelson.

- TURGUT, M. F. ve DİĞERLERİ
1997 **İlköğretim Fen Öğretimi.**
Ankara: Öğretmen Eğitimi Dizisi YÖK/Dünya Bankası Yayınları
- TÜRKELİ, Y.
2002 “İlköğretim Fen Eğitiminde Disiplinler Arası Yaklaşım/ Zekâ ve Mesleklerle İlişkisi.” **V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi**, Ankara.
- ÜNSAL, Y.
2004 “Türkiye’de Son Yıllardaki Fen Müfredatı Geliştirme Çabaları: 1992 ve 2000 Fen Müfredatlarının Genel Görünümü.” **Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı 7, 53–67.
- WILES, J. and J. Bondi
1998 **Curriculum Development A Guide to Practice.**
New Jersey: Prentice –Hall.
- VARIŞ, F.
1988 **Eğitimde Program Geliştirme “Teori ve Teknikler”.**
Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- VURAL, M.
2003 **“İlköğretim Okulu Programı”.**
Erzurum: Yakutiye Yayıncılık.
- YANGIN, B.
2005 “İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzunun Değerlendirilmesi.” **Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi**, Cilt:5, Sayı:2, 447–516.
- YILDIRIM, A.
2006 “İlköğretim Okulları İkinci Kademedeki Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Görüşler (Diyarbakır ve Elazığ Örneği).” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Elazığ: Fırat Üniversitesi

YILDIRIM, C.

1983 **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme (Öğretmen El Kitabı)**
Ankara: ÖSYM Eğitim Yayınları 7

YÜKSEL, S.

2003 “Türkiye’ de Program Geliştirme Çalışmaları ve Sorunları.”
Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 159. (<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/159/syuksel.htm>) (Erişim Tarihi: 10.11.2005)

İNTERNET KAYNAKÇASI

<http://fakulteliler.net/forum/archive/index.php/t-129.html>
(Erişim Tarihi: 10.11.2005)

<http://www.rehberlikportali.com/Yazi.asp?ID=465>
(Erişim Tarihi: 10.11.2005)

<http://www.webhatti.com/felsefe-sosyoloji-ve-psikoloji/48588-felsefenin-alani-bilgi-ve-bilgi-cesitleri.html>
(Erişim Tarihi: 10.11.2005)

<http://www.ncert.nic.in/sites/publication/schoolcurriculum/cs1.htm#Summary>
(Erişim Tarihi: 30.05.2006)

<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/pdf/2563.pdf> tebliğler
(Erişim Tarihi: 10.06.2005)

http://ttkb.meb.gov.tr/programlar/program_giris/karsilastirma_5.htm
(Erişim Tarihi: 10.06.2006)

iogm.meb.gov.tr/files/io1-5sinifprogramlaritanitimkit.doc
(Erişim Tarihi: 10.06.2005)

<http://www.cagdasegitim.org/?set=aylik&durum=makale&id=6&sorgu=200603>
(Erişim Tarihi: 10.10.2006)

EKLER

EK-1: Araştırma İzni

EK-2: Veri Toplama Aracı

EK-1
ARAŞTIRMA İZNİ

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

SAYI : B.30.2.ÇAÜ.0.E1.00.00/290-6428
KONU: Anket Uygulaması

29.11.2006

Sayın Sevcan DOĞAN

“İlköğretim Fen ve Teknoloji (2004) Dersi ile Fen Bilgisi (2000) Dersinin Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutunun Öğretmen Görüşlerine Göre Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi.” konulu anket çalışması talebiniz, Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın 07.11.2006 tarih ve B.08.0.EGD.0.33.05.311/1264/4666 sayılı yazısı ile uygun bulunmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

Yrd. Doç. Dr. Mehmet ŞAHİN
Enstitü Müdürü

EK : Yazı (10 sayfa)

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI

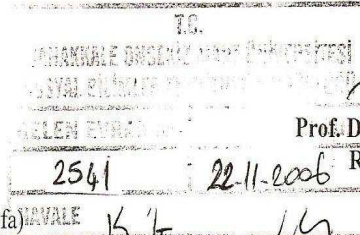
Sayı : B.30.2.ÇAÜ.0.70.72.00- 290-2128 08251
 Konu : Araştırma izni.

22 Kasım 2006

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitünüz İlköğretim Anabilim dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim dalı Yüksek Lisans öğrencisi Sevcan DOĞAN'ın "**İlköğretim Fen ve Teknoloji (2004) Dersi İle Fen Bilgisi (2000) Dersinin Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutunun Öğretmen Görüşlerine Göre Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi**" konulu tezinin anket çalışmasının uygun görüldüğü ile ilgili Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığının 07/11/2006 tarih ve ...1264-4666 sayılı yazısı yazımız ekinde gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Prof. Dr. Ümit ALTINOLUK
 Rektör Yardımcısı

EK: Yazı ve ekleri (9 sayfa) SIRAVALI K 6

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : B.08.0.EGD.0.33.05.311-4264/ 4666
Konu : Araştırma İzni

07/11/2006

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 16.10.2006 tarih ve B.30.2.ÇAÜ.0.70.72.00.290-1861/7343 sayılı yazı.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Sevcan DOĞAN'ın "İlköğretim Fen ve Teknoloji (2004) Dersi İle Fen Bilgisi (2000) Dersinin Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutunun Öğretmen Görüşlerine Göre Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi" konulu araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılacak anketin Çanakkale İli ilköğretim okullarında uygulama izin talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen (5 sayfa-48 sorudan oluşan) anketin belirtilen ilköğretim okullarında uygulanmasında bir sakınca görülmemektedir.

Araştırmanın bitiminde sonuç raporunun iki örneğinin Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Cevdet CENGİZ
Bakan a.
Müsteşar Yardımcısı

EKLER :

- 1- Anket Örneği (1 Adet-5 Sayfa)
- 2- Okul Listesi (1 Adet-3 Sayfa)

EK-2
VERİ TOPLAMA ARACI

DİKKAT: Bu ölçüğü, öğretmenlik deneyimi boyunca "2000 İlköğretim 1. Kademe (4.ve 5.sınıflar) Fen Bilgisi Dersli Öğretim Programı ile 2004 İlköğretim 1. Kademe Fen ve Teknoloji Dersli Öğretim Programları" nı uygulamış ve uygulamakta olan öğretmenlerimizin doldurmalarını rica ederim

ÖLÇEK FORMU

Değerli Öğretmenler,

Elinizdeki bu ölçüğü formunu; "2004 İlköğretim 1. Kademe (4.ve 5. Sınıflar) Fen ve Teknoloji Dersli Öğretim Programı ve 2000 İlköğretim 1. Kademe Fen Bilgisi Dersli Öğretim Programlarının Kazanımlar Boyutunda Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirmesi" amacıyla hazırlanmıştır. Vereceğiniz cevaplar sadece araştırmada veri olarak kullanılacaktır. Bu yüzden isminizi belirtmeniz gerekmektedir. Ölçekte belirtilmiş olan maddeleri içtenlikle cevaplamamız araştırmamızın amacına ulaşmasında ve ölçüğün güvenilirliği için son derece önemlidir. Bu nedenle sizin için uygun olan cevabın yanındaki kutucuğa (X) şeklinde işaret koyarak ölçüğü cevaplandırabiliriz. Ölçüğün doldurulmasında göstereceğiniz duyarlılığa şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim

Sevcan DOĞAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İlköğretim Sınıf Öğretmeliği A.B.D
Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz	2. Eğitim Durumunuz	3. Mesleki Kıdeminiz	4. Görev Yapduğunuz Yerdeğin Yarı
Erkek ☐	Öğretmen Okulu ve Dengi ☐	2-5 yıl ☐	Köy ☐
Kadın ☐	Eğitim Enstitüsü ☐	6-10 yıl ☐	Kazaba (Bende) ☐
	Eğitim Fakültesi ☐	11-15 yıl ☐	İlçe ☐
	Yüksek Lisans ☐	16-20 yıl ☐	İl ☐
	Doktora ☐	21 yıl ve daha ☐	
	Diğer ☐		

5. Görev Yaptığınız Okulda "Fen ve Teknoloji Dersi" nin İşlenmesi İçin Bir Laboratuvar Var mı?	Evet ☐	Hayır ☐	6. Varsa Derslerde Laboratuvarları Kullanıyor musunuz?	Evet ☐	Hayır ☐	
7. Laboratuvar Araç Gereç Açısından Yeterli mi?	Yeterli ☐	Kısmen Yeterli ☐	Yetersiz ☐	8. Yeni Fen ve Teknoloji Dersli Öğretim Programı' nın tanıtımı ile ilgili olarak hizmet içi eğitim kursu veya benzeri herhangi bir kursa katıldınız mı?	Evet ☐	Hayır ☐
9. Eğer cevabınız hayır ise katılmak ister misiniz?	Evet ☐	Hayır ☐	Fark Etmez ☐	10. Fen ve Teknoloji dersli konularında yer alan deneylerle ilgili öğretmen ve öğrenciler için kitaplarının hazırlanmasını ister misiniz ?	Evet ☐	Hayır ☐

2000 (ESKİ) FEN BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI					2004 (YENİ) FEN ve TEKNOLOJİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI					
Tamamen Katılıyor	Katılıyor	Kısmen Katılıyor	Katılmıyor	Hiç Katılmıyor	Tamamen Katılıyor	Katılıyor	Kısmen Katılıyor	Katılmıyor	Hiç Katılmıyor	
MADDELER										
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	12. Kazanımlarda, fen ve teknoloji alanındaki gelişmelere yer verilmiştir.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	13. Kazanımlar, öğrencileri OKS sınavına hazırlayıcı niteliktedir.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	14. Kazanımlara ulaşımda ayrılan süre yeterlidir.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	15. Kazanımlar, açık ve anlaşlıdır.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	16. Kazanımlar, verilen sınıf düzeyine uygundur.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	17. Kazanımların öğretilmeye kazandırılmasında güçlüklerle karşılaşmamaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	18. Kazanımlar, öğrencilere bilimli karar verme becerisi kazandırıyor.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	19. Kazanımlar, öğrencilerde bilimsel süreç becerilerinin gelişmesine yardımcı oluyor.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	20. Kazanımlar, öğrencilerde bilimsel araştırmaları planlama becerisinin gelişmesini sağlamaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	21. Kazanımlar, öğrencilerde bilimsel araştırmaları uygulama becerisinin gelişmesini sağlamaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	22. Kazanımlar, öğrencilerde bilimsel araştırmaları sorgulama becerisinin gelişmesini sağlamaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	23. Kazanımlar, öğrencilerde yaratıcılığın gelişmesine yardımcı oluyor.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	24. Kazanımlar, öğrencilerde problem çözme becerilerinin gelişmesine yardımcı oluyor.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	25. Kazanımlar, öğrencilerde eleştirel düşünme becerisinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	26. Kazanımlar, öğrencilere işbirliği içinde çalışma alışkanlığı kazandırmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	27. Kazanımlar, yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlayıcı niteliktedir.

**BİLİMSEL BİR ÇALIŞMAYA YAPTIĞINIZ KATKILARDAN DOLAYI TEŞEKKÜR EDERİM.
İYİ ÇALIŞMALAR**